

حرف حمیل

A B C D E F

G H I J K L M

N O P Q R S T

U V W X Y Z

انتساب!

غوثِ زمان حضرت پیر پٹھان شاہ سلیمانؒ تو نسوی
دے شاہ دل فرزند
حضرت خواجہ غلام سلیمان صاحب
دے ناٹویں!

پٹھان

سائیں افراسیاب خٹک اپنی کتاب ”سرحد تاریخی
خاکہ“ وچ لفظ پٹھان دے پندھ پچھوڑے بارے
ڈسیندیں ہوئیں لکھدن ”پختونیں دے جد امجد قیس
حجیند اسلامی ناں عبدالرشید رکھیا گیا ہا“ حضرت خالدؓ
دے نال کئی غزوات وچ حصہ گھدا۔ حضرت خالدؓ
جڈاں حضرت محمد ﷺ کوں عبدالرشید دی بہادری بارے
ڈسیا تاں حضور ﷺ عبدالرشید کوں ”بتان“ والقب عطا
فرمایا۔ بتان بیڑی دے بنیادی حصے کوں آکھیا
ویندے۔ لفظ بتان بعد وچ پٹان بن گیا۔ ایں روایت
دی بنیادیں ہندی مصنفین پختونیں کوں پٹھان لکھیا۔“

(سبھے حق تھیکے ہن)

حرفِ حمیل

زمیر احمد (تونسہ شریف)

اگست 2001ء

شہباز بلوچ یونین کمپوزر تونسہ شریف

عبدالقادر ملغانی

یونین پرنٹنگ پوائنٹ کالج روڈ تونسہ شریف

100/- روپے

سوجھلا پبلی کیشنز۔ کالج روڈ۔ تونسہ شریف

ناں کتاب

رکھاری

تاریخ اشاعت

کمپوزنگ

سوہٹپ

طباعت

قیمت

ناشر

اپنی گالھ

میں جیکر کہانی لکھ سگدا تاں اے کتاب کڈا ہیں نہ لکھدا، میکوں بگدے کہ
 میں ایں کتاب وچ لاشعوری سطح تیں کہانی والے پاسے تنڈا رہاں۔ میڈے حصے وچ
 وی اگر نانی ڈاڈی دے سٹائے ہوئے چھوٹے لاوالے قصے ہوندے تاں شاید لفظیں
 داپندھ پچھوڑا میکوں ایں حد تک Haunt نہ کریندا۔ لفظیں دے پندھ پچھوڑے نال
 میڈی پہلی شناسائی اڈا ہیں تھئی ہئی جڈاں میں ناٹویں جماعت وچ بیا لوجی دی کتاب
 کھولی۔ اوندے پہلے صفحے تیں لکھیا ہو یا کہ لفظ **Biology** ڈو یونانی لفظیں
Bios تیں **Logos** نال مل کے بنئے۔ میکوں اے پڑھ کے حیرت تھئی کہ ڈو لفظ
 یونان وچوں ٹرین تیں انگریزیں دے وطن پہنچ کے انہیں پک نواں لفظ بنائے۔ ول سن
 پنجاسی چھیا سی دی ہک شام استاد فداسین خان گاڈی مرحوم بھٹو صاحب دی کتاب
 ”If I Were Assassinated“ دے حوالے نال گالھ مہاڑ کریندیں

ہوئیں ڈیا کہ لفظ **Assassinate** حیدر معنی قتل کرن تھیندے، عربی زبان دے لفظ **Hashishin** کنیں بنئے ہوئے ہک لفظ **Assassin** حیدر لفظی معنی **Hashish Eater** تھیندے، دی فعلی حالت ہے۔ ایندے وچ استاد صاحب نیشاپور دے وسنیک حسن بن صباح دا ذکر وی کیتا تیں اوندے گروہ داوی جیہرے سب توں پہلے **Assassins** بن۔ ایندے بعد کوئی نہ کوئی لفظ کہیں نہ کہیں کہانی دے اوڈھی تیں بیٹھا ہو یا مملد ارہ گیا۔

لفظ تاں بس جوگی جا دوگر بن آتھیں جا دوگر جیہرے قافلے دے نال نال ٹر دے۔ ول آپ قافلے وی جا دوگری نال رُجھے ہوئے ہوندن۔ قافلے اپنے پچھو صرف او پنڈ دیاں بگڑیں ہی نہیں چھوڑ ویندے جنہیں نال نہیں دے باغ جمہدن قافلے اپنے پچھو لفظ وی چھوڑ ویندن، قصے وی چھوڑ ویندن، جیہرے انہیں دے بعد صدیں تائیں خچی دے وٹ واگوں ودھدے تیں ویانڈے رہ ویندن۔ کیوں جو لفظ تیں قصے خچی دے وٹ واگوں **Viviparous** تھیندن۔ لفظیں دے پندہ بارے پڑھدیں ہوئیں میکوں اکثر اے خیال آندے کہ جیکر پندہ نہ ہوندا تاں اساں شاید گوئگے ہوندے یا ساڈے کوہو صرف چند سو لفظ ہوندے۔ جو لیس سیزر جڈاں 55BC وچ موجودہ برطانیہ تیں حملہ کیتا تاں انگریزی زبان دا کوئی وجود کیں نہ ہا۔ ارج دی انگریزی زبان دے پلو وچ ساکوں جیہرے لکھاں لفظ مملدن او صرف پندہ دے پساویں مملدن۔ او پندہ بھاویں کہیں جنگی مہم جو داہا، کہیں عیسائی تبلیغی جماعت یا سوداگریں دی جماعت داہا، کہیں بندے دی شکل وچ ہایا کہیں کتاب دی شکل وچ انگریزی زبان کوں ودھارا ڈیندا رہ گئے۔

میں ایں کتاب وچ چند چوٹوں انگریزی لفظیں دا پندہ تیں پچھوڑ اپیش کرن دی کوشش کیتی ہے، خاص کر اول لفظ جنہیں دے قصے دی وقت دے حافظے وچ محفوظ رہ بکین۔ میں اے کتاب انگریزی زبان دے علماء کرام واسطے نہیں لکھی، اے میڈے جھیں انگریزی دے طالب علمیں واسطے ہے امید ہے او انکوں پسند کریں۔

میں اپنے دوستیں صوفی محمد سرفراز خالد، شہر یار تونسوی، سیں حفیظ بزدار، سیں سجاد کھوسہ، ڈاکٹر قاضی ممتاز، ڈاکٹر ابوذر شیرانی، سلیم خان، شہزاد احمد، سہیل احمد تیں چھانی انجم دامنون ہاں کہ انہیں دے پساویں میکوں کوئی نہ کوئی کتاب پڑھن لوں ویندی ہے تیں او اپنے اپنے رنگ وچ Inspire وی کیتی رکھدن۔ میں عزیر خان دا وی شکریہ ادا کرینداں جیں میڈے کھنڈیے پنڈیے ورقیں کوں کٹھا کر کے تہاڈے سامنے کتاب دی شکل وچ پیش کیتے۔ سیں عبدالقادر ملغانی تیں شہباز بلوچ داوی تھوریت ہاں جنہیں پھرانویں واگوں ساتھ بھیندیں ہوئیں ایں کتاب کوں توڑ پچائے۔

زیر احمد

یکم اگست ۲۰۰۱ء

A

A انگریزی زبان دا پہلا حرف ہے۔ جیندا پندھ یونانی زبان دے پہلے حرف Alpha کنیں تھیندا ہويا عبرانی زبان دے پہلے حرف Aleph تک پہنچدے۔ گویا A دا جد امجد عبرانی زبان دا Aleph ہے جیں کنیں عربی، فارسی، اردو، سرائیکی تیں، نہیں پہوں ساریں زبانیں دا پہلا حرف الف وی بیٹے۔ عبرانی زبان وچ Aleph دا معنی ڈانڈ تھیندے، ایں نسبت نال A تیں a اصل وچ ڈانڈ دے سردی علامت بن۔

A-1

”اے ون“ دے معنی تھیندن ٹھیک ٹھاک، پہوں چنگاں، زبردست وغیرہ۔ پرانے زمانے وچ برطانیہ دے سمندری جہازیں دی کارکردگی تیں انہیں دے پورے ڈھانچے دی حالت کوں جہازیں دے ریکارڈ رکھن والے رجسٹریں وچ حروف دے نال ظاہر کیتا ویندا ہا۔ جہازیں دے لنگر، گودام، فرنیچر تیں تہ خانے دی حالت ہندس دی صورت وچ لکھی ویندی ہئی۔ جیکر کہیں جہاز دا لنگر، ڈھانچہ، گودام، فرنیچر سب بہترین حالت وچ ہوں ہا اوکوں A-1 لکھیا ویندا ہا۔ اگر ڈھانچہ صحیح سلامت تیں فرنیچر، لنگر خراب حالت وچ ہوں ہا تاں اوکوں A-2 لکھیا ویندا ہا۔ A-1 بنیادی طور تیں پک Sea Term ہئی بعد وچ اے ہر شے واسطے استعمال تھیون پئے گئی جیویں جو: She is a Prime Girl, She is A-1.

Language is fossil poetry.

Emerson

دی سٹیٹ کوں اٹے گھوڑیں دے سُنھ پٹھ نہ لتزیسوں نہ اتھاں داخل تھیسوں نہ کہیں کوں قتل کریسوں۔ **Academus** دی سٹیٹ دا ناں **Akademia** ہا لہذا اکیڈمیا کوں ہمیشہ واسطے امن دا پڑ قرار ڈتا گیا۔ **385BC** وچ افلاطون اکیڈمیا وچ ہک سکول بٹایا اوں سکول دا ناں اکیڈمیا دی نسبت نال اکیڈمی پئے گیا۔ ارسطو اوں اکیڈمی وچ پڑھیا ہا ارسطو دے استاد افلاطون نے ارسطو کوں **The Talent of Academy** دا خطاب ڈتا ہا۔ افلاطون دا ذکر آئے تاں ہک گال اوندے ناں بارے وی کر چھوڑوں۔ افلاطون یا **Plato** دا اصل ناں **Aristocles** ہا چونکہ اوندے موندھے بہوں چوڑے تیں مضبوط ہن ات واسطے اوں کوں **Platon** آکھیا ویندا ہا بعد وچ اے ناں **Platon** کنیں **Plato** بن گیا۔

ADAM'S APPLE

ایندا معنی نرگٹ تھیندے پگچی دے اُتیں کھاڈی دے پٹھو آ لے اُبھار کوں نرگٹ آہدن مذکور ہے کہ اللہ سائیں حضرت آدم کوں جنت دے جیہڑے درخت دا پھل کھاوٹوں منع کیتا ہا اوسیب دا درخت ہا۔ حضرت آدم شیطان دے بہکاوے وچ آکے سیب کھا چھوڑیا کھاتاں چھوڑیا مگر سزایا عبرت دے نشان دے طور سیب دا ہک ٹکڑا انہیں دے سنگھ نال چمبڑ گیا۔ اوں ٹکڑے یا **Bulge** کوں نرگٹ آہدن۔ تیں اوہو **Adam's Apple** ہے۔

ABSURD

عام طور تیں ایندا معنی **Unreasonable 'Ridiculous' Stupid** کیتا ویندے۔ اصل وچ اے لفظ لاطینی زبان دے ہک لفظ **Absurdus** دی مختصر شکل ہے۔ لاطینی زبان وچ **Ab** دا معنی تھیندے مکمل پورا **Surdus** دا معنی تھیندے ڈورا۔ گویا پورا معنی تھیا ڈورا پھرڑ۔ لہذا اسان اینکوں **Deaf to Reason** آکھسگدے ہیں جیویں جواچ کل ایندے معنی کیتے ویندن۔

ACADAMY

لفظ اکیڈمی ہک قدیم یونانی داستان دے پیٹو جیے۔ آہدن ایتھنز دا ہک ماہٹوں جینداناں پیرس ہا ہک دفعہ سپارٹا دے بادشاہ دامہمان تھیا۔ بادشاہ دی ذال بہوں سوٹی، ہی جیویں جو **POPE** آہدے:

She moves a Goddess and she looks a queen

اوندا ناں **Helen** ہا۔ دوس تیں لیڈا دی دھی ہی۔ پیرس اوندے اتیں عاشق تھی گیا۔ ہک رات اوہیلین کوں اپنے نال کڈھ کے گھوڑے دی کند تیں سٹیند ادور پریں کہیں چور چھس چنڈ وچ ونج لکھا ہیلین دے وارث وی انہیں دے پچھو وگ روانہ تھئے۔ اوہیلین تیں پیرس کوں بولیہندے دے ہن کہ ایتھنز دے مضافات دے ہک بے ماہٹوں جینداناں **Academus** ہا اوں آکے ہیلین تیں پیرس دی مخبری کیتی جو اوفلاں جاہ تیں لکھے پین۔ ایں مخبری دے صلے وچ سپارٹا والیں اے فیصلہ کیتا کہ جڈاں وی کڈا ہیں ایتھنز تیں سپارٹا والیں دی جنگ تھیوے اسان **Academus**

ADOPTION BY HAIR

سرائیکی زبان وچ سردے والیں کون جھنڈ وی آکھیا ویندے تیں سردے
والیں کون مٹن جھنڈ لہاؤن اکھیندے مگر جھنڈ ڈیون دے معنے ایں کنیں مختلف
ہن۔ جھنڈ دے نال لفظ ”ڈیون“ دا جڑیا ہو یا ہووٹن ایں گال دی دلیل ہے کہ سردے
وال کہیں کون ڈتے ویندن۔ سرائیکی وسیب دے لوک چھوٹے پالیں کون نال لا کے
کہیں پیر فقیر دی درگاہ تیں ویندن اتھاں پال دے والیں دی ہک لٹ کپ کے درگاہ
دے خلیفے کون ڈے ڈتی ویندی ہے۔ صرف والیں دی لٹ ہی نہیں بلکہ ہر کوئی اپنے
پھر دے مطابق لیا انا، ککڑ تیں پیسے وی ڈیندے۔ ایندا مطلب اے ہوندے جواج
کنیں ایں پال کون اوں پیر فقیر دی آم شام وچ ڈیندے پئے ہیں۔ اے بیعت کنیں
مختلف گال ہے ایہا جھنڈ ڈیون دی روایت قدیم رومی یونانی تیں بہوں ساریں مغربی
تہذیبیں وچ وی رہ گئی ہے۔ اینکوں انگریزی وچ Adoption by hair
آہرن۔

Adoption by Hair: Cutting off your hair and giving it to a person in proof that you receive him as your adopted (Spiritual) father. Thus Boson King of Arles cut off his hair and gave it to Pope John VIII who adopted him.

ADMIRAL

بحری بیڑے تیں بحری فوج دے اعلیٰ افسر کون ایڈمرل آہرن۔ قدیم عربیں
تیں ترکیں اپنے بحری بیڑے دے وڈے کون امیر البحر دانان ڈتا ہا۔ فرانس والیں
جڈاں پہلا بحری بیڑا بنایا تاں انہیں وی عربی زبان دا ایہو لفظ Amir-al-Bahr
اپنا گھدا۔ البتہ انہیں ایندے وچو Bahr کون کٹا کے صرف Amiral بننا چھوڑیا۔
فرانسیسی زبان وچ اچ وی ایہو لفظ ورتیا ویندے۔ شروع شروع وچ انگریزی وچ وی
اینویں ورتیا ویندا ہا۔

He spear to equal which the tallest pine
Hewn on Norwegian hills to be the mast
Of some tall Amiral were but a wand
He walked with.

Milton-Paradise Lost

بعد وچ صرف d دا اضافہ کر کے اینکوں Admiral بننا ڈتا گئے۔ صرف
انگریزی نہیں بلکہ سرائیکی زبان بولن والیں وی امیر البحر کون تلفظ تیں املا دی تھوڑی
جھمیں تبدیلی کر کے انھیں معنیں وچ استعمال کیتے۔ سرائیکی وسیب وچ مہانے کون
میر بہار آکھیا ویندے۔ میر اصل وچ امیر ہے تیں بہار اصل وچ بحار ہے۔ بحار بحر
دی جمع ہے۔ گویا میر بہار یا میر بحار عربی لفظ امیر البحر کنیں بنیں۔

ADVOCATE

لفظ ایڈووکیٹ لاطینی زبان دے ہک لفظ **Advocare** کنیں
 یٹے۔ **Ad** دامتھی تھیندے **To** اتیں **Vocare** دامتھی تھیندے **speak** ایندا
 مطلب تھیا **To speak to assist a client in a court of law**.
 رومن کیتھولک چرچ وچ جڈاں پادریں دی مجلس دی رکنیت واسطے کہیں نویں
 بندے داناں پیش کیا ونجے ہاتاں اوندے اُتیں بحث کرن واسطے ڈو وکیل سڈیے
 ویندے ہن ہک اوندی حمایت وچ الیندا ہاڈو جھا مخالفت وچ۔ حمایت وچ الاونٹ
 والے کوں **Advocatus Dei** آہرن۔ جیندا امتھی تھیندے خدا دا
 وکیل۔ مخالفت وچ الاونٹ والے کوں **Advocatus Diaboli** آہرن جیندا
 امتھی شیطان دا وکیل تھیندے۔ لفظ **Dei** کنیں انگریزی زبان دا لفظ **Deity** یٹے
 جیندا امتھی خدا تے خدائی تھیندے۔ **Diaboli** کنیں **Diabolic** یٹے جیندا امتھی
 شیطانی تھیندے وکیل دا ذکر تھئے تاں عدالت میں قانون دا ذکر وی ضروری ہے۔

COURT: لفظ کورٹ قدیم ترین لاطینی لفظیں کنیں نکھتے۔ اولفظ ہن

Cohors، **Cors**، **Cohort**، **Cohortus**۔ انہیں دامتھی
 تھیندے **Enclosed**، **Enclosure**، **Sheep fold**، **Coop**،
Yard مطلب ٹوکرا، ڈربا، احاطہ میں بھینڈیں بکریں دی واڑی۔ انہاں لفظیں
 کون کچھ لفظ انگریزی زبان وچ مختلف شکلیں وچ آئیں۔ انہیں وچو ہک
Court ہے ڈو جھا **Corps** ہے تہہ کچھا **Corral** ہے جنہیں دے امتھی بالترتیب

عدالت، جتھا یا فوجی جتھا جیویں **President's Medical Corps**
Press Corps اتیں بھینڈیں بکریں دی واڑی تھیندیں۔ قدیم لاطینی قبائل
 جڈاں **Latium Hills** میں پہلی واڑی بٹائی۔ انہیں لوگوں **Cors**
 یا **Cohors** داناں ڈتا۔ ایں واڑی کوں آبادی وچ نیو کلیس دی حیثیت حاصل تھی
 گئی۔ کیوں جو ایندے بٹن دے بعد ہی ایتھاں فارم بنیا اوندے بعد **Farm**
Royal Residence، **Fort**، **Town**، **Hamlet**، **Cottage**
 میں سب کنیں آخر میں **Royal Court**۔

LAW: LAW قدیم سکیٹنڈے نیوین زبانیں دے ہک لفظ **Lag** دی

بدلی ہوئی شکل ہے۔ **Lag** دی جمع **Log** تھیندے۔ **Lag** دامتھی ہا:

Some thing laid down or settled.

قانون دی ایہو کچھ ہوندے۔ اینویں ہی **By laws** دی انہیں زبانیں دا
 لفظ ہے۔ جیندا امتھی **Local Laws** تھیندے۔ **By Laws** وچ **By** کوئی
Preposition نہیں بلکہ اے ہک لفظ **Byr** ہی ہے۔ ایہو **Byr** انگریزی وچ
Byre بن گئے جیندا امتھی گاؤں والا تھیندے لہذا **By Laws** اصل وچ **Byrlog**
 ہا جیندا امتھی **Laws of the town** تھیندے یعنی:

Laws made by a Local Gov't that people in
 the area must obey.

قانون دا ذکر تھئے تاں اے کیوں ممکن ہے جو **James Beattie** دی نظم

Law یاد نہ آوے:

LAW

Laws as we read in ancient sages,
Have been like cobwebs in all the ages.
Cobwebs for little flies are spread,
And laws for little folk are made;
But if an insect of renown,
Hornet or Beetle, wasp are drone,
Be caught inquest of sport or plunder,
The flimsy fetter flies in sunder.

Latin

AEGIS

Aegis دامعنی سرپرستی یا پناہ تھیندے جیویں جو اے عام طور میں ورتیا

ویندے۔

I throw my aegis over you. میں تیکوں اپنی پناہ وچ گھنداں۔

Some Afghan refugee camps are operating

under the aegis of U.N.O. یونان دے دیوتا میں دا ہک اوگبی لوہار

ہا جینداناں Vulcan ہا۔ او اپنے ایں لوہار کنیں جنگی سامان بٹویندے ہن چونکہ
پہوں سارے دیوتا ہن اتیں اکثر جنگاں لڑدے رہ ویندے ہن ات واسطے اسلحہ وی

بے پناہ تیار کرنا پوند اہا۔ وکن ایں اسلحہ دی تیاری واسطے ڈھاتیں کوں پگھارن والی بٹھی
اٹنا پہاڑ دی چوٹی تیں وچ لائی۔ اے بٹھی سارا سال چالو رہندی ہئی۔ ایں بٹھی وچ
وکن Jupiter 'Zeus یا Minerva واسطے ہک ڈھال بنائی۔ ڈھال تاں پتل
دی ہئی مگر وکن اوندے اُتیں بھینڈ دی کھل چاڑ چھوڑی۔ بھینڈ داناں املتھا ہا۔ یونانی
زبان وچ بھینڈ واسطے لفظ Aegos استعمال تھیندے ات واسطے ایں ڈھال داناں
Aegis پئے گیا۔ Aegis چونکہ ہک دیوتا دی ڈھال ہئی ات واسطے پناہ تیں
سرپرستی دی علامت بن گئی۔ لفظ Volcano جیند معنی آتش فشاں پہاڑ تھیندے۔
اے وی وکن لوہار دے ناں نال پئے۔ وکن دی بٹھی اٹنا پہاڑ دی چوٹی دے اُتیں
ہوندی ہئی ایں نسبت نال جڈاں وی کہیں پہاڑ کنیں دھواں تیں بھادے شعلے نظر آون
ہاتاں قدیمی لوک اے گمان کریندے ہن جو اتھاں وکن والی بٹھی پلدی پئی اے۔ ایں
طرح ہر آتش فشاں داناں Volcano پئے گیا۔ رومن متھا لوجی وچ بھادے دیوتا
داناں وی Vulcanus ہے۔

AFFILIATE

عام طور تیں ایندا معنی الحاق کرن تھیندے۔ اے لفظ لاطینی زبان دے کجھ
لفظیں نال مل کے پئے۔ ہک لفظ Filius ہے جیند معنی پتر تھیندے۔ پیا
Filia ہے جیند معنی دھی تھیندے۔ انہیں کنیں Affiliare 'Verb بنے جیند
معنی کہیں پال کوں اپنا پلوڑا بنائون تھیندے۔ ایں کنیں ہی Affiliate بنے گویا کہیں
یونیورسٹی دے Affiliated ادارے اوندے پلوڑے پال ہوندن۔ اینویں ہی ہک

لفظ Filial ہے جیسے "بیترا یا دھیتا" تھیندے جیویں جو بیومنا دے حوالے تال
اولاد دی ذمہ داری کوں Filial Responsibility آکھیا ویندے جیویں

Parental Responsibility والٹ ہے۔

ALCOHOL

سر
م
کلی
الکھول
سرخ

الکھل یا الکھول عربی زبان دے لفظ ہن جتھیں "داعنی سرمہ تیں کھل
تھیندے عرب وسیب وچ کھل پاوٹن "دارواج" پھوں پرالتا ہے۔ ایویں ہی ہندی
تہذیب وچ ہے۔

And other mix the kohol's jetty dye,

To give that long dark languish to the eye.

Thomas Moor : Lalla Rookh

کھل بٹایا ایں ویندا ہا کہ کوڑے تیل دا ڈیوا پال کے اوندی لاٹ دے اُتو
تریمتیں کوئی اُٹھا تھان جھل پاندیاں ہن تھان دے وچ ڈیوے دی دھوا نک یا کالا
پاؤڈر کٹھا تھی ویندا ہا بعد وچ ایں کالے پاؤڈر وچ تھوڑا جھیاں تیل رلا کے کھل تیار کیتا
ویندا ہا۔ سب کئے پہلے لفظ کوئل ایں کالے پاؤڈر واسطے دُرتیا ویندا ہا۔ بعد وچ اے ہر
اوں عرق یا مشروب واسطے استعمال تھیوٹن پئے گیا جیرھا جو کہیں شے کوں گرم کر کے
اوندے بخارات کوں کھل دے پاؤڈر وانگوں کٹھا کر کے تیار کیتا ویندا ہا چونکہ شراب
دی ایں طریقے نال تیار کیتی ویندی ہئی ات واسطے شروع شروع وچ شراب کوں
Alcohol of wine آکھیا ویندا ہا بعد وچ الکھل آف وانن کوں صرف

Alcohol وانن ڈے ڈتا گیا۔

ALECTROMANCY

طوطا فال دے وزن تیں اینکوں کال فال لکھسوں اے یونانی زبان دے
ڈولفظیں Alector تیں Manteia نال مل کے پئے۔ پہلے لفظ داعنی کال
تھیندے ڈولجھے داعنی Divination پیشین گوئی یا فال تھیندے۔ یونان دے
قدیم لوک فال کڈھن واسطے زمین دے اُتے گول دائرے دی شکل وچ یونانی زبان
دے سارے حروف تہجی لکھدے ہن چاتیں ہر حرف نال ٹکڑا بھورا یا کنگ داداٹہ رکھ
ڈیندے ہن دائرے دی آدھی وچ کھل نال کال پدھا ہویا ہوند ہا۔ کال جیرھے جیرھے
حرف کئے دانے چھگے ہا یا ٹکڑا بھورا کھا دے ہا انہیں سارے حرفیں کوں ملا کیں لفظ
بنائے ویندے ہن ول انہیں لفظیں دی روشنی وچ پیشین گوئی کیتی ویندی ہئی۔

Bibliomancy: ایندا داعنی بائبل وچ فال کڈھن تھیندے ایندا

طریقہ بالکل اویں ہے جیویں لوک قرآن شریف وچ یا دیوان حافظ وچوں فال
کڈھن۔

Axiomancy: ایندا داعنی کھاڑا فال تھیندے ایندا طریقہ اے ہا کہ

بھا وچ کھاڑے کوں تپا کے اوندے اُتے عقیق رکھ ڈیندے ہن۔ کھاڑے دے
چدھارو مشکوک لوگ بیٹھے ہوندے ہن۔ عقیق تے کھاڑے تیں ٹرن پئے ویندا ہا
ٹردیں ٹردیں او جیرھے بندے دے سامنے رک ونجے ہا اوں بندے کوں مجرم تصور
کیتا ویندا ہا۔ پیشین گوئی دے بے طریقے کوں Necromancy آہن۔

Necros دا معنی مردہ تیس **Mancy** دا معنی پیشین گوئی۔ ایندے وچ کالے جادو دے ذریعے روحیں کوں سڈ کرائیں اُنیں کو لو معلومات حاصل کر کے پیشین گوئی کیتی ویندی ہئی۔ لفظ **Necros** دا معنی **Niger** یعنی حبشی یا کالا وی تھیندے گویا نکرومنسی دا معنی کالا جادو وی تھیندے۔ لفظ **Necros** جیند ا معنی مُردہ تھیندے ایں کولوں کجھ بے لفظ وی بٹن انہیں وچوں کجھ پیش کیتے ویندن **Necropolis** ایندے وچ نکراس تاں مردہ تھیا پولس دا معنی شہر تھیندے گویا مُردیں داشہر، شہر خاموشاں، قبرستان۔ ہک بیا لفظ **Necrology** ہے ایند ا معنی فہرست مرحومین یا رجسٹر اموات تھیندے۔

Necrophillia: ایندے وچ **Phillia** دا لفظ **Philos** کنیں پیٹے جیند ا معنی جنس تیں محبت تھیندے لہذا سارے لفظ دا معنی تھیا مُردیں نال سیکس کرن دی خواہش **Necrophillia** دے حوالے نال پاکستان وچ جنرل ضیاء دے دور وچ ہک واقعہ اخباریں وچ چھپدارہ گیا کہ ہک آدمی اپنی محبوبہ کوں قبر وچوں کڈھ کے اوندے نال سیکس کرن دی کوشش کیتی ہے۔

ALMA MATER

ایند ا معنی تھیندے مادر علمی۔ اسکول، کالج یا یونیورسٹی جتھاں کہیں تعلیم حاصل کیتی ہووے اصل وچ اے لفظ ڈولاطینی لفظیں **Alma** تیں **Mater** دا مجموعہ ہے **Alma** دا معنی تھیندے کھیر پلاوٹ والی **Mater** دا معنی تھیندے ماء۔ گویا کھیر پلاوٹ والی ماء یا **Foster Mother**۔

ALONE

Alone اصل وچ **All-One** ہے مطلب آپ ہی آپ بالکل کلہا ایویں ہی **Only** اصل وچ **One-ly** ہے **Among** پرانی انگریزی دے ہک لفظ **Gemong** کنے پیٹے جیند ا معنی ہجوم ہوندا ہا۔

ALPHABET

لفظ **Alphabet** یونانی زبان دے پہلے ڈو حروف تہجی **Alpha** تیں **Beta** دا مجموعہ ہے خود **Alpha** تیں **Beta** عبرانی زبان دے پہلے ڈو حروف تہجی **Aleph** تیں **Beth** کنے بیٹن عبرانی زبان دے ایسے ڈو حروف تہجی عربی زبان دے الف تیں ب ہن۔

AMAZON

جنگجو، بہادر، گرانڈیل تریمیت لفظی معنی ایندے ہن او تریمیت جیندیاں چھاتیاں کائناں ہوون۔ یونانی زبان وچ **a** دا معنی تھیندے **No** تیں **Mazon** دا معنی تھیندے **Breast** یعنی **No Breast** انہیں تریمیتیں دے وطن دے بارے ترائے مختلف حوالے ملدن ہک دے مطابق اے افریقہ دارا ہون والیاں ہن ڈو جھے وچ انہیں کوں یونان دا آکھیا گئے۔ تیں نال اے وی آکھیا گئے کہ انہیں ٹرائے دی جنگ وچ وی حصہ گھدا ہا ترے کجھے تے آخری حوالے وچ انہیں کوں جنوبی امریکہ نال جوڑیا گئے جتھاں اے دریائے **Amazon** دی کندھی تیں آباد ہوندیاں ہن

تیں ایں دریا کوں اے ناں انہیں تریمتیں دے ناں دی وجہ کنیں ملیا ہا۔ اے تریمتیں اپنے جوانیں کنیں علیحدہ ہک ٹوٹے زمین تیں راہندیاں ہن۔ دھیریں کوں آپ کلیدیاں ہن پتر جئے ہاتاں اوکوں اوندے پودے ذمہ لا آندیاں ہن۔ ہر تریمت جوانی وچ اپنی بجی چھاتی بھاہ نال ساڑ چھوڑیندی ہئی یا تلوار نال کپ شیندی ہئی اے سب ایں واسطے کیئا ویندا ہا تا کہ جنگ وچ انہیں دی کماٹ انہیں دے سینے تیں صحیح طرح پھپ سگے۔ ”سپتک“ رسالے دی ہک بہوں پرانی جلد وچ ہک صاحب انہیں تریمتیں بارے اپنے تجربے وچ لکھے کہ ”اے تریمتیں ہر پتوں جنسی مریض ہن جنسی اذیت پسندی انہیں وچ کٹ کٹ کے بھری ہوئی ہئی۔ قدیم تہذیبیں وچ ایہو جھیں لوک ہن پئے جیہرے جنسی لذت دے کیتے اپنے جسم دے حساس حصیں کوں زخمی کریندے ہن تیں اے گال Masochism دی اصطلاح وضع تھیون کولوں بہوں پہلے دی ہے جمالیاتی سطح تیں ڈٹھاؤنچے تاں اے گال وی سامنے آندی ہے چونکہ اے تریمتیں اپنے جوانیں کنیں علیحدہ راہندیاں ہن اتیں زندگی وچ شاید چند راتیں ہی انہیں دے کٹھے گزریندیاں ہن تاں ایں پاروں چھاتیاں کپ سٹن کوئی اے جیڈی حیرت دی گال کا نئی کیوں جو:

{ جب دیکھنے والا کوئی نہ ہو
{ کھلاؤ تو کیا مہکاؤ تو کیا

ایں اذیت ناک عمل دا ہک مثبت پہلو وی سامنے آندے کیوں جو انہیں تریمتیں دا اپنے جوانیں کولوں علیحدہ راہون، چھاتیاں کپن تیں ولا جنگ وچ بے جگری نال مقابلہ کرن Sublimation دی عمدہ مثال ہے۔ کیونکہ To

Sublimate دا معنی تھیندے:

" to use the energy that comes from sexual feeling, to do something such as work, art, that is more acceptable to your society."

" sublimation is process by which unconscious rather psychosexual drives and fixations are turned towards non sexual goals."

اینکوں پڑھن دے بعد صوفی محمد سر فراز خالد ایندے پٹھو کہیں دا ہک شعر لکھ چھوڑیے او شعر پیش خدمت ہے:

بات چاہے کسی بنگلے کے پلستر سے چلے
آخرش جنس کے محور پہ گھم لیتے ہیں

AMBIDEXTER

ڈوہتھا، دغا باز، چالاک

لاطینی زبان وچ Dexter دا معنی تھیندے سچا ہتھ تیں Ambi دا معنی

ڈوہیں، ڈوہیں پاسو، On both sides تھیندے لہذا Ambidexter دا

معنی تھیا او بندہ جیندے ڈوہیں ہتھ بچے ہتھ ہوون یا بچے ہتھ وانگوں کم کرن ات واسطے

ایں کنیں تیز طرار، دوغلہ تیں دغا باز وی مڑا گھداویندے۔ Dexter کنیں ہک لفظ

Dexterity دی پٹے جیندے معنی ہنرمندی کارگیری تیں چستی چالاک کی وی تھیندے

AMBITIOUS

Detemined to be successful.

Having strong desire to achieve some thing.

اولوالعزم، مشتاق، بوالہوس وغیرہ۔ اے تاں بہن ایندے کجھ معنی ہن ایندا

پچھوڑا پھیندے ہن اے ڈولا طینی لفظیں Ambi تیں Tius کنے ٹیے۔ Ambi

دامعنی ڈوہیں پاسو۔ Tius دامعنی To go۔ مراد to go on both

sides۔ ہک بیالفظ ہے Ambitio جیند معنی تھیندے to go on both

sides for convassing ڈوہیں لفظیں کوں رلا کے کالھ کجھ ایس بندری

ہے کہ:

"the going from house to house for convassing".

قدیم روم تیں اساڈے تل وسیب دی انتخابی مہم وچ کوئی فرق نہ ہا تھاں وی

لوک الیکشن کنیں چند ڈیڑھ پہلے دردر تیں ووٹ منگن شروع کر ڈیندے ہن۔ پہلی دفعہ

لفظ Ambitious انہیں واسطے استعمال تھیا ہا۔ اوہا ہر حال وچ جیتن والی گال تھی

کہ Determined to be successful تیں ایس خواہش دا ناں

ہے Ambition۔

AMMONIA

امونیا گیس۔ ایس لفظ دے جنے پچھو کئی جادو گریاں ہن۔ کجھ لوک لیبیا دا

حوالہ ڈیندن کجھ مصر دا کہ مصر یا لیبیا والیں Jupiter دا ہک عبادت خانہ اپنٹ وطن

Dexterous دامعنی سچاڑی، ماہر، ذہین، استاد تیں چست چالاک بندہ وی

تھیندے۔ کھے ہتھ دے حوالے نال Awkward تیں Sinister دا ذکر اگو

آسی۔

AMBIGUOUS

Uncertain in meaning or intention گول مول،

مبہم وغیرہ۔

ایندے وچ لا طینی لفظ Ambi دامعنی ڈوہیں پاسو

تھیندے۔ اصل لفظ Ambigere ہا Agere دامعنی تھیندے ٹرن پھرٹ

لہذا ایندا معنی تھیندے ڈوہیں پاسے وٹھن جھٹ، اُتیں وٹھن جھٹ اُتیں وٹھن صورت

حال دا واضح نہ تھیوٹن Ambi تیں Amphi ہم معنی لفظ ہن جنہیں کنیں مراد

Around یا On both sides تھیندے مثلاً Amphitheater دا

معنی تھیندے Circular building around the arena

ایویں ہی Amphibian تیں Amphibious ہن انہیں ڈوہیں لفظیں وچ

زندگی دی اوں شکل دا ذکر ہے جیہری خشکی پانی ڈوہیں جاہیں تیں سائوئیں گذارہ

کر سگے Amphi تاں On both sides تھیا bios تیں bious

یونانی لفظ bios کنیں بنیں جیند معنی زندگی تھیندے۔

وچ بٹالیا چونکہ مہر تیں لیبیا ڈوہیں صحرائی خطے ہن اتھناں ہر پاسوریت ہی ریت ہئی۔
 ات واسطے یونان والیں Jupiter دے اوں مندر کوں Ammos دانال ڈتا
 یونانی زبان وچ ریت کوں Ammos آہرن ایں نسبت نال Jupiter دانال
 دی Ammon پئے گیا مندر بنیا تاں زیادتی لوک وی آوٹ پئے گئے چونکہ صحرا وچ
 کاٹھی لکڑی مشکل نال ہلدی ہئی ات واسطے زیارتی لوک مندر دی ہر انتہہ وچ اپنے اٹھیں
 دے ریگٹیں پلیندے ہن ریگٹیں دی بھانال جیہری دھوا نک ہر انتہہ دی چھت تیں کٹھی
 تھی کے جم ویندی ہئی اوندی شکل لوٹ دی کرٹلز نال بہوں ہلدی ہئی لہذا زیارتی
 لوک اونہہ دھوا نک کوں Sal-Ammoniac سڈیندے ہن Sal دامتھی لوٹ
 تھیندے ایں کنیں انگریزی زبان دالفظ Salt اتیں Salary دی بنیں گویا زیارتی
 لوک اینکوں دیوتا Ammon دالوٹن آہدے ہن صدیں بعد جڈاں ایں لوٹ کوں
 لیبارٹری دے وچ گرم کیتا گیا تاں ایندے وچ تیز چھدی ہوئی گیس پیدا تھی جیندا
 ناں دیوتا Ammon دے ناں دی نسبت نال Ammonia رکھیا گیا۔

AMUCK

To run amuck دامتھی تھیندے پاگل تھی وچن درندگی تیں اتر
 آوٹ قاتلانہ حملہ کرن وغیرہ۔ اصل وچ اے لفظ ملیشیائی زبانیں دالفظ ہے ایندی
 اصل الماء Amoq ہندی ہے ملیشیا دے لوک کڈا ہیں کڈا ہیں اتنی زیادہ ہفیم کھا
 گھندے ہن جو انہیں کوں کہیں شے دا ہوش نہ راہندا ہا۔ چاقو چھریاں چاکے گلیں وچ
 ڈرکٹ پے ویندے ہن تیں نال Amoq, Amoq دی آواز وی لیندے ہن جیندا

مطلب ہوندا ہمارو، مارو۔ جووی سامنے آوے ہا اوندے اتیں حملہ کر پیدے ہن۔

ANTIMONY

سُرمہ۔ اے لفظ یونانی زبان دے ہک لفظ Antimonachos
 کنیں پئے جیندا لفظی معنی تھیندے (Bad for Monks) یعنی راہبیں واسطے
 نقصان دہ۔ قصہ کچھ ایویں ہے کہ Saint Valentine ہک عیسائی خنگاہ داوڈا
 ہا۔ اونہہ خنگاہ وچ راہب وی راہندے ہن تیں ہک واڑی سوریں دی وی ہئی۔ سینٹ
 ویلنٹائن سوریں تیں ہک تجربہ کیتا اوں نے سوریں کوں ڈالے وچ سُرمہ رلا کے ڈتا
 سوریں موٹے تھیوٹ پئے گئے ویلنٹائن سوچا خنگاہ دے راہب شودے ڈ پلے تھیندے
 ویندن کیوں نہ انہیں کوں وی لنگر پانی وچ سُرمہ رلا کے ڈتا ونچے۔ راہبیں سُرمہ کھا دھا
 تاں اومر گئے تیں ویلنٹائن ایں حادثے کنیں اے نتیجہ کڈھیا جو سُرمہ تاں
 Antimonachos ہے۔ ایہ لفظ بعد وچ Antimony بنیا۔

APHRODITE

ایفروداٹ حسن، محبت تیں جنس دی دیوی دانال ہے۔ ایندا اے ناں یونانی
 زبان دے ہک لفظ Aphros کنیں پئے جیندا معنی تھیندے سمندر دی جھپک۔ ہک
 روایت ہے کہ اے دیوی سمندر دی جھپک کنیں وجود وچ آئی ہئی لہذا ایں نسبت نال
 ایندا ناں ایفروداٹ پئے گیا ایں کنیں ہک بیالفظ Hermaphrodite دی پئے
 جیندا معنی Bisexual تھیندے اینکوں بیجواوی آہدن۔ اے لفظ ہر اؤل جانور،
 انسان تیں وٹ پوٹے واسطے ورتیا ویندے جیندے اندر رُمادہ ڈوہیں خصوصیات

APPLE OF ONE'S EYE

Pupil of one's eye اکھ دا تارا، محبوب۔ آہدن اے اصل وچ
ہا۔ کیوں جو اکھ تیں پتلی دا تعلق ہمیشہ کنیں ہے اکھ تیں سیب دا تعلق سمجھ توں باہر ہے۔

APPLE OF DISCORD

Discord فساد دا منڈھ۔ ہک شادی وچ سارے دیوی دیوتا کٹھے ہن
نے کھاوئے دی میز تیں سونے دا ہک سیب رکھیا تیں نال اے وی آرکھیں۔
"For the most beautiful" سب توں سوہنے اسوٹی واسطے۔

Minerva ایں میز دے نال ترائے دیویاں Juno, Venus تیں
کھڑیاں ہن ہر دیوی سیب دوا پٹا تھہ ودھایا کیوں جو ہر دیوی اپنے آپ کوں نہیں
کولوں سوہٹا سمجھیدی ہئی ایں گال تیں جھیرا پئے گیا۔ سارے فریق اے مسئلہ
Paris دے کولو گھن گئے۔ پیرس اپنا فیصلہ ونس دے حق وچ ڈے ڈتا۔ سیب تاں
ونس کوں مل گیا مگر Juno تیں Minerva پیرس دیاں دشمن تھی گیاں اتے اے
دشمنی ٹرائے دی جنگ تک ٹردی رہی۔ خود لفظ Discord لاٹینی زبان دے لفظ
Discorda کنیں پئے۔ لفظ Discorda دا معنی ”دیس جدا تھیوٹ“
تھیندے۔

Discord	Heart divided from heart
Concord	Heart with heart
Accord	Heart to heart

موجود ہوں۔ قصہ کچھ ایویں ہے کہ ایفرودائیٹ دے پئے دا ناں Hermes ہا۔
انہیں کوں ہک پتر چایا جینداناں مائیں پیو دا ناں رلا کے ہر میفر وڈاٹ رکھ ڈتا گیا۔
ہر میفر وڈاٹ چایا تاں مرد ہی ہا مگر بعد وچ اوندے اُتیں ہک پری عاشق تھی
گئی اُوں پری دعا منگی کہ او تیں ہر میفر وڈاٹ ایں رنگ اچ کٹھے تھیون جو لا جدا نہ تھی
سگن انہیں دی جان تاں جان جسم وی ہو تھی وچے۔ اوندی دعا قبول تھی تیں نر مادہ
کے جسم وچ آگئے۔ ہجری اپنے ہجر کوں مکاؤں لو کیا تر لے کر بندن:
تم سے جنموں تو شاید مجھے قرار ملے

APHRODISIAC

ایندرا معنی شہوت انگیز دوا تھیندے اے وی Aphros کنیں پئے جیند
معنی سمندر دی جھگ تھیندے گویا اے دوا جنسی خواہشات دی جھگ وچ ودھارے دا
سبب بندی اے ڈوجھی نسبت ایں لفظ دی ایفرودائیٹ نال وی ہے جیہری کہ حسن محبت
تیں جنس دی دیوی ہئی۔

APPLE

کچھ لوک آہدن جو سیب کوں اے ناں اٹلی دی Abella نامی وستی کوں
میلیے جیہری سیب دی کاشت دی وجہ نال مشہور ہئی۔ کچھ آہدن جو اے قدیم انگریزی دا
لفظ Aepple یا قدیم آئرش زبان دا لفظ Aball ہے جیند معنی گول تھیندے چونکہ
سیب وی گول ہوندے تہوں Apple سڈہ بندے۔

Record

Bring to heart

لاطینی زبان وچ لفظ Core یا Cor دا معنی دل تھیندے۔ ایں کنیں
Cordially 'Cordial وغیرہ بٹین۔

APRIL

اپریل سال دا چوتھا مہینہ ہے۔ اسماں پہلے مہینے یا Month دے بارے
گالھ کریسوں کہ اے لفظ کیویں پٹے تیں سال دے مہینیں دی تعداد 12 کیویں طے
تھی۔ قدیم مصری لوکیں ہی سب توں پہلے اے حساب کتاب کیا جو سال دے کتنے
مہینے ہوندن۔ انہیں اے ڈٹھا جو چج رہاؤں یا بجائی کرن ڈا سب توں بہترین وقت
دریائے نیل وچ سیلاب آؤں دے بعد دا وقت ہوندے۔ ول انہیں اے حساب لایا
جو دریائے نیل دے ہک سیلاب کنیں ڈو جھے سیلاب تک پہلی دا چندر کتنی دفعہ ابھر دے
چندریں دی تعداد 12 بندی ہئی لہذا سال دے 12 مہینے تھی گئے۔ چندر کوں اینگو
سیکسن پہلے Mona آہدے ہن بعد وچ اے Moon بٹیا۔ انہیں دی جڈاں چندر
بٹیتے تاں اے بارانہہ Monath یا Moonth پٹے بعد وچ جیہر Month بن
گیا۔ خود سال یا Year کیا ہے۔ اسماں اکثر اے گال کریندے ہن کہ سال کتنی
تیزی نال گذر ویندے ایہا گذر وچ وچ وچ والی صفت لفظ Year دی بنیاد ہے۔ لفظ
Year لاطینی زبان دے لفظ 'IRE' کنیں پٹے جیندا معنی 'To go Pass by' یا گذر وچ وچ تھیندے۔ ہن اپریل والے پاسے ولدے ہن۔ اپریل لاطینی زبان دے
لفظ Aperio کنیں پٹے جیندا معنی تھیندے To open یعنی کھلن یا پھٹن۔

چونکہ تزاواں دے بعد ایں مہینے وچ آکے درختیں دیاں شاخاں تیں قلمناں پھٹدین ایں
واسطے اینگوں اپریل آکھیا گئے۔ ہک بیجا حوالہ وی ہے کہ اپریل لاطینی زبان دے ہک
لفظ Aprilis کنیں پٹے جیندا معنی Mensis تھیندے خود لفظ Mensis
دا معنی Measure یا پیمائش تیں Month یا مہینہ وی تھیندے۔ انگریزی لفظ
Mensuration دا معنی پیمائش تیں Mensurable دا معنی قابل پیمائش
تھیندے۔ اے لفظ وی Mensis کنیں بٹین۔ ایں روایت دے مطابق سال
دے 12 مہینیں دی تعداد (ہک اپریل کنوں بے اپریل تک) Mensis دی
تعداد کنوں معلوم کیتی گئی ہئی۔

ARENA

جھجھری مٹی دا اوپر جتھاں پہلوان کشتی کریندن۔ چونکہ پہلوان پہوں قسم
دے ہوندن ات واسطے کھاڑے وی وکھوونک دے ہوندن مثلاً International
arena، Public arena، Political arena وغیرہ۔

لفظ Arena دی اصل شکل Harena ہئی لاطینی زبان وچ Harena دا معنی
ریت یا مٹی تھیندے قدیم روم وچ مجرمیں تیں گناہ گاریں کوں جکھے شیر دے پنجرے
وچ سٹ کے مارن دارواج ہاجڈاں کہیں مجرم کوں موت دی سزا ڈیوتی ہوونے ہاتاں
لوک ایویں کٹھے تھی آندے ہن جیویں اچ کل پہلوانیں دا دنگل ڈیکھن لو کٹھے تھیندن
شیر مجرمیں دی چیر پھاڑ شروع کریندے ہن تاں کھاڑے وچ ہر پاسورت واہوٹ پئے
ویندی ہئی نال کھڑے ہوئے لوک Harena یا ریت دیاں مٹھیں بھر بھر کے رت

تیں سٹیندے ہن۔ اتی ریت سٹی ویندی ہئی کہ آنت اوں پڑداناں ہی ریت مٹی یا Harena پئے بگیا جیکوں ارج کل Arena آکھیا ویندے۔

AROMA

خُشبو، مہک Strong pleasant smell۔ جیویں جو Aroma of coffee، Aroma of cigars اے لفظ یونانی زبان دے ہک لفظ Aromenai کنیں پئے جیند معنی تھیندے To plough یعنی ہل مارن۔ اصل گالھ اے ہے کہ جٹ جیہرے ویہلے اپنے بندوق اوڑاں کڈھدے تیں اوندی مٹی کوں پتر سٹیندے تاں اوندے وچوں کافی دیر تک مٹھی مٹھی خوشبو نکلدی رہ ویندی ہے۔ دھرتی دی ایس سچل خوشبو کوں Aro ma آہدن ایس کنوں Aromatic پئے۔

ASSASSIN

قاتل، کرایے دا قاتل، مذہبی جنونی قاتل، Hashish eater

One who kills an important or famous person for money or political reasons.

تہوں تاں بھٹو صاحب اپنی کتاب داناں 'If I were Assassinated' رکھیا ہا۔ کیوں جو انہیں دے قاتل دے سامنے وی ایسے مقصد ہن یعنی Dollar تیں Political game او قاتل کرائے دا قاتل دی ہا ناں مذہبی جنونی وی ہا۔ اصل وچ اے لفظ عربی زبان دے لفظ Hashishins کنیں نکھتے جیند معنی

Hashish Eater تھیندے۔ 13 ویں صدی عیسوی وچ موجودہ پاکستان دے ہک اسلامی ہمسایہ ملک دے کجھ مذہبی جنونی لوکیں ہک قاتل گروہ بٹایا جیہرے حشیش کھاؤن دے بعد لوکیں کوں بے دردی نال قتل کریندے ہن ہک تو جیہرہ تاں ایہا تھی کہ لفظ Assassin حشیش کنیں پئے ڈوجھا حوالہ اے ہے کہ ایس قاتل گروہ دے سردار داناں حسن بن صباح ہاتیں اے لفظ Assassin اوندے ناں Hassan کنیں پئے۔ حسن حشیش وی کھاند ہا۔ گویا حسن وانگوں حشیش کھا کے قتل کرن:

The assassins befor they attacked the enemy would intoxicate themselves with the powder made of hemp leaves called "hashish "

(J. Wolff)

ایس لفظ Assassin کنیں دل Assassinate پئے جیند معنی قتل کرن کھیا ویندے۔

ATLAS

- ۱۔ نقشیں دی کتاب
 - ۲۔ افریقہ دے ہک پہاڑی سلسلے داناں
 - ۳۔ ریڑھ دی ہڈی دا او مہرہ جیندے اُتیں کھوپڑی لگی ہوئی ہے
- نقشیں دی کتاب، پہاڑی سلسلے تیں ریڑھ دی ہڈی دے مہرے کوں اے

ناں کتھو ملے:

۱۔ اٹلس: براعظم افریقہ وچ ماریطانیہ دے ہک دیو ہیکل بادشاہ دانان ہا جیہرا اپنے مونڈھے تیں ساری دنیا کوں چاتی راہندا ہا۔

۲۔ اٹلس ہک دیہہ ہا (Titan) جیندے مونڈھے تیں دنیا لاٹھی ہوئی ہئی Titan دے معنی دیہہ دی تھیندن Person of great size and strength دی تھیندین۔ یونیس دے پتر دانان دی Titan ہا جیہرا سب کنیں ڈاڈھا ہا صرف Zeus ہی اوندے اُتیں غالب آیا ہا Titan سمجھ واسطے وی استعمال تھیندا ہا جیویں جو ٹیکسپیر وی استعمال کیجے۔

And flecked darkness like drunkard reels,
From fourth days path and titan's fiery wheels

ایں Titan کنیں لفظ Titanic بنے جیندے معنی دیو ہیکل تیں بے حد طاقتور وغیرہ تھیندے۔ بہوں ساریں کہانیں وچوں جیہری کہانی میکوں چنگی لگی اے میں اُونہہ دا ذکر کریاں اٹلس براعظم افریقہ وچ ماریطانیہ دے دیو ہیکل بادشاہ دانان ہا اوں بادشاہ دے بارے اُون دور وچ اے گالھ پورے ایمان نال منی ویندی ہئی کہ دُنیا اوندے مونڈھے تیں لاٹھی ہوئی ہے اگر او اپنا مونڈھا ہٹا گئے تیں دنیا کہیں اندھے کھوہ وچ وچ ڈھاسی تیں تباہ تھی ویسی۔ ایں بادشاہ دے نال دی نسبت نال افریقہ دے بہوں وڈے پہاڑی سلسلہ دانان وی اٹلس رکھ ڈتا گیا کیوں جو اوندی اُچائی لمبائی کنیں وی ایوں لگدا ہا جیویں جو او آسمان کوں ٹیک ڈتی کھڑا ہووے۔ ریڑھ

دی ہڈی دا مہرہ وی اٹلس تہوں سڈیندے کیوں جو او دی کھوپڑی کوں چاتی کھڑے یا کھوپڑی اوندے اُتیں لگی لاٹھی اے۔ نقشیں دی او کتاب جیندے وچ جمل جہان دے نقشے ہوون او وی اٹلس تہوں آکھی ویندی اے کیوں جو:

It contains or holds the whole world

گالھ اے ہے جڈاں Mercator نامی جغرافیہ دان 1575ء وچ پہلی داری نقشیں دی کتاب چھاپی ہئی تاں اوندے پاہر لے صفحے تیں اوں اٹلس بادشاہ دی تصویر ڈکھائی ہئی جیندے وچ او دنیا کوں اپنے مونڈھے تیں چاتی کھڑا ہا۔ ایں تصویر دی نسبت نال اوں پہلی کتاب تیں اوندے بعد چھپن والی نقشیں دی ہر کتاب دانان اٹلس پک گیا۔ اٹلس دے مونڈھے Atlantean shoulders دا ذکر شیطان دے حوالے نال ملن وی پیراڈائز لاسٹ وچ کیجے:

Sage he stood

With atlantean shoulders fit to bear

The weight of mightiest monarchies.

AUGEAN

اینڈے معنی غلیظ گندہ تیں کثیف کیجے ویندن۔ اے یونان دے قصے کہانیں وچوں آئے۔ آہن Augeas نامی ہک بادشاہ ہا جیندے مال دے بھائے وچ 3 ہزار ڈاند ہوندے ہئیں او بھانا اتنا غلیظ ہا کہ 30 سال تک اوندی صفائی نہ کیجی گئی جڈاں اے کم Hercules دے ذمے لگا تاں اوں ڈودریا ویں دے رخ موڑ کے

اُنیں کوں ایں بھانے وچوں گزاریا تاں کتھیں وچ کے اوگند صاف تھیا۔

Herculean task دی ایہو جھنیں کمیں کوں آکھیا ویندے

Augan کوں اسان کجھ ایں استعمال کریندے ہیں to clear the

Augan stables جیند معنی تھیندے:

To clear away an accumulated mass of corruption:

Moral, Religious, Physical or legal.

AUGUST

اے سال دے اٹھویں مہینے دا ناں ہے۔ پرانے دور وچ سال دا پہلا مہینہ

مارچ ہوندا ہا۔ اُون گٹری دے مطابق اگست چھیواں مہینہ بنڈا ہا اتیں اینکوں

Sextilis آہدے ہن مگر بعد وچ ایندا ناں روم دے بادشاہ Caesar

Augustus دے ناں دی نسبت نال August بن گیا۔ اصل وچ اے مہینہ

آگسٹس واسطے پہوں مبارک ثابت تھیندا ہا ایں مہینے اوکوں کڈا ہن کوئی نقصان یا

شکست نہی تھیندی۔ لہذا اے آگسٹس دا مہینہ آگسٹ مشہور تھی گیا۔ ہک بیا لفظ

August جیند معنی عالی مرتبہ، عالی شان وغیرہ تھیندے اووی آگسٹس دی شان

تیں رتے دی نسبت نال پئے۔

AUGUSTAN AGE

The best literary period of a nation.

روم دے بادشاہ آگسٹس دا دور (27BC-14AD) امن، خوشحالی تیں

ترقی دا دور ہا۔ ایں دور وچ روم وچ Virgil تیں Horace جھیں ہستیں اپے
ادبی شہ پارے تخلیق کیتے ہن۔ لہذا ہرا دور جیندے وچ کہیں قوم خطے یا ملک نے رجا
کچا تیں اعلیٰ ترین درجے دا ادب تخلیق کیتا ہووے اوکوں Augustan
age آکھیا ویندے۔

AUSPICIOUS

نیک فال۔ مبارک Showing signs of future success

or likely to be successful.

It was an auspicious moment for a meeting

between the heads of state.

قدیم رومی تہذیب تو ہم پرستی نال لڈی ہوئی ہئی۔ کوئی کم شروع کرن نہیں

پہلے اولوک پکھیں دی اڈا رڈ ہدے ہن کہ پکھی سچے پاسو اڈا روں یا کھے پاسو۔ پکھی کوں

لاطینی زبان وچ Avis آہدن۔ ڈیکھن کوں Specere آہدن۔ Avis

کنیں انگریزی وچ Aus پئے Specere کنیں Spice۔ لہذا پورا لفظ بٹیا

Auspice جیند لفظی معنی پکھیں دی اڈا رکنیں فال کڈھن دا فن تھیندے، بے معنی

اینڈے سرپرستی فال شکون وغیرہ وی تھیندن۔

A relief project set-up under the auspices of

the U.N. اگر پکھی سچے ہتھ دے پاسو اڈن ہا تاں اُون موقع کوں

Auspicious آکھیا ویندا ہا جے کھے پاسو اڈن ہا تاں اوکوں Sinister

آکھیا ویندا ہا جیندا معنی اچ کل منحوس تیں نامبارک وغیرہ تھیندے ایندے لفظی معنی
on the left hand تھیندن جیویں جو Corva sinistra منحوس کال
کھے پاسواڈن والا کال ہوندے۔

The raven on yon left hand Oak;
Curse on his ill betiding croak,
Bodes me no good.

AWKWARD

بھدا، الٹا، ناکارہ، ٹیڑھا، Untoward, lacking skill

Causing Difficulty, Badly Designed وغیرہ۔

اے وی پکھیں دی اڈاردے حوالے نال بڑے ٹنگون واسطے ورتیا ویندا
ہا۔ Awk دا معنی Perverse تیں Back handed تھیندے۔
Awkward squad دا معنی ہے اورنگروٹ جیہڑے اچاں رجمنٹ دا حصہ نہ
پٹے ہوون۔ Awkward Age: آغاز بلوغت جڈاں بہوں سارے لوکیں وچ
اعتماد دی کمی ہوندی اے تیں او اپنے آپ کوں Adjust کرن وچ اوکھ محسوس
کریندن۔

:Awkly

They recieve her awkly when she present her
right hand.

B

B عبرانی زبان دے ڈوجھے حرف تہی Beth دا پہلا حرف ہے۔ عبرانی
زبان وچ Beth دا معنی مکان تھیندے۔ لہذا اے ہک مکان دی علامتی Out
line ہے مصری Hierology دے مطابق B ہک بھیڑ دی شکل اے
Hierology دا معنی تھیندے:

"Study of Hieroglyphs(sacred carvings)"

BANK

بینک اطالوی زبان دے لفظ Banca کنیں پٹے جیندا معنی تھیندے
کاٹھی دی بنچ۔ پرانے زمانے دے Money lenders/changers
بزار وچ کاٹھی دی ہک بنچ تیں بیٹھے ہوندے ہن۔ انیں دے اگونوٹیں دیاں سٹھلیاں
لاٹھیاں ہوندیاں ہن۔ جیویں جواچ کل کوئٹہ تیں پشاور دے بزاریں وچ افغان مہاجر
کاٹھی دے پھٹے دے بہہ کے کرنسی دا کاروبار کریندے نظر آندن۔ پرانے زمانے وچ
بنک دی بالکل ایہا شکل ہوندی تھی۔ کجا اور صورت تیں کجا اے رنگ کہ:

ر عنائی تعمیر میں رونق میں صفا میں

گر جوں سے کہیں بڑھ کے ہیں بنکوں کی عمارات (اقبال)

BANKRUPT

اے اطالوی زبان والفظ اے ایندی اصل صورت تھی Banca rotta

یعنی Broken Bench۔ اس کنیں مراد ہے کہ بچ تیں بیٹھے ہوئے کہیں نوں پرانے میٹکر داکارو باراگر کہیں وجہ توں پہنچے ہا تاں اوندی بچ علامتی رنگ وچ بھن ڈتی ویندی ہئی۔ اوں بھنی ہوئی بچ تیں بچ دے مالک کوں Banca rotta آہدے ہن جیں کیں مراد دیوالیہ گھدا گئے۔ جیکوں اسوں Bankrupt آہدے ہیں۔ اس کنیں لفظ Bankruptsy پئے جیندا معنی دیوالیہ پن تھیندے۔

BATMAN

ایندا معنی اُردلی تھیندے جیہرا کہیں فوجی افسر ذاتی نوکر ہوندے ایندے وچ Bat دا استعمال نہ بلے دے معنی وچ ہے نہ جھمٹی دے معنی وچ۔ کیوں جو بیٹ مین داکم نہ بلا پکڑن ہے نہ جھیلیاں مارن۔ اصل وچ لفظ Bat فرانسیسی زبان دالفظ Bast ہے جیہرا لاطینی Bastum کنیں گھدا گئے جیندا لفظی معنی Packsaddle یعنی گھوڑے دی زین، ہناں تیں اوندے بیٹھو والا گدیلا یا نمندہ تھیندے بعد وچ اس کنیں Pack Horse یعنی لاڈواں گھوڑا مراد گھدا گئے۔ بیٹ مین اصل وچ گھڑسوار فوج (Cavalry) دے کہیں افسر دا او ملازم ہوندا ہا جیہرا اوندے گھوڑے چریندا ہا اچ کل ذاتی نوکر تیں اُردلی دے معنی وچ استعمال تھیندے۔

BEGGAR

اے لفظ اصل وچ Beghards ہئی جیندا معنی تھیندا ہا Begue دی برادری۔ 12 ویں صدی عیسوی وچ فرانس وچ ہک راہب راہندا ہا جیہرا در درتوں

روٹی پن کے اپنا گزارہ کریندا ہا اوندے سارے چیلوے دی اوں وانگوں منگ پن کے گزارہ کریندے ہن۔ اُنیں کوں Begue دے ناں دی نسبت نال Beghards آکھیا ویندا ہا جیں کنیں لفظ Beggar پئے۔ راہب Begue دے ناں کنیں فعل دی پہلی فارم Beg بنی۔ Begue دا پورا ناں Lambert Le Begue ہا۔ گویا فقیر دا اصل ناں Lambert ہا تیں ایندے وچ Le Begue دا اضافہ تہوں تھیا جو لمبرٹ بکڑا تھیندا ہا تیں فرانسیسی زبان وچ بکڑاؤن کیتے لفظ Begui ورتیا ویندے۔ گویا اُندا ہک عیب اُندا ناں بن گیا تیں اُندا اوہو ناں ہک بے عیب یعنی پٹن کیتے ہک لفظ ڈے گیا۔

BIG WIG

کوئی وڈا بندہ، اہم شخصیت، با اختیار آدمی۔ ہن تاں Bigwig ہر وڈے بندے واسطے ورتیا ویندے توڑے جو برتیں وڈی وگ پاون دا رول وچ وی نہیں رہیا 18 ویں صدی وچ انگلینڈ دے وڈے بندے مثلاً جسٹس، بشپ تیں سکالرو وغیرہ اپنے برتیں وڈی ساری وگ رکھدے ہن او وگ انہیں دی وکھری سُنجان ہوندی ہئی۔

BIKNI

بکنی ہک مختصر ترین ٹوپیں لباس داناں ہے۔ جیہرا دھاؤن ویلھے، سَن باتھ ویلھے یا سوومنگ پول وچ ترن ویلھے امریکہ یورپ دیاں تریمتیں اپنے جسم تیں پیندین۔ بکنی کوں پہلی واری جیہری ماڈل اشتہاری نقطہ نظر نال پاتا ہا اوکوں 50 ہزار تعریفی خط ملے ہن۔ بکنی کوں اے ناں امریکہ دے پہلے ایٹمی دھماکے دے چار ڈیڑھ

بعد ڈٹا گیا ہا۔ امریکہ اپنا پہلا ایٹمی دھماکہ بحر الکاہل وچ ہک چھوٹے جھیں جزیرے Bikni Atoll تیں کیتا ہا۔ بکنی دا ڈیزائن آہدے کہ اوندے بنائے ہوئے لباس وی چونکہ ایٹمی دھماکے وانگوں تہلکہ مچاڈتا ہا ات واسطے اوں اینداناں بکنی رکھ چھوڑے۔ بکنی کنیں ہک بیالفظ Bikkiline دی پئے۔

BISCUIT

بسکٹ ڈولا طینی لفظیں Bis تیں Coctus دے ملن نال پئے۔ جنہیں دا معنی Twice Baked تھیندے۔ اے پہلے پہلے دیسی من دی شکل دی روٹی وانگوں ہوندا ہا۔ ڈو واری تہوں پکایا ویندا ہا تا کہ بحری جہاز دا عملہ کئی ڈنھ تک اینکوں استعمال کر سکے۔

BITTER END

اساں To the bitter end استعمال کریندے ہیں۔ جیندا معنی آخری حد تک و نچن تھیندے۔ ایندے وچ لفظ Bitter تلخی دے معنی والے Bitter کنیں جدا ہک بیالفظ ہے۔ اگرچہ ساڈیں انگریزی اردو لغات وچ ایندا معنی تلخ انجام تک وی کیتا گئے۔ اے لفظ Bitter ہک بے لفظ Bitt کنیں بٹے جیندا معنی کاٹھی دی او دگی تھیندے جیندے اُتیں جہاز دے لنگر دا رسہ یا زنجیر پدھا ویندے۔ اے دگیاں کاٹھی پتھر یا لوہے دیاں تھی سگدین۔ جہاز دے تختے دے اُتیں وی ہوندرین بندرگاہ دے اُتیں وی۔ Bitt دا ہم معنی لفظ Bollard ہے To bitt the cable دا معنی تھیندے جہاز دے رسے کوں دگی دے اُتیں

و لھیٹن۔ Bitter end دا معنی تھیندے دگی دے اُتیں پدھا ہو یا رسے دا آخری سرا۔ To the bitter end دا مطلب ہے کہ جیہڑے ویلھے جہاز لنگر انداز تھیندے تیں اوند لنگر سٹینر تاں اوندے رسے یا زنجیر کوں Bitten end تک کھول ڈیندے۔

"When the ship is at anchor, the rope is paid out (Unwound) to the bitter end, all of it is let out, and no more remains."

اوپا آخری حد تک و نچن والی گالھ تھی۔

BOOK

قدیم یورپ وچ سفیدے دی قسم دے ہک درخت Beech دے پتلے پتلے چھلکے کاغذ دے طور تیں استعمال تھیندے ہن۔ پُرانی جرمن زبان وچ Beech واسطے لفظ Boc یا Bok ورتیا ویندا ہا۔ اِنھ کنیں Book پئے۔ Beech دے چھلکے اساڈی کتاب وانگوں بگنڈھے ہوئے وکدے ہن۔ Paper دا لفظ Papyrus کنیں بٹے جیہڑا ہک مصری کانے دی قسم دانان ہے جینکوں کاغذ بٹاؤن وچ استعمال کیتا ویندا ہا۔

BRANDY

برانڈی ہک یونانی لفظ Brant Wijn کنیں پئے جیندا معنی Burnt Wine تھیندے اینکوں کشید کرن وچ چونکہ نہیں شراییں دی نسبت بہوں زیادہ

لفظ **Burk** آئر لینڈ دے ”ولیم برک“ نامی ہک باشندے دے ناں تیں
اعمال دی نسبت نال سامٹھے آئے۔ برک کہیں جُوان، تریمت یا پال کوں پکڑ کے
اوندے مُونھ وچ کپڑا ڈے کے ساہ گھٹ کے اونکوں مار ڈیندا ہا۔ مُونھ وچ کپڑا ڈے
کے مارن دیاں ڈو جوہات ہن۔ ہک تاں اے ہئی جو اوشور نہ مچاوے ڈو جھی وجہ اے
ہئی جو ایس طرح مارن نال لاش دا کوئی حصہ زخمی یا خراب نہی تھیندا۔ وجہ اے ہے جو
برک اُوں لاش کوں صحیح سلامت حالت وچ کہیں نہ کہیں سرجن کنیں وچٹنا ہوند ہا۔ جیس
ایس لاش دی **Dissection** کر کے علم طب تے جراحی کوں ودھارا ڈیوٹا ہوند ہا۔
مسخ شدہ لاش دے برک کوں تھوڑے پیسے ملدے ہن۔ ہک ڈینھ برک پکڑیا گیا
تیں اونکوں 1829ء وچ پھاسی ڈے ڈتی گئی ہئی۔

To burk a question : to strangle it in its birth.

To burk a publication: to suppress before it is circulated.

Burkers: body snatchers.

BURY THE HATCHET

اختلاف ختم کرن، دشمنی کوں ویندا کرن، صلح کرن۔

Let the by-gones be by-gones شمالی امریکہ دے

انڈین جڈاں کہیں نال صلح کرن ہایا کوئی امن دا معاہدہ کرن ہاتاں اوکھے پہرے کے حقہ
پیندے ہن جینکوں منیوے دی علامت سمجھا ویندا ہا۔ حقہ لمبا چوڑا ہوند ہا جیندا اُتل رتے

وقت درکار تھیندا ہا تہوں اینکوں سڑی ہوئی شراب آکھیا گئے۔

Whiskey	Uisge Beatha	Water of life
Vodka	Voda	Little water
Rum	Rumbullion	A good hot water
Beer	Bere	Barley water
Jin	Juniperous (Juniper)	ایندے وچ صنوبر

دے پیر نما پھل دا اذاقہ ملیدن تہوں اے ناں پئے گئے۔

Champagne کوں اے ناں فرانس دے اُوں علاقے دی نسبت

نال ڈتا گئے جتھاں اے شراب بہوں زیادہ مقدار وچ بیٹائی ویندی ہے اوں علاقے دا
ناں شمعین ہے۔

BURK

اشاعت روک، گھنٹن، لکاؤن، پنگی گھٹ کے مار سٹن۔ اے معنی انگریزی
’اردو فیروز اللغات وچ درج ہن۔ آکسفورڈ تیں لانگ مین ڈکشنری وچ اینکوں
Berk دا ہم معنی آکھ کے ایندے معنی Stupid Person کیتے ہن لیکن
Burk صرف Stupid Person نہ ہا۔ ایندا ذکر بعد وچ کریسوں پہلے
ایندے معنی ڈیکھ گھنو۔

To murder by placing something over the mouth of
the person attacked, to prevent his giving alarm.

BUTTER FLY

ایندرا تعلق قدیم لوک داستانیں نال ہے۔ آہدن پریاں مکھن چوری کرن
واسطے یا مکھن سنورن واسطے راتیں کون تھلیں دے روپ وچ آندیاں بن تیں ڈنھ
کون پھلیں دے آرتھ پورے کریدیاں بن۔ ایں مکھن یا Butter دی نسبت نال
انہیں دانان Butter Fly بنے۔ کجھ لوک آہدن کہ اے لفظ اصل وچ Flutter
by ہا۔ ہک خوبصورت ہانیکووی ہک پی گالھ ڈسندی ہے۔

The fallen blossoms

Seemed to fly up to their branch

They were butter flies.

BUTTER FLY KISS

A kiss with one's eye lashes, that is, stroking
the cheek of one's sweetheart with one's eye
lashes.

ذره عمر رفتہ کو آواز دینا

ہک Kiss دارولا ایں چھوٹی جھنیں نظم وچ وی ڈیکھو:

Sly Thoughts

"I saw him kiss your cheek! " ____

"'T is true."

"O modesty !" ____ "'T was strictly kept:

سنگ مرمر داتیں نثری کانے یا مکین دی ہوندی ہئی۔ حقے کون تریمتیں دے والیں تیں
باز دے پریں نال سنجایا ویندا ہا۔ اداس حقے کون Peace pipe سڈ بندے بن
جینکو Calumet وی آکھیا ویندے۔ عام حالات وچ وی کہیں اجنبی یا سونہیں
کون حقہ ڈیوٹ نیک جذبات دا اظہار سمجھا ویندا ہا۔ حقہ گھنن توں انکار دشمنی تیں
ناراضگی دی علامت ہئی۔ اے گالھ ساڈے وسیب وچ وی شاید اینویں ہے۔ جڈاں
اوصح دے وقت حقہ پیوٹ بہون ہاتاں انہیں کون Great Spirits دا اے حکم ہا
جو کہاڑے چاقو، چھرے، نیزے، الغرض جنگ دے سارے ہتھیار دفن کر ڈتے وچن
تا کہ دشمنی تیں جنگ دی کوئی نشانی نہ آکھیں دے اگور ہوئے نہ باقی رہوے۔
Hatchet دالفظی معنی کہاڑی تھیندے۔

Wash the war stains from your fingers,

Bury your war clubs and your weapons,

Smoke the calumet together,

And as brothers live hence forward.

کجھ بیباں لائناں وی ڈیکھو:

Buried was the bloody hatchet,

Buried was the dreadful war clubs,

Buried were all war like weapons,

And the war cry was forgotten;

Then was peace among the nations.

Long Fellow

He thought me asleep; at least I knew
He thought I thought he thought I slept."

Coventry Patmore

BYE GOOD BYE

ایندی اصل صورت Goodness be with ye ہے۔

مطلب ہے کہ God be with you

ایہو چھیاں ہک پیا لفظ Now a days دی ہے۔

اصل وچ اے In our days ہا۔ اگر In our days کوں ٹھیک ٹھیک

انگریزی تلفظ وچ الایا ونچے تاں ہن وی اے Now a days لگدے۔

C

سی عبرانی زبان دے لفظ Caph دا پہلا حرف ہے۔ عبرانی زبان
وچ Caph دا معنی ہتھ دی تلی دا گھپ تھیندے۔ لہذا C ہتھ دی تلی دے گھپ دی

Out line ہے۔

CAESARIAN SECTION

ایندا معنی پیٹ کوں چیرا ڈے کے ہال جماؤن تھیندے ایندا تعلق روم دے
بادشاہ Julius Caesar نال جڑیندن آہدن چونکہ جولیس سیز راس طریقے نال
چایا ہا ات واسطے اوندے بعد ایہو جھنیں ہر اپریشن دا ناں Caesarian
Section پئے گیا۔ Section دا معنی کپٹن تھیندے۔ جیویں جو Sect تیں
سکول دے کہیں سیکشن دا معنی تھیندے۔

CALAMITY

ایندا معنی قہر مصیبت آفت تیں بلا وغیرہ تھیندے اے یونانی زبان دے ہک
لفظ Calamus کنے ٹپے جیندا معنی رڑھ دا تیل یا ٹانڈا تھیندے ایسے رڑھ دے
تیلے یا ٹانڈے اگر اندھاری نال لٹریج وچن ہا تیں فصل تباہ تھی ونچے ہا تاں اوکوں
Calamity آہدے ہن او وسیب جتھاں رڑھ واہی واحد ذریعہ معاش ہووے
اتھاں ایس کنے وڈا قہر مصیبت بیا کیا تھی سگدے قدیم دور وچ روزی روٹی دا واحد
ذریعہ کاشت کاری ہئی لفظ Earn جیندا معنی روزی روٹی کماؤن تھیندے ایندا لفظی

معنی رزھ والاؤ کرٹن ہوندا ہالہذا والاؤ فصل ہی اصل Earning ہے۔

CALCULATE

بکنٹ، حساب کرٹ، اندازہ لاولٹ وغیرہ۔ اے لفظ لاطینی لفظ Calculi کنیں پٹے جیندا معنی بگٹی تیں پھری ٹی تھیندے اچ وی گردے مٹانے وغیرہ دی پھری کول Calculi تیں Calculus آکھیا ویندے قدیم رومی بگٹری واسطے بگٹیاں استعمال کریندے ہن مصر تیں شام وچ ووٹ سٹن ویلھے پرچی دی بجائے مرتبان وچ بگٹیاں سٹیاں ویندیاں ہن۔ گویا عام بگٹری ہووے یا دوٹیں دی بگٹری بگٹیں نال تھیندی ہئی ایں حوالے نال اچ دے لفظ Calculate تیں Calculator بٹن۔

CANDIDATE

امیدوار طلب گار۔ اے ہک لاطینی لفظ Candidus کنیں پٹے جیندا معنی چٹا تھیندے جیں کنوں ہک پیا لفظ Candidatus پٹے جیندا معنی "Clothed in white" یا چٹے کپڑے وچ ملبوس تھیندے۔ کہانی کجھ ایویں ہے کہ قدیم روم وچ سیاسی عہدیں دے امیدوار سیاسی مہم دے دوران ہک چٹے رنگ دا کھلا چنہ پا گھنندے ہن چٹا رنگ عاجزی، انکساری تیں وفاداری دی علامت سمجھا ویندا ہا۔ کھلا چنہ تہوں پیندے ہن تاکہ اپنے جسم تیں زخیمیں دے نشان ڈکھا سگین۔ اے ڈکھا سگین کہ اسان کتنے جنگجو تیں بہادر ہیں وطن دی خاطر کتنیں جکین وچ حصہ گھن چکے ہیں۔

ہم کرتے داغ عشق کا دعویٰ سند سے ہیں

پے بہوں سارے لفظیں دے علاوہ چنے واسطے لفظ Toga دی استعمال تھیندے شاید انہیں داڑی پھوڑا کو ہووے۔

CAPER

اچھل کو، پٹولیاں مارن وغیرہ۔ ایسے معنی To cut a caper دے تھیندن اصل وچ Capر یا Capr لاطینی زبان دا لفظ ہے جیندا معنی بکری تھیندے ایں کنیں پے بہوں سارے لفظ بٹن جیویں جو Caprice ترنگ من دی موح، Capricious من موحی، capricorn بکری دے برنگ، برج جدی دی علامت۔ انہیں سارے لفظیں وچ بکری تیں لیلے دیاں پٹولیاں موجود ہن۔

CAPITAL

سرمایہ، وڈا، اہم، سنگین وغیرہ۔ کیپٹل لاطینی زبان دے لفظ caput یا capit کنیں پٹے جیندا معنی ہریا Head تھیندے سرائیکی وسیب وچ مال دی بگٹری واسطے لفظ کن استعمال تھیندے لوک چچھدن کتنے کن جھلی و دیں مطلب ایندا اے ہوندے جو کتنے ڈنگر جھلی و دیں Latium Hills دے قدیم فارم ہاؤس وچ مال دی بگٹری واسطے ہر دا لفظ استعمال تھیندا ہا یعنی Head یا Caput جیں کنیں مراد ہے Heads of cattle۔ چونکہ فارم ہاؤس دا کل سرمایہ مال ہوند اہا ات واسطے capital د معنی سرمایہ کیتا گئے ہن بھاویں سرمایہ سونے دی شکل وچ ہووے اونکوں کیپٹل آکھیا ویندے۔ جڈاں ایندا معنی وڈا اہم تے سنگین کریندے ہیں

ایں کنیں مُراد وی Head ہوندے جیویں:

capital error, capital offence وغیرہ جیہرے ویلھے

اساں capital punishment آہدے ہیں، تاں ایں کنے مُراد وی اوسزا ہوندی اے جیندے ویلھے مجرم داسر لہا یا ونجے اسّاں ایندرا معنی سزائے موت کریندے

ہیں۔ ایویں Per capita دا معنی Per head یا فی کس تھیندے۔

CARMINATIVE

ایندرا معنی ہاضمے دی دوا بالخصوص رتخ کوں دور کرن والی دوا تھیندے جیویں جو ہمدرد دوا خانہ دی کارمینا ہے پی۔ اے ہک لاطینی لفظ Carmen کنیں پئے۔ جیندرا معنی Charm: جادو ٹوٹہ منتر تیں گاون تھیندے Charm بنیادی طور تیں منتر ہوندے ہن جنہیں کوں گاکے کوئی فائدہ حاصل کیتا ویندہا ایسے منتر زندگی دے ہر مسئلے تیں بیماری دا دوا ہوندے ہن اتھاؤ لفظ Charmful تیں Charming بنیں۔ Carminative دوا بنیادی طور تیں Flatulence دا علاج ہے۔ Flatulence دا معنی رتخ تیں اُپھارہ تھیندے اے ہک بے لفظ Flatus کنیں پئے جیندرا معنی ہوا یا Toblow تھیندے اے اچ کل ہسپتالیں ویل فزیشن وارڈ ویل پیت دے مریضیں دے بارے آکے کچھ دن کیا مریض Flatus پاس کیتے۔

CATERPILLAR

ایندرا معنی لارو تھیندے۔ کہیں کیڑے پتنگے دا پہلا روپ جڈاں اوندے پر پیر نہ پئے ہوون۔ لارو نرم تیں ہر دار ہوندے اے قدیم فرانسیسی دے ہک لفظ

Catepilose دی وگڑی ہوئی شکل ہے جیندرا معنی والیں والی بلی تھیندے۔ خود فرانسیسی زبان ویل لاروے واسطے لفظ شنیل (Chenille) ورتیا ویندے۔ شنیل دے کپڑے دانائیں شنیل، لاروے دی نسبت نال پئے کیوں جو اے وی اوندی کارنرم تیں ہر دار ہوندے۔

CHAUVINIST/CHAUVINISM

Warlike Spirit, Blind Patriotism۔ اندھی وطن

پرستی۔ اے لفظ Nicolas Chauvin نامی بندے دے ناں دی نسبت نال پئے۔ شاون نیولین دی فوج ویل سپاہی ہا۔ نیولین دے زوال دے بعد اوں اتنی مبالغہ آرائی نال وطن پرستی دا پرچار کیتا کہ اے گالھ لوکیں دے درمیان مذاق بن گئی تیں ایندرا ناں شاونزم پئے گیا تیں ایہو جھیں جذبات رکھن والے کوں شاونسٹ آکھیا گیا۔

Male Chauvinism دا معنی معاشرے ویل مرد دی حکومت، مرد دا

اختیار تیں مرد دی وڈائی تھیندے۔ اتجھیں معاشرے ویل ترمیم دے حقوق صرف تھی

ویندن جیہر ا بندہ مرد دی وڈائی دے حق ویل ہووے اوکوں Male

Chauvinist آکھیا ویندے۔ کڈا ہن کڈا ہن نفرت تیں کاوڑ دی بنیادیں

ایندے اگو Pig دا اضافہ وی کر ڈتا ویندے۔ ایں لفظ کنیں ہک بی اصطلاح

Cultural Chauvinism دی بی ہے۔

قدیم ترین خزانچی دی میز دے اُتیں چیک دار کپڑا چھا ہوا ہوند اہا۔

CLOCK

کلاک لاطینی لفظ Clocca کنیں پئے جیند معنی Bell یا ٹلی تھیندے
اے سب کنیں پہلے Church Bells واسطے استعمال تھیند اہا۔ ہُن جیہری گھڑی
وج Alarm Bell لگی ہوئی ہووے اُونکوں کلاک آہدن۔ کلاک کنیں ہک لفظ
Cloack پئے جیند معنی چنہ یا جُبہ تھیندے۔ چونکہ چنہ دی شکل ٹلی نال ملدی اے
ات واسطے اینکوں Cloack آکھیا گئے۔

CROCODILE'S TEARS

مگر مچھ دیاں ہنوں، دغا فریب داروون، منافقت داروون۔ کہانی کچھ
اینویں ہے کہ مگر مچھ جیہرے ویلھے جنگل وج کہیں کلھے راہی کوں ڈیکھے تاں اونکوں
شکار کرن لویا اونکوں پھساوون لوڈر دھریاں ڈسکیاں بھرٹ پئے ویندے تاکہ اوراہی
سجھے جو مگر مچھ کہیں تکلیف وج ہے تیں ایں بہانے او مگر مچھ دے اتنا قریب تھی آوے
جو او ندے اُتیں آسانی نال حملہ کیتا ونج سکے۔

As the mournful crocodile

With sorrow snares relenting passengers

Shakespeare-Henry VI

CHESS

شطرنج سنسکرت زبان دا لفظ Chaturang ہے جیند معنی چہار پہلو
تھیندے۔ جڈاں اے عربیں دے کو لھو پچا تاں چترنگ کنیں شطرنج بن گیا۔ کیوں جو
عربی زبان وج حروف چ تیں گ نہیں آلائے ویندے۔ شاہ مات فارسی، شاہ موت
عربی تیں Checkmate انگریزی، سب ہم معنی لفظ ہن۔ قدیم فرانسیسی زبان
وج شاہ واسطے لفظ Eschec ورتیا ویند اہا جیہر بعد وج Check بن گئے تیں لفظ
مات Mate بن گئے۔ لفظ Chess کنیں مراد ہے Game of checks
تہوں تاں آہدن شطرنج بادشاہیں دی کھیڈ ہے۔ ”مخزن الاخلاق“ نامی کتاب وج
ہک عجیب بچھارت درج ہے۔ ہک بندے ہک بادشاہ کوں پہلی واری شطرنج دی کھیڈ
پیش کیتی، بادشاہ خوش بھیا تیں آکھیں، منگ جو انعام منگدیں، اُون آکھیا شطرنج دے
64 خانے ہن پہلے خانے وج چاول دا ہک دانہ ڈوجھے وج ڈو، تہجھے وج چار،
چوتھے وج اٹھ الغرض ہر خانے وج ڈوڑ کریندیں ہوئیں 64 خانے وج جتنے چاول
ہئیں او ہے میڈا انعام ہوسن۔ بادشاہ حیران بھیا تیں آکھن لگا کوئی کم دی شے منگ
بندے آکھیا میں صرف چاول گھنساں۔ بادشاہ دے وزیریں حساب کیتا تاں ہکے ہکے
رہ گئے کیوں جو اتنے چاول پوری سلطنت وج کئے ناں ہن۔ بہر حال عام
Calculator تیں اے حساب نہیں کیتا ونج سکدا۔ چیک دے کپڑے کوں چیک
تہوں آہدن جو ایندے اُتیں شطرنج وانگوں چورس خانے پئے ہوئے ہوندن۔
Exchequer جیند معنی خزانہ تھیندے ایندی نسبت وی شطرنج نال ملدی ہے۔

Curfew

کریو فرانسسی زبان دے ہک لفظ **Couvre feu** دی بدلی ہوئی شکل ہے۔ فرانسسی زبان وچ **Couvre** دا معنی **Cover** تیں **Feu** دا معنی **Fire** تھیندے جیندا اکٹھا معنی تھیا **Cover Fire** ”بھاہ بچھا ڈیو“۔

قدیم زمانے وچ کریو ہمدردی دی بنیاد تیں لایا ویندا ہا۔ بچھ لہون دے بعد حکومت دا ہر کارہ کریو کریو دی ہکل مریندا ہا یا ہک مخصوص آواز دی ٹلی جینکوں **Curfew bell** آہن وچیندا ہا۔ ایندا مطلب ہوندا ہا مزدوریں دی چھٹی دا وقت تھی گئے بٹھیں دی بھا بچھا ڈیو۔ اوں زمانے دے صنعت کار مزدوریں کنیں ساری ساری رات کم گھندے ہن تیں کریو مزدوریں دے سوکھ واسطے لایا ویندا ہا۔ کریو لاؤن کوں انگریزی وچ **To impose a curfew** آہن تیں کریو ہٹاؤن کوں آہن **To lift a curfew**۔

C.V. (Curriculum Vitae)

لفظ **Curriculum** لاطینی لفظ **Cursus** کنیں بنے جیندا معنی **Running** تھیندے۔ ایس کنیں بے لفظ **‘Current Course’** **Cursory** تیں **Courier** دی بنٹیں۔ **Vitae** تیں **Vita** لاطینی زبان دے لفظ ہن جنہیں دا معنی **Life** یا زندگی تھیندے۔ ایس کنیں **Vital** تیں **Vitamin** بنٹیں۔ عام طور تیں **Curriculum** دا معنی نصاب کیتا ویندے۔ **Curriculum Vitae** دا معنی زندگی دا نصاب یا **Running**

CULTURE

تہذیب، ثقافت، پرورش، کاشت کاری وغیرہ

اے بنیادی طور تیں جیہرے لفظ کنیں بنے اولاطینی زبان دا لفظ **Cult** ہے۔ **Cultus** خود کنیں بنے۔ جیندا معنی **Inhabit**، **Cultivate** تیں **Honour with worship** تھیندے۔ اسان **Cult** دا معنی مذہب، مسلک، عقیدہ وغیرہ کریندے ہن۔ **Cultus** کنیں **Cultura** تیں اوندے کنیں **Culture** بنے۔ کلچر دے بنیادی معنی **Cultivation** تیں **Piece of tilled land** تھیندے۔ جیں کنیں **Cultivation of mind** یا **Intellectual refinement** اخذ کیتے گئیں۔ کلچر دے حوالے نال کچھ لفظ: **Cultural Chauvinism**: اپنے کلچر یا کہیں خاص کلچر دی وڈائی پرچار تیں حکومت دا خفت۔

Culture Shock: کہیں غیر کلچر وچ پہلی واری وچن تیں **Alienation** محسوس کرن۔

Cultural Desert: او وسیب جتھاں کوئی ثقافتی کٹھ یا ارتھ نہ ہوندا ہووے۔

Api Culture: ماکھی دے گھون پالن دافن۔

Flora Culture: پھل بوٹے رہاؤن دافن۔

Horti Culture: باغبانی دافن۔

Pomi Culture: پھل دار درخت رہاؤن۔

Course of life تھیندے جیس کئیں مراد ہے ”ہن تک دی ٲکتی کرتی“
C.V. دا ہک ہم معنی لفظ Resume دی ہے جیندا معنی Summary
تھیندے۔ Credentials دی اُنہا نئیں معنی وچ ورتیا ویندے۔

CUT PURSE

ایندا معنی جیب کتر تھیندے۔ اے لفظ اُڈا ہن استعمال تھیندا ہا جڈاں
چولے دی جیب دار وای کئیں نہ ہا۔ لوک اپنی کمر پٹی نال پرس ہدھ کے ورھی نال
لڑکائی و دے راہندے ہن۔ جیب کترے ورھی کپ کے پرس چوری کر گھندے ہن
تہوں اُنہیں کون Cut Purse آکھیا ویندا ہا۔ جڈاں چولے دی جیب یا
Pocket دار وای پیا تاں لوک جیب وچ پرس رکھن پئے گئے ہن جیب کترے
اپنے ہتھ دیں انگلیں نال پرس کون جیب وچوں Pick کر گھندے ہن تہوں اُنہیں
کون Pick Pocket آکھیا گئے۔ شکسپیر جیب کترے دیاں کجھ بنیادی خوبیاں
ڈرسن اووی ڈیکھ گھنو:

To have an open ear, a quick eye and a
nimble hand is necessary for a cut purse.

Winter's Tale

D

D کون عبرانی زبان وچ Daleth آہن۔ جیندا معنی دروازہ تھیندے
مصری Hieroglyphics وچ اینکوں انسان دا سر آکھیا گئے۔

DAISY

Daisy کون ڈیزی دی آکھیا ویندے تیں گل بہاری وی۔ اے چھوٹا
جھیہاں سونے رنگا پھل ہے۔ لفظ ڈیزی اصل وچ Day's eye ہا۔ جیندا معنی
ڈینھ دی اکھ تھیندے اینکوں ڈینھ دی اکھ تہوں آکھیا گئے کیوں جو اے جھ اُبھرٹ
نال کھل ویندے تیں سمجھ لاہوٹ نال بندھی ویندے۔

DAY

لفظ Day دے پہلے جے De یا Daeg ہوندے ہن۔ اے سنسکرت
زبان دے لفظ Dah کنے پئے۔ جیندا معنی دھپ، تیش، سنٹن یا ساٹن تھیندے ڈینھ
دی تیش دی وجہ کولوں اینکوں ڈے آکھیا گئے۔ قدیم مصری نویں تاریخ دے آغاز دا
شمار ڈپہرین کئیں کریندے ہن۔ انگریز، امریکی، پرتگالی، جرمن، فرانسیسی، ہسپانوی
تیں ولندیزی ادھرات یعنی رات دے بارہ وچے کون نویں تاریخ دا آغاز شمار کریندن
یونانی ہندی تیں پیاں بہوں ساریاں قوماں جھ اُبھرٹ دے ویلھے کون نویں تاریخ دا
آغاز سمجھیندین۔ اسلامی کلینڈر دی تاریخ جھ لاہوٹ تیں چندر اُبھرٹ دے فوراً بعد
بدلی ہے۔ گویا نویں ڈینھ دا آغاز نماشاں کون تھیندے۔ ایہے ڈینھ مل کے ہفتہ یا

DEAD LINE

مقررہ وقت یا تاریخ، جیندے اندر کوئی کم ہر صورت کرنا ہووے۔ پُرانے زمانے وچ جیل دے اندر ویلا پاہر ویک مارڈ تاویندا ہیکو قیدیں دے ٹرن پھرٹ دی آخری حد قرار ڈتاویندا ہا اگر کوئی قیدی اس لیکے دے پاہر وپے ہاتاں اوکوں مارڈتاویندا ہا ایند الفظی معنی موت دالیکا تھیندے۔ اس سبب اینکوں ڈیڈ لائن آکھیاویندے۔

DECEMBER

مارچ جڈاں رومن سال دا پہلا مہینہ ہوندا ہاتاں دسمبر ڈا ہواں مہینہ بنڈا ہا۔ Decem یا دسم دا معنی وی ڈا ہواں تھیندے۔ جڈاں جنوری کوں پہلا مہینہ بنایا گیا تاں وی اینداناں ڈا ہواں مہینہ رہون ڈتا گیا۔ توڑے جواے بار ہواں مہینہ بن چکا ہا۔

DELIRIUM

ایندا معنی غشی، بے ہوشی، ہدیان تیں بدحواسی تھیندے۔ اگر چہ اے طب دی اصطلاح ہے مگر بنیادی طور تیں رڑھ وای دی اصطلاح ہئی اے ہک لاطینی لفظ Lira کنیں بیٹے جیندا معنی نالی یا اوڑ تھیندے Lira کنیں ہک بیلا لفظ Delirare بیٹے جیندا معنی ڈنگی اوڑ کدھن تھیندے۔ او جٹ جیہرا ڈنگی اوڑ کدھے اوکوں Delirious آکھسوں ایسے معنی ول طب وچ وی آگئیں:

Delirious is one whose mind in not properly

Week: ٹیندن۔ پرانی انگریزی وچ week کوں Wicu یا Wice لکھیا ویندا ہا اے لفظ ہک لاطینی لفظ viciss کنے بٹن جیندا معنی تبدیلی تھیندے چونکہ ہفتہ دے ڈنھ بدلے رہ ویندن تے ہفتے مہینے وچ بدلے رہ ویندن لہذا تبدیلی کنے مراد ایہا تبدیلی ہے۔ اس ڈا لفظ ہفتہ فارسی زبان دے لفظ ہفت کنے بیٹے جئیں کنے مراد ہے ست ڈنھ۔ لفظ Viciss کنیں ہک بیلا لفظ Vicissitude دی بیٹے جیندا معنی گردش، چکر، تغیر، نشیب و فراز تیں انقلاب تھیندے۔ ہفتے دے ڈنھ تیں انہیں دا پندھ:

Sunday: اے Sun's day ہے۔

Monday: اے Moon's day ہے۔

Tuesday: ایندی اصل صورت Tiw's day ہائی۔ Tiw سکینڈے نیوین دیوتا ہے تیں جنگ دا دیوتا ہے۔

Wednesday: اصل وچ اے Woden's day یا Oden's day ہے Woden سکینڈے نیویدا Chief god ہے اے ہک اکھ کنیں کاٹا ہا بجھ ایندی بچی ہوئی اکھ ہے۔

Thursday: اے Thor's day ہے Woden، Thors دا پتر ہا اے گاج یا Thunder دا دیوتا ہا۔

Friday: Fria-Fria's day: Woden دی ذال ہئی۔

Saturday: اے Saturn's day ہے۔ Saturn رڑھ وای دارومن دیوتا ہا۔

تھیندے ایس کنیں انگریزی والفظ Insipid پٹے جیہر ایند اہم معنی ہے۔

DIGIT

0 کنیں 9 تک دے اعداد Digit سہڑیندن۔ Digit لاطینی زبان دے لفظ Digitus کنیں پٹے جیہر ا معنی تھیندے تھیں دیاں انگلیں۔ انہیں انگلیں وچ آنگوٹھے وی شامل ہن۔ اعداد کوں Digit تہوں آکھیا گئے کہ ہک تاں انہیں دی تعداد وی انگلیں دے برابر ہے تیں ڈو جھا قدیم دور دے لوک کٹری وی انگلیں تیں کریندے ہن۔

DILIGENCE

لگن، کوشش، محنت۔ اسماں اوں کم وچ محنت کریندے ہن پوری لگن نال کوشش کریندے ہن جیہر کم سا کوں پسند ہووے ایسے معنی Diligence دے ہن جیویں جولاطینی لفظ Deligo دا معنی ہے "I like" میں پسند کریںداں اگر کہیں طالب علم کوں اپنے مضمون یا انہیں دا Combination پسند نہ ہووے تاں او کڈا ہن وی Diligent طالب علم نہیں بن سگدا کیوں جو محنت تیں پسند دا بہوں گہرا تعلق ہے۔

tilled or cultivated .

بہوں ساریاں دوا یاں وی Delirium دا سبب بنڈین شراب دی بہوں زیادہ مقدار وی بندے کوں ایس کیفیت وچ گھن آندی ہے کہ اونداجسم کنبدے تیں اونکوں عجیب وغریب شیں نظر آوٹ پئے ویندن انہیں وچوہک Pink Elephant وی ہوندے ایس کیفیت کوں DTs یا Delirium Tre-mens آکھیا ویندے بہر حال:

Delirium is the state of a person whose mental faculties are like a field full of irregular ridges.

DIABETES

اے ہک یونانی لفظ ہے جیندا معنی Go Through یا Pass Through تھیندے۔ مطلب گذرن یا خارج تھیون۔ ایندے وچ اشارہ اوں شکر یا شوگر دی مقدار دو ہے جیہری پیشاب دے ذریعہ خارج تھیندی ہے۔ ذیابیطس دیاں ڈو قسماں بہوں مشہور ہن انہیں وچوں ہک Diabetes mellitus ہے جیندے وچ شکر دی کافی مقدار پیشاب دے ذریعہ خارج تھی ویندی ہے لفظ Mellitus ہک پٹے لفظ Mellita کنیں پٹے جیندا معنی ماکھی تھیندے۔ ذیابیطس دی ڈو جھی قسم Diabetes insipidus ہے ایندے وچ بہوں زیادہ پیشاب آندے مگر پیشاب وچ شکر کانتی ہوندی Insipidus دا معنی بے ذائقہ

بند تھی گئی۔ مٹن اوصرف کہیں دی ہٹکل دے آخری لفظ دہرائگدی ہے۔

Sweet echo, sweetes nymph, that liv'st
unseen within the airy shell,
Canst thou not tell me of gentle pair,
That likest thy narcissus are?

Milton, Comus

اساں Narcissus دا معنی نرگس تیں Narcissism دا معنی
نرگسیت یا خود پرستی کریندے ہیں۔

EDIFY

روحانیت بلند کرن، اخلاق درست کرن، روحانی فائدہ حاصل کرن۔
بنیادی طور تیں اے لفظ مکان تعمیر کرن واسطے استعمال تھیندا ہا جیویں جو Edifice دا
معنی بہوں وڈی عمارت تیں شاندار حویلی تھیندے بعد وچ اے لفظ روحانی تیں
اخلاقی تعمیر واسطے مخصوص تھی گیا۔

EMERGENCY

اتفاقی واقعہ، فوری ضرورت، فوری کارروائی دی ضرورت۔ امریکی ایند معنی
Casualty بمعنی حادثہ سانحہ تیں موت دی کریندن۔ اے ہک یونانی لفظ
Emergo یا Emergere کنیں پئے جیند معنی تھیندے :
"To rise out of water" ایمرجنسی وی تاں ایویں پیش

E

E کوٹھے دی موری دی علامت ہے۔ عبرانی زبان وچ اینکوں he لکھیا
ویندے تیں he دا معنی موری کیتا ویندے۔

ECHO

پڑاؤ، بازگشت۔ رومن آبدن کہ Echo ہک پری ہئی تیں اوہا پری
جیہری Narcissus (نرگس) تیں عاشق ہئی۔ Narcissus مردانہ حسن دا
شہکار ہا۔ اچاں او پال ہا کہ ہک پڑاؤ۔ اچاں اپنا عکس پانی دے ہک چشمے وچ ڈٹھا تیں
اوندے اُتیں عاشق تھی گیا عکس تاں اُوند اپنا ہا مگر اُوں سمجھا کہ شاید اے کوئی پری ہے
جیہری پانی دے اندر بیٹھی ہے اُوندے دل وچ اُوں پری تک پہنچن دی خواہش پیدا
تھی تاں اُوں پانی دے وچ ٹپ مار ڈتا۔ ناں اِتھاں کوئی پری ہئی ناں او اُوندے تک
پہنچنا ہا بس پانی دے وچ پڑ کے مر گیا۔ اُوندے مرن دے اُتے ہک دیوتا کوں ترس آیا
تاں اُوں اُوندے پانی وچ تر دے ہوئے جسم کُوں پھل دی شکل وچ بدل ڈتا۔ جڈاں
اُوندے مرن دی خبر Echo تک پہنچی تاں او اُوں چشمے تیں آئی مگر اِتھاں
Narcissus دی لاش دی جاہ تیں ہک پھل تر دا کھڑا ہا Echo او پھل چا گھدا
تیں اُوں پھل دا ناں Narcissus رکھ چھوڑیا Echo اُٹے محبوب دی جدائی
وچ اتنی رُتی کہ اُوند ا جسم غم وچ گھل گھل کے ختم تھی گیا تیں اُوندی صرف آواز ول بچی
اُوندے مسلسل روون کنیں دیوتا تک تھی گئے انہیں اُوں کوں بد دعا ڈتی تاں اُوندی آواز

آندی ہے جیویں جو کوئی شے اچانک پانی وچوں سر کڈھ آوے۔ ایہا بنیاد
Emerge تیں Emergence دی وی ہے 'Emerge دے بنیادی معنی
اگر پانی وچوں سر کڈھن ہوندے ہن تاں ایندے الٹ لفظ Merge دے معنی ارج
وی پانی وچ پڈن یا Dip کرن ہن پئے البتہ ایندے معنی گھل مل وچن جذب تھیوٹ،
ہک شے کوں پی شے وچ رلا ملا ڈیوٹ وی تھیندے۔

ERADICATE

منڈھو پٹ سٹن، ختمائیاں کرٹ، مٹاؤن وغیرہ۔ ایند لفظی معنی پاڑھیں کنوں
چھک سٹن تھیندے اے ہک لا طینی لفظ Radix کنیں بیٹے حیندا معنی پاڑھ تھیندے
ایں Radix کنیں Radish وی بیٹے حیندا معنی مولی تھیندے مولی وی تاں
ہک پاڑھ ہوندی ہے۔ لفظ Radical وی Radix کنیں بیٹے Radix تاں
بنیادی لفظ ہے ایں کنیں ہک بیلا لا طینی Eradicare بیٹے حیندا معنی Pull up
by roots تھیندے ایں کنیں Eradicate بیٹے حیندا اسرائیلی محاورے وچ
ترجمہ مول مارن تھیندے۔ مول اساں درخت دی وڈی پاڑھ کوں آہدے ہن۔ ایں
کنیں لفظ مولی بیٹے حیندا معنی چھوٹی پاڑھ تھیندے۔

ETIQUETTE(a ticket)

ایندا معنی ادب آداب یا آداب مجلس تھیندے اے فرانسیسی زبان دا لفظ ہے
تیں ایند لفظی معنی A Ticket تھیندے ہسپانوی زبان وچ اینکوں etiqueta
لکھدن تیں ایندا معنی (A book of court ceremony) تھیندے

فرانسیسی زبان وچ Etiquette کنیں مراد ہے:

" A ticket or a card of directions and regulations, to be observed by all those who attend court" انگریزی زبان دا لفظ Ticket وی ایں کنیں بیٹے۔

EXPATRIATE

جلاوطن کرٹ، وطن چھوڑ وچن۔ اُساں پہلے کجھ لا طینی لفظ ڈیکھسوں جنہیں
دا تعلق رشتیں نال ہے۔ Pater ایندا معنی Father تھیندے، Mater دا معنی
Mother تھیندے۔ Frater دا معنی Brother تھیندے۔ Pater کنیں
لفظ Paternal تیں Paternity بیٹن۔ Mater کنیں Maternal
تیں Maternity بیٹن۔ لفظ Frater کنیں Fraternal تیں
Fraternity بیٹن۔ لا طینی زبانی وچ Patria دا معنی Father land
تھیندے۔ جیہرا بندہ ایندے نال محبت کرے اوکوں Patriot آکھیا ویندے۔
کہیں کوں ایندے کچوں کڈھ ڈتاوے تے تاں اوکوں تیں ایں کڈھ چھوڑن دے عمل کوں
Expatriate آہدن۔ Repatriate دا معنی اپنے وطن واپس آون تھیندے۔

EXUBERANT

اے ہک لا طینی لفظ Uber کنیں بیٹے حیندا معنی Udder یا ننڈھ
تھیندے کثرت تیں فراوانی دے حوالے نال استعمال تھیندے جیہری موقع محل دے
مطابق مختلف معنی ڈیندی ہے۔ جیکر رویہ دی گال ہووے تاں Overflowing

with life or Excitement تھیں، کہیں باغ دے بارے ہووے تاں
پھل تیں پھل کنیں لڈیا ہو یا تھیں، تحریر دے بارے ہووے تاں خوبصورت تخیل تیں
مواد دو اشارہ ہوئی مگر ایند لفظی معنی وڈے نڈھ یا بھریے ہوئے نڈھ والی تھیں
جیں کنیں کہیں وی قسم دی Fertility مراد گھداویندے۔

F

FANATIC

مذہبی جنونی، کٹر، متعصب۔ اے ہک لاطینی لفظ Fanum کنیں پئے
جیندا معنی Temple تھیں دے Fanaticism دے لفظی معنی Temple
"madness تھیں دن۔ روم وچ ٹمپلز دے کجھ مستقل زیارتی جڈاں زیارت یا
حاضری تیں آندے ہن تاں انہیں کوں اتھاں دورے پوندے ہن۔ ایں دورے
دے دوران او جو کجھ الاون ہا اونکو پشین گوئی دا درجہ ڈتاویندا ہا۔ لفظ Fan جیندا معنی
پرستار کیتاویندے او وی Fanum کنیں پئے۔

FASCINATE

مسموم کرکٹ، موہ گھنٹ، گرویدہ بٹا گھنٹ، نگاہ نال بے خود کرکٹ وغیرہ۔ ایندا
لفظی معنی "Slay or overcome by the eyes" تھیں دے۔ اے
ہک یونانی لفظ Phaesi kaino کنیں پئے جیندا معنی to kill with
eyes تھیں دے۔ ایندی بنیاد اکھیں، مندرن نظر مارن تیں اکھیں دی طاقت نال کہیں
کوں قابو کرکٹ والے پرانے نظریے ہن۔ ایندا پچھوڑا ہک بے لفظ Fascis کنیں
دی ٹوریا گئے جیندا معنی کاٹھیں دی گنڈھڑی تھیں دے۔ Fascis کنیں کجھ پئے
انگریزی لفظ Fascine بمعنی کاٹھیں دی گنڈھڑی، Fascicle بمعنی پھلیں دا
جکھاوی بنیں لہذا Fascis دا معنی بڈھن تھیں دے۔ ایں بڈھن یا Bind کنیں

Spell Bind وی مراد گھدا گئے۔ آہن ایس کنیس Fascism وی بیٹے
موسولینی کیونٹیں دے خلاف ہک تنظیم یا فورس بٹائی ہی جیندا ناں:

Fascionazional di combattimento رکھیا ہا

جیندا معنی National fighting force تھیندے۔ مگر دل نہیں مَنیدا کہ
فاشزم تیں Fascination کہے لفظ کنیس بیٹے ہون۔

FAX

Fax اصل وچ Facsimile ہے جیندا معنی نقل یا لکھائی چھپائی تیں

تصویر دے ذریعہ ہو بہو نقل بٹاون تھیندے۔ Fac دا معنی Do تھیندے

Simile دا معنی تشبیہ یا Similar تھیندے۔ مطلب ہو بہو نقل تیار کرن۔ اینویں

ہی Factotum ہے Fac+totum یعنی Do the whole۔ اتجھاں

ملازم جیہر اپنے مالک دا ہر کم کرے۔

FEBRUARY

فروری۔ اے زرخیزی تیں بار آوری دی رومن دیوی Februaria

دے ناں دی نسبت نال بیٹے۔

FETISH/FETICH

اے پرتگالی زبان دے لفظ Fetisso کنیس بیٹے جیندا معنی جادو گریا

پُری تھیندے۔ ہک بیا حوالہ وی ہے کہ اے ایس زبان دے ہک بے لفظ Feitico

کنیس بیٹے جیندا معنی Manufactured تھیندے یا لاطینی زبان دے لفظ

Facticus کنیس بیٹے۔ جیس کنیس انگریزی زبان دا لفظ Factitious وی

بیٹے۔ اے ناں پرتگالی میربحاریں انہیں دھاتی تعویذیں تیں حمیلیں کوں ڈتا ہاجیہرے

جزائر گنی دے ساحلیں تیں راہون والے مقامی لوک انہیں میربحاریں کنیس وچیندے

ہن۔ انہیں دا عقیدہ ہا جو اے تعویذ تیں حمیلاں بندے دی حفاظت کریندین۔ ہک بیا

حوالہ وی ہے کہ:

"Fetish is the African idol, the same as the

American(American Indian) Manitou. The

worship of this idol is called fetishism."

لفظ Fetish دے عمومی معنی کجھ ایس کپتے ویندن:

"Generally a fetish is any object of blind

devotion or reverence.....often found in

connection with animism."

اے لفظ جڈاں صدیں دا پندھ کر کے نفسیات دانیں دے ہتھیں چڑھیے تاں انہیں

ایندا معنی کجھ ایس کپتے۔

" Paraphillia characterized by obtaining

sexual arousal and satisfaction with some

object or some part of body, not directly

erogenous. Fetishes usually are articles used

by others, often but not always of the opposite sex (shoes, gloves, handkerchief) or parts of body (hair, feet)."

The Penguin Dictionary of psychology.

"An object which a fetishist endows with sexual significance and in the absence of which he is incapable of sexual excitement. A sexual fetish is either an inanimate object or a non sexual part of a person, the inanimate usually being clothes, footwear or articles of adornment, the animate ones being typically foot or hair."

A Critical Dictionary of Psycho analysis.

Charles Rycroft.

(سرائیکی وچ ترجمہ نہ کرنا دی معذرت) گویا جسمانی اعضا وچ مرکزى حیثیت پیریں تیں والیں کوں ڈتی گئی ہے۔ Fetishism دا اردو ترجمہ جنسی علامت پرستی کہتا گئے تیں اینکوں خاص مردانہ انحراف (Perversion) آکھیا گئے۔ اے انحراف جنسی عمل دے Substitute دی صورت اختیار کر گھندے تیں Utopia of orgasm دی منزل تک پھیندے (اردو ترجمہ کنیں مراد

انگریزی اردو ڈکشنری دا ترجمہ ناں گھداونچے)۔ مرشد عزیز شاہد دی ہک رچی کچی تیں ہر حوالے نال سوٹی نظم ”میڈے وس ہووے میں ترٹ پوداں“ تساں پڑھی ہوسی۔

تیڈے پندھ چٹاں تیڈے پیر چٹاں
تیڈے راہ دی دھوڑ دھال چٹاں

چم ڈیکھاں سیندھ سندور بھری
تیڈے ہر دا ہک ہک وال چٹاں

میڈی لوں لوں لکھ لکھ لب ہوون
بے انت لبناں دے نال چٹاں

وصل اس کا خدا نصیب کرے
میر جی چاہتا ہے کیا کیا کچھ

اتنا Suffocating انداز وچ چٹن بیاں وی بہوں ساریاں چوچیاں
لیندے مگر میں اپنی گالھ Fetishism تک محدود رکھساں۔

اوپاشد تیں اوہا Typically foot and hair والی گالھ ہے
اچھا اتنا چٹن یا اتنا چٹن دی خواہش کرن دے بعد Fetishist کولوں پچھاونچے
کہ ہُن؟ او آکھسی ہُن مچھی دے شکار تیں ویندے ہن جیویں سائیں مصطفیٰ خادم دا

Never wedding, ever wooing
 Still a love lorn heart pursuing
 Read you not the wrong you're doing
 In my cheek's pale hue?
 All my life with sorrow strewing
 Wed or cease to woo.
 The Maid's Remonstrance.

Thomas Champbell.

واہ کیا لائن ہے Never wedding, ever wooing
 Wed or Cease to woo جیویں کوئی کہیں کون پٹ کے اچھل سٹے ہاں
 مسٹر Fetishist؟

Read you not the wrong you are doing ?

ایں کنیں زیادہ بیا کیا احتجاج ہووے ایندرا سرائیکی ترجمہ میں تاں ایویں
 کریاں جو ”تیکوں آپو نہیں پوندی“ ”میڈا پیلا پھٹھڑا مٹھڑا تیکوں کجھ نہیں آہدا؟“
 آہدے مگر جے تیں ایں میربحار دے گل وچ Fetishism دی حمیل ہے پئی اے
 کجھ نہیں کر سگدا اے بس اتنا کر سگدا ہے کہ:

Six months and I sit still and hold
 In two cold palms her two cold feet
 Her hair half grey half rusted gold

ہک مصرعہ ہے ”ساکوں پیر چٹا اساں پندھ کرتے“ ایویں لگدے جیویں سویرے
 سویرے پال آہدن ساکوں ناشتہ ڈیو و اساں سکول و نچتے۔ تو نے دے کئی سخن فہم کافی
 عرصہ اے پجھارت پجھدے رہ گئیں کہ آخر خادم صاحب پیر چٹن دے بعد کھان
 و نچتے دفتر و نچتے یادار آلے پاسے و نچتے۔ ”جو کوئے یار سے نکلے تو سوئے دار چلے“۔
 مگر پیر چٹن والیں کون دار کڈاں قبول کریندی ہے۔ ول ہک پی پجھارت وی ہئی کہ
 خادم صاحب اتنی جلدی وچ کیوں ہن۔ اصل گالھ اے ہے کہ Fetishism
 ہک Addiction دی صورت اختیار کر گھندے۔ Fetishist پیر چٹے بغیر
 وی نہیں رہ سگدا تیں پیر چٹن دے بعد اتھاں کھڑوی نہیں سگدا۔ کیوں جو تھوڑی دیر
 اتھاں کھڑ تھیوے تاں ول Remonstrance شروع تھیوٹ دا خطرہ
 تھیندے۔ سماجی بگڈھ تر وپ بارے سوال جواب تھیوٹ دا وی خطرہ ہوندے۔ تہوں
 او اتھو پندھ کر ویندے تیں اے پندھ دار دا نہیں Escapism دا ہے۔ جلدی تیں
 اُبالھ وی تہوں ہے کہ کوئی شریف آدمی حقیقت دا سامٹھا کیوں کرے۔ اصل گالھ
 اے ہے جو Fetishist انحراف دی لذتیں بھری دلدل دے باہر و نکلن ہی نہیں
 چاہندا سوائے اپنے پسندیدہ Fetishes دے اوکوں باقی کہیں شے نال کوئی غرض
 نہیں ہوندی باقی سارے Zone او ندے واسطے Nauseating
 zones ہوندن۔ سب کنیں زیادہ جیہری شے کنیں نفرت کریندے
 او Social contract ہے تیں ایندے نتیجے وچ سامٹے آوٹ والا
 Positive Physical Attitude۔ کیا Fetishists دی
 محبوبہ Frigid ہوندی اے؟ نہیں بالکل نہیں او تاں باقاعدہ احتجاج کریندی اے۔

Thrills me and burns me in kissing it.

Swinburne

اے نظم جو وی ہے میں اس Stanza کنیں زیادہ نہیں پڑھی تھی۔
سبکدے Cold Feet دا اشارہ کہیں Necro philliac passion
دو ہووے۔ اگر ایویں ہے تاں وی تان اتھائیں Fetishism تے آکے تڑندی
اے ایں صورت حال وچ تاں Fetish ہی دل بچن جیہرے چھی مہینے تک قابو
کرن دی طاقت وی رکھن ایندے وچ کہیں Animate Response یا
کہیں بے حوالے داتاں سوال ہی پیدا نہیں تھیندا۔ مرشد عزیز شاہد دی ہک پی نظم
”میڈے سانول میندی لئی اے“ کون ذرہ ذہن وچ رکھو اینداتاں ہر بند بلکہ ہر سندھ
بند Foot Fetishism نال رُجھا ہویا ہے۔ میندی لگے پیریں دارتارنگ کہیں
وی Foot Fetishist واسطے Red rag to the bull والی کیفیت
پیدا کر سگدے:

ہک کلیاں لوئی میندی

دل مہک اوندے پیریں دی

رچ: گئی اے دھم چ: گئی اے

ہک بے صاحب دا ہک مصرعہ ڈیکھو:

”تیکوں چمڈیں آپ توں ضائع تھیواں تیکوں سانول اتنی دیر چمڈاں“

ایہو Utopia of orgasm ہے تیں شاید ضائع تھیوٹ دے معنی

وی تہا کوں سمجھ آگئے ہوسن۔ ایں ڈوہڑے وچ شاعر چمڈیں چمڈیں روون وی پئے

ویندے مگر اے روون علی پور دے ”ایلی“ والا روون نہیں۔ جیہرے ویلھے ایلی
اندھارے کوٹھے وچ شہزاد تیں ”چھاوچن“ دی کوشش وچ ناکام تھی کے اوندے
پیریں تیں ڈھسے کے روون پئے ویندے۔ انہیں صاحب داروونٹ اوں کنیں مختلف
ہے ”یہ تو بیدم دور کی آواز ہے“۔ سرائیکی شاعری وچ ایہو جھیاں بیاں وی بہوں
ساریاں مثالاں موجود ہن انہیں دے اتیں تفصیلی کالھ بات ہک علیحدہ کتاب:
”سرائیکی شاعری تیں Foot Fetishism“ وچ کیتی ویسی۔

FEUDAL

جاگیر نال متعلق۔ عام طور تیں ایں کنیں Feudal Lord وی مراد
گھدا ویندے۔ Feud اوں جاگیر کوں آکھیا ویندے جیہری کہیں فوجی خدمت
دے صلے وچ ملی ہووے۔ لفظ Feu دی قدیمی شکل Feoh ہئی جیندا معنی
Cattle تھیندے۔ Barter سسٹم دے دور وچ Feoh یا Feu یعنی مال
مویشی ہی شئیں دے اڈلے بدلے ڈتے گھدے ویندے ہن ایں Feoh کنیں
انگریزی زبان دا لفظ Fee پیئے جیندا معنی مختار، اجرت، مزدوری، جاگیر تیں جائیداد
کیتا ویندے لاطینی زبان دا لفظ Pecus یا Pecuniary جیندا معنی مال مویشی بالخصوص
بھیڈ تھیندے Feoh دا ہم معنی ہے۔ ایں Pecuniary کنیں لفظ Pecuniary
تیں Peculiar پیٹین۔ لہذا Pecuniary وی مال جائیداد تیں ملکیت دے معنی وچ
استعمال تھیندا ہا Feud اصل وچ Feeodh ہے Odh دا معنی جائیداد تھیندے
لفظ Allodium جیندے معنی آزاد مالکانہ زمینداری تیں کل ملکیت کیتا ویندے

FUNERAL

جنازہ یا جنازے دا جلوس۔ اے لاطینی لفظ Funes کنیں بنے جیندا معنی Torch یا بیٹری تھیندے۔ قدیم روم وچ رات کوں جنازہ چاؤن دا رواج ہا تیں جنازہ Torch دی روشنی وچ چاتا ویندا ہا اڈا ہیں Torch وی ظاہر ہے اچ والی شکل نہ ہوندی ہئی۔ اے ہلدی ہوئی رسی دی کوئی صورت ہوندی ہئی۔

Fanus (a funeral), from funes or funalia

(Torches).....originally made of ropes.

"Roman Antiquities"

پی دنیا وانگوں اساڈے پہوں سارے Funeral Customs دی روم کنیں گھدے گھنیں مثلاً قبریں تیں پھل سنن، فوتیدگی تیں کالے کپڑے پاؤن، جلوس دی صورت وچ جنازے دے نال ٹرن تیں قبریں دے اُتے مٹی دا Mound بناؤن۔

اصل وچ Allodh ہے۔ جیس کنیں مراد ہے کل جائیداد۔ مختصراً:

Feud is the property given by way of fee for services conferred.

ایں کنیں فیوڈل تیں فیوڈلزم بنیں۔

FIASCO

ایندا معنی خرابی ناکامی یا Complete Failure کیا ویندے۔ ایندا لفظی معنی بوتل یا Flask تھیندے پراٹے دور وچ شیشہ گریں دے ہتھواگر شیشے دیاں قیمتی مصنوعات بنیڈے ویلھے کوئی شے خراب تھی ونجے ہاتاں ادا وکوں بوتل یا Fiasco بناؤن لو ہک پاسے سٹ چھڑیندے بن یعنی عام بوتلاں بناؤن واسطے رکھ چھڑیندے بن کیوں جو اصل شے تاں خراب تھی گئی ہوندی ہئی۔

FIGURES

ایندا معنی ہند سے تھیندے اصل وچ اے Fingers ہے جیندا معنی انگلیں تھیندے۔ i.ii.iii.iiii.چار انگلیں ہن V ہند انگلیں تیں کھلے ہوئے انگوٹھے دی علامت ہے۔ X یا ڈاہ کوئی کراس نہیں بلکہ اے ڈو V ہن جیہرے اُپٹھے سدھے ہک بے نال مل کے ڈاہ دی علامت بنیڈن۔ اینویں ہی Ten اصل وچ Tai-hun ہے جیندا معنی Two hands تھیندے یعنی ڈو ہتھ یا ڈاہ انگلیں۔

Gordius ہک دیہاتی کسان ہا۔ دیوتا اوندے اُتیں مہربان تھئے تیں او
Phrygia دابادشاہ بن گیا۔ بادشاہی ملٹ دے بعد اُوں اپنی ڈاندریڑھی جو پٹری دی
نذر کر دتی تیں جو لے کوں ہک شتیر نال ہدھ ڈتا تا تجھیں چیزھی گنڈھ ڈے کے ہدھیس
جواو گنڈھ کہیں کولوں کھل نہ آندی ہئی۔ اے گال مشہور تھی گئی کہ جیہرا بندہ ایں گنڈھ
کوں کھول گھنسی او مشرق یا ایشیا دابادشاہ بنسی۔ جڈاں سکندر اے گال سٹی تاں اوں
آکھیا جواے تاں کوئی مشکل کم نہیں تیں اُوں اپنی تلوار نال ایں گنڈھ کوں کپ چھوڑیا
ات واسطے کہیں پیچیدہ مسئلے کوں حل کرن لو **To cut the gordian knot**
درتیاویندے۔ **Such praise the macedonian got,**
For having rudely cut the gordian knot.

GYMNASIUM

لفظ جمینیزیم، جمناسٹک وغیرہ یونانی زبان دے لفظ **Gymnos** کنیں
بٹنیں جیند ا معنی ننگا تھیندے قدیم یونان دے اٹھلیٹ ننگے تھی کے کسرت کریندے
ہن۔ ننگا تھی کے کسرت کرن والی جاہ کوں جمینیزیم آہدے ہن ننگے پہلوان کوں
Gymnost تیں ننگی کسرت کوں **Gymnastic** آہدے ہن لفظ جم خانہ دا
ابندے نال کوئی تعلق نہیں اے ہک ہندی لفظ **Gendkhana** کنیں پٹے جیند ا
معنی **Ball house** یا ریکٹ کورٹ تھیندے **Gymnosophist** او ہندو
جوگی یا بھگت ہوندے ہن جیہرے ساری زندگی ننگے راہندے ہن، درختیں دے
پترے کھاندے ہن تیں کٹوارے راہندے ہن۔

G

G اٹھ دی گچی تیں ہر دی علامت ہے عبرانی زبان وچ **G** کوں
Gimel آہدن جنیں کنیں camel پٹے خود **Gimel** دا معنی وی اٹھ تھیندے۔

GALAXY

کہکشاں۔ اے یونانی لفظ **Gala** کنیں پٹے جیند ا معنی ”کھیر“ تھیندے
چونکہ کہکشاں وی کھیر دے رنگ دی یا دودھیا نظر آندی ہے ات واسطے اینکوں
Galaxy یا **Milky way** آکھیا ویندے۔ ستاریں دے جھر مٹ دی نسبت
نال سوہٹیں تریمتیں دے کھ کوں **Galaxy of Beauty** آکھیا ویندے۔

GIPSY/GYPSY

یورپ دے خانہ بدوش لوکیں کوں چسی آکھیا ویندے انہیں کوں اے ناں
ہک غلط فہمی دی بنیاد تیں ڈتا گیا ہا۔ پہلے پہل اے سمجھا ویند ا ہا کہ اے خانہ بدوش
Egypt یا مصر کنیں آئین تیں لفظ چسی **Gypsy** ول **Egypt** کنیں وجود وچ
آیا۔ چسی اصل وچ انڈین ہن خانہ بدوش واسطے ہک بیا لفظ **Nomad** دی ورتیا
ویندے۔ اے لاطینی لفظ **Nomas** کنیں پٹے جیند ا معنی چراگاہیں دی تلاش وچ
پھرن والے لوک تھیندے۔

GORDIAN KNOT

مشکل کم، پیچیدہ مسئلہ۔ اے لفظ ہک قصے دے پٹو جیہے۔ آہدن گارڈیس

H

عبرانی زبان وچ H کوں heth آہدن ایذا معنی hedge، یاڑھ یا لوڑھا تھیندے ایس حوالے نال حرف H کہیں یاڑھ دی علامت ہے۔

HANDSOME

Handsome دا معنی Easy to handle، Handy یا

Pleasant to handle تھیندے جویں جو Toothsome دا معنی Pleasant to eat یا مزیدار، خوش ذائقہ وغیرہ تھیندے لہذا ایذا معنی تھیںسی ”انجھاں بندہ یا شے جیہری چھوون وچ بھلی لگے یا حیندے نال ورت ورتا آسان ہووے۔“ اساں ایس کنیں مراد بھلے لوک وی گھن سگدے ہین مگر انہیں بھلے لوکیں نال ہک مسئلہ وی ہوندے کہ:

اس نزاکت کا برا ہووہ بھلے ہیں تو کیا

ہاتھ آویں تو انہیں ہاتھ لگائے نہ بنے (غالب)

کتنی Paradoxical گالھ ہے ایویں ہی لفظ Cute اصل وچ Acute ہے

HANGNAIL

ایذا معنی تھوڑا تھیندے چونکہ تھوڑا ہوں دے نال لڑکدا ہویا تیں پٹیا ہو یا پچم دا

ٹوٹا ہوندے یعنی It hangs beside the nail ات واسطے اینکوں

Hangnail آکھیا گئے تھوڑا واسطے ہک بیا لفظ Angnail وی ورتیا ویندے

Ange لاطینی زبان دا لفظ ہے حیندا معنی درد تھیندے ایس کنیں ہک بیا لفظ Anguish پٹے حیندا معنی ذہنی جسمانی یا روحانی اذیت تھیندے۔ تھوڑا کوں Angnail تہوں آکھیا ویندے کیوں جو اے وی انگل وچ درد دا سبب بندی ہے۔

HEATHEN

ایذا معنی مشرک، کافر، غیر اہل کتاب وغیرہ کہتا ویندے۔ اے ہک لفظ Heath کنیں پٹے جیں کنیں مراد ہے جھاڑی یا پڑوٹی۔ Heathen دا لفظی معنی جنگل وچ راہوٹ والے لوک تھیندن۔ قصہ کجھ ایویں ہے کہ عیسائیت دی تبلیغ پہلے پہلے وڈے شہریں وچ شروع کیتی گئی ہئی۔ دیہات تیں جنگلی آبادیاں ایس تبلیغ دے دائرے دے باہر وئ تہوں Heathen دے معنی بے مذہب، مشرک تیں کافر لوک کہتا گئے۔ ایذا ہم معنی لفظ Pagan ہے۔ اے ہک پے لفظ Pagus کنیں پٹے حیندا معنی دیہات تھیندے ایس حوالے نال ایس کنیں مراد وی مشرک کافر کہتا ویندے۔

HISTORY

تاریخ۔ اے ہک یونانی لفظ Historia کنیں پٹے حیندا معنی

Learning by narrative تھیندے یونانی زبان وچ Histor دا

معنی سچ تھیندے تیں Histamai دا معنی to know تھیندے انہیں سارے

لفظیں کوں ملا کے History دا معنی قصے کہانی تیں حکایت دے ذریعے حاصل کہتا

ہو یا علم تھیندے۔ جے وقت رک ونچے تاں ول تاریخ کجھ ایس ہوندی ہے۔

So little happens, the black dog,
Cracking his fleas in the hot sun
Is history.....

The vanishing vallage.

HOBBY

مشغلہ۔ Hobby قدیم فرانسیسی زبان دے کچھ لفظیں Hobet, Hobereau کنیں پٹے جیندا معنی باز تھیندے۔ خود لفظ Hobby دے لفظی معنی باز یا باز دے نال شکار کرن یا شکار تیں ونجن تھیندن۔ اگر Hobby دے معنی مشغلہ کیجے ونجن تاں ایس کنیں معلوم تھیندے کہ سب توں قدیمی مشغلہ باز دے شکار تیں ونجن ہوندا ہا۔ لفظ Hobby horse جیندا معنی Rocking horse یا کاٹھی دا گھوڑا کیٹا ویندے۔ اصل وچ اے Hobby Hause ہا جس کنیں مراد Hawk Tossing یا باز کون ہتھ دی مڑچی دے اُتیں پٹے کھواوٹ ہے۔ کاٹھی دے گھوڑے داکم وی تاں Tossing ہوندے اگر بابی ہارس دا معنی ٹٹو کیٹا ونجے تاں ایس کنیں مراد وی اوہو گھوڑا تھیندے جیہڑا پٹے کھاوے۔

HONEY MOON

شادی دا پہلا مہینہ۔ ہنی مون مناوٹ دا مطلب نویں شادی شدہ جوڑے دا شادی دا پہلا مہینہ کتھائیں لکھیں چنگی جاہ تیں ونج کے مناوٹ تھیندے۔ ہنی مون اصل

وچ Honey moonth ہا جس کنیں مراد ہے:

Sweet Month of Marital life.

کچھ لوک آہدن ہنی مون وچ لفظ Moon منہ گالھ دو اشارہ کریندے جو شادی دے پہلے مہینے دے Passions چنڈر وانگوں ہر ڈیہاڑے گھٹدے ویندے راہندن کچھ لوک آہدن کہ ہنی دا معنی Sweet نہیں بلکہ ماکھی ہی ہے۔ قدیم جرمن باشندے (Teutons) شادی دے پہلے مہینے ماکھی کھاندے ہن یا ماکھی دی شراب پیندے ہن ماکھی دا شربت پیوٹ دار وچ وی ہئی جیکوں Hydromel آکھیا ویندے Hydro دا معنی پانی تھیندے تیں Mel اصل وچ Melitta ہے جیندا معنی ماکھی تھیندے۔

HUMANITIES

اے اصل وچ Humanity Studies ہے۔ جیویں جو ایندالٹ

Divinity Studies ہوند اہا:

"The humanities is used to designate those studies which are considered the most specially adapted for training true humanity in every man"

بنیادی طور تیں اے پڑھائی Rhetoric, Poetry, Latin, Greek, Grammar تیں مشتمل ہوندی ہئی۔ لبرل آرٹس کوں لبرل

آرٹس تہوں آکھیا ویندا ہئی جو انہیں دی تعلیم صرف آزاد لوک ہی حاصل کر سگدے
ہن تیں غلامیں کوں ایندی اجازت نہی ہوندی۔

I

اہتھ دی انگل دی علامت ہے۔ اینکوں عبرانی زبان وچ Yod آہدن
جیندا معنی ہتھ تھیندے۔

ICONOCLAST

بت شکن، قدیم رسمیں روا جیں تیں روایات کوں تروڑن والا انقلابی۔ اے
ڈو یونانی لفظیں Eikon یا Ikon تیں Klastes نال مل کے پئے۔ Ikon
یا Icon دا معنی بت، مجسمہ، مورتی، شبیہ تے تصویر تھیندے۔ Klastes دا معنی
تروڑن تھیندے۔ 726ء وچ جڈاں Leo III دے دور وچ بت تروڑن دے عمل
تحریک دی صورت اختیار کر گھدی ہئی اے لفظ اڈا ہیں ورتیا گیا ہا۔

"The 8th century, the age of Iconoclasts, had
not been favourable to literature."

Isaac Taylor

IDIOM

محاورہ۔ اے ہک یونانی لفظ Idios کنیں پئے جیندا معنی 'Private'
Own یا Peculiar to oneself تھیندے۔ گویا محاورہ Peculiar
Phraseology کوں وی آکھیا وندے جیویں جو کہیں دور دے خاص اسلوب
کوں Idiom of the age وی آکھیا ویندے۔ پرانے یونانی لفظ Idios

کنیں ہک بیا لفظ **Idiosyncrasy** دی پٹے جیندا معنی کہیں دے مزاج یا شخصیت دی کوئی خاص یا وکھری گال تھیندے مثلاً آپ خُردیں اُلاوٹ چٹکی وچاؤٹ، خُردیں ہویں یا دھاندے ویلھے گنگناؤٹ وغیرہ۔

IMMUNITY

چھکارا، معافی، آزادی، مدافعت **Ability to resist**

infection or disease - لاطینی لفظ **Munia** یا **Munus** دا معنی تحفہ تیں خدمت تھیندے۔ **Munis** دا معنی خدمت واسطے تیار تھیندے۔ **Immunis** دا معنی تحفے یا خدمت کنیں استعما تھیندے۔ ایں حوالے نال **Immunity** دا معنی **Freedom from gift or service** تھیندے۔ قدیم روم وچ حکومت لوکیں کنیں تحفے وصول کریندی ہی تیں لوکیں کوں کجھ خدمات وی سرانجام ڈیوٹیاں پوندیاں ہن۔ جیہرا بندہ انہیں گالھیں کنیں مستثنیٰ ہووے ہا اوکوں **Immunis** آہدے ہن جیں کنیں انگریزی زبان دا لفظ **Immune** بنے۔ ایں نسبت نال آزادی تیں استعما کوں امیونٹی آکھیا گئے۔ جیں کنیں اچ کل بیماری دے خلاف قوت مدافعت مراد گھداویندے۔

INOCULATE

ایندا معنی حفظ ماتقدم واسطے کہیں بیماری دی ویکسین دایک لاون تھیندے۔ خود لفظ ویکسین دا معنی **Cow Pox** تھیندے جیہرا لاطینی لفظ **Vacca** کنیں بنے۔ جیندا معنی ”گاں“ تھیندے۔ لفظ **Inoculate** دا لفظی معنی کہیں درخت دی

ٹنگھو دی تیں پیوند دی اکھ لاوٹ تھیندے۔ لاطینی لفظ **Oculus** دا معنی اکھ یا پیوند تھیندے۔ اینویں ہی **Ocular** دا معنی اکھیں ڈٹھا، چشم دید، نظری بصری وغیرہ تھیندے۔ **Oculist** دا معنی ماہر امراض چشم تھیندے۔ **Binocular** دا معنی ڈواکھا یا دور بین تھیندے۔ پیوند تیں اکھ واسطے ہک بیا لفظ **Scion** دی ورتیاویندے عام طور تیں جیندا معنی کہیں خاندان دا ”چشم و چراغ“ کہیتا ویندے۔

INSTINCT

ایندا سدھا سادا معنی جبَلت تھیندے۔ اے ہک لاطینی لفظ **Instinguere** کنیں بنے۔ جیندا معنی **Prick** تھیندے۔ ایں حوالے نال **Instinct** دا معنی تھیںسی **"Some thing pricked"** لفظ **Instigate** دا لفظی معنی وی **Prick** تھیندے۔ **Prick** دے معنی چھو بوٹ، چھیدا یا سوراخ کرن، نشان لاوٹ، گھوڑے کوں ایڑ لاوٹ، سوئی نال سوراخ کر کے کہیں شے تیں کجھ لکھن یا ڈیزائن بناوٹ تھیندے۔ لہذا جبَلت کہیں انسان یا جانور دی آنجھیں عادت، فطرت یا خواہش ہوندی ہے جیہری اوندے اندر **Prick** کرڈتی گئی ہووے۔ صوفی محمد سرفراز خالد صاحب **Prick** دی نسبت نال جبَلت دے معنی ”کھپوٹے“ کریندن۔ ہک ڈنھ صوفی صاحب فرمائے کہ انسان دیاں ڈو وڈیاں جبَلتاں کھپوٹے کنیں شروع تھی کے کھپوٹے تیں ونج مکدن۔ میں عرض کیے انہیں دے ناں تاں گھنؤ صوفی صاحب فرمائے ہک تاں ایہا کھاوٹ پیوٹ والی ہے جیہری بندے دے سنگھ کنیں شروع تھیندی ہے۔ اگو صوفی صاحب چپ کرگنیں تیں

ہک بی مثال دا ذکر کیتے نیں۔ آکھیں نیں چھوٹے پالیں دا بھیر بیوٹ ڈیکھ گھنوا اے ما دے نپلز دے کچھوٹے کنیں شروع تھیندے تیں پال دے سنگھ تیں وچ نکدے۔ میں ڈوجھی وڈی جبلت دا پچھے تاں صوفی صاحب خاموش تھی گئیں کچھ دیر بعد فرمائے نیں جبتاں کچھوٹے ہی بن تیں کچھوٹے سوکھے بند نہیں تھیندے۔

INTRICATE

ایندا معنی الجھا ہویا، اڈکھا، پیچیدہ تیں مبہم تھیندے۔ ڈوپے لفظ وی ڈیکھ گھنوا۔ انہیں ساریں دا پچھوڑا رکھو ہے۔ Extricate دا معنی رہا کرن، صلیکھاوٹ، چھوڑن وغیرہ تھیندے۔ Intrigue دا معنی سازش کرن، پھساوٹ تیں مسکور کرن کیتا ویندے۔ انہیں ساریں لفظیں وچ In دا معنی 'میں' تیں Ex دا معنی Out of ہے۔ Tricate تیں Trigue ہک یونانی لفظ Thrux کنیں بٹن۔ جیندا معنی وال تھیندے۔ لاطینی زبان وچ Thrux دا ہم معنی لفظ Tricae ہے۔ انہیں ڈوہیں لفظیں کنوں انگریزی زبان دا لفظ Tress بٹے جیندا معنی زلفاں تیں گیسو کیتا ویندے۔ Intricate دے حوالے نال قصہ اے ہے کہ قدیم دور وچ کہیں تازہ پکڑیے ہوئے پکھی کوں یا کہیں وی پکھی کوں پدھن دا طریقہ اے ہوندا ہا کہ اوندے پیریں کوں والیں نال پدھ ڈیندے ہن۔ پکھی جیکر ہائی واسطے پئے ہا تاں وال ہتھو گنڈتج ویندے ہن۔ ایس پیچیدہ صورتحال واسطے لفظ Intricate اور تیا ویندے۔ Extricate دا معنی پکھی دے پیریں دے وال کھول کے آزاد کرن ہوندا ہا۔ Intrigue انہاں تیں والیں وچ پھساوٹ والی گال ہے۔ جیں کنیں سازش، پھساوٹ

تیں مسکور کرن مراد گھدا گئے۔ جیہرے ویلھے کوئی سوٹی تریمت کہیں کوں Intrigue کریندی پئی ہووے تاں ایندا لفظی معنی اے ہوسی جواو اوکوں اپنیں زلفیں دا اسیر کریندی پئی ہے۔ ہک ہیا لفظ Entangle ہے۔ ایندا معنی الجھاوٹ، پھساوٹ تیں مشکل وچ پا ڈیوٹ تھیندے۔ اے وی پکھی پھساوٹ دے معنی وچ استعمال تھیندا ہا۔ اے ہک اینگلو سیکسن لفظ Tan کنیں بٹے جیندا معنی Twig یعنی ٹنگڑی یا شاخ تھیندے۔ قصہ کچھ اینوے ہے کہ قدیم دور وچ چھوٹے چھوٹے پکڑن لودرختیں دے ٹنگڑی تیں ہک لیس دار یا چمبٹن والا مادہ (Bird lime) لکھ ڈیندے ہن۔ پکھی ٹنگڑی تیں پادھندے ہن تاں اوندے نال چمبڑ ویندے ہن ایس قصے کنیں لفظ Entangle بٹے۔ اینویں ہی لفظ Tangle ہے۔

جیویں جو:

All seems yellow to the jaundiced eye.

JEEP

جیپ۔ ڈوجھی جنگ عظیم دے دوران امریکی حکومت اپنی فوج دے واسطے
ہک **General purpose vehicle** بنوائی ہئی جینکوں مختصر **G.P.** جی
پی آکھیاویندا ہا۔ بعد وچ اے لفظ **G.P.** (**Jee Pee**) کنیں **Jeep** بن گیا۔

JOURNAL

اے پہلے پہل روزانہ چھپن والے اخبار واسطے ورتیاویندا ہا۔ بعد وچ کہیں
دی **Periodical** واسطے استعمال کیتا گیا بھائیں او ہفت روزہ پندرہ روزہ ماہانہ
یا سہ ماہی ہا۔ ایندی بنیاد ہک لاطینی لفظ **Diurnum** ہے جیندا معنی ڈینھ یا ڈینھ وار
تھیندے۔ ایس لفظ کنیں انگریزی زبان دا لفظ **Diurnal** بنے۔ جیندا معنی روزانہ
تیں یومیہ تھیندے۔ لفظ **Journal** فرانسیسی زبان کنیں گھدا گئے۔ فرانسیسی زبان
وچ **Jour** دا معنی ڈینھ تھیندے۔ ایس حوالے نال **Journal** دا معنی روزنامہ
روزنامچہ تیں روزانہ اخبار تھیندے۔ لفظ **Jour** کنیں **Journey** بیٹے جیندا لفظی
معنی ہک ڈینھ دا سفر تھیندے۔ روزانہ چھپن والے اخبار واسطے ہک بیا لفظ
Gazette دی استعمال تھیندا ہا۔ ہُن ایندا معنی سرکاری جریدہ کیتا ویندے ایس کنیں
ہک بیا لفظ **Gazetteer** دی بیٹے جیندا معنی **Geographical**
Dictionary تھیندے۔ **Gazetted Post** دا لفظی معنی سرکاری عہدہ

J

JANUARY

جنوری سال دا پہلا مہینہ ہے۔ اے ہک ڈومونھیں لاطینی دیوتا **Janus**
دے ناں دی نسبت نال بنے۔ آہن اوں دیوتا دے ڈومونھ ہُن یعنی اوندیاں ڈو
اکھیں کیاڑی دے اُتیں وی ہُن۔ اوکوں دروازیں دا دربان دیوتا وی آکھیا
ویندے۔ او دروازے جنت دے ہُن یا رومن ٹمپل آف پیس دے ہُن۔ جنوری چونکہ
ڈوسالیں دی آدھی وچ ہوندے مطلب پرانے سال دووی ڈیہدے تیں نویں سال
دووی اُت واسطے اے ڈومونھا مہینہ ہے تیں اینداناں ڈومونھیں دیوتا **Janus** دے
ناں تیں **January** رکھیا گئے۔ ہک بیا لفظ **Janitor** جیندا معنی دربان پہریدار
تیں **Care Taker** کیتا ویندے۔ اے وی اوں دیوتا دے ناں دی نسبت نال
بنے۔

Jaundice

یرقان، حسد۔ اے ہک فرانسیسی لفظ **Jaune** کنیں بنے جیندا معنی پیلا
تھیندے۔ یرقان خون وچ صفراوی مقدار وڈھن نال تھیندے۔ ایندے مریض
دیاں اکھیں تیں رنگ پیلا تھی ویندے تہوں ایس بیماری دا ناں **Jaundice** رکھیا
گئے۔ **A jaundiced eye** دا معنی تھیندے:

A prejudiced eye that sees faults which do not exist

K

K-2

K-2 قراقرم ریخ وابلند ترین پہاڑ ہے بلندی دے لحاظ نال اے دنیا وچ ڈوجھے نمبر تیں ہے۔ **K** کنیں مراد **Karakorum** ہے۔ **K** دے نال 2 ایندی بلندی ظاہر کرن واسطے نہیں لکھیا ویندا بلکہ 2 تہوں لکھیا ویندے جو قراقرم ریخ دے پہاڑیں دی پیمائش دے دوران ایس کنیں پہلے ہک بے پہاڑ دی پیمائش کیتی گئی ہئی۔ ایندی پیمائش ڈوجھے نمبر تیں یا اوندے بعد کیتی گئی ہئی۔ ایندا پہلا ناں **Mount Godwin Austen** ہوندا ہا۔ اے ناں ہک انگریز جیالوجسٹ ہنری گوڈون آسٹن دے ناں تیں رکھیا گیا ہا۔ دنیا دی بلند ترین پہاڑی چوٹی **Everest** (29208 فٹ) دا ناں سرویئر جنرل آف انڈیا **Sir George Everest** دے ناں تیں رکھیا گیا ہا ایس کنیں پہلے ایس چوٹی دا ناں **Sagarmatha** ہوندا ہا۔

KANGROO COURT

An unofficial court that punishes people unfairly

کنگرو کورٹ اوں عدالت کون آکھیا ویندے جیہری انصاف دے تقاضے پورے کیتے بغیر بد نیتی دی بنیاد تیں جلدی وچ فیصلے سٹاوے تیں جیندے اندرو انصاف دا عمل **Smoothly** پندھ کرن دی بجائے کنگرو داگوں اُپالھے پئے

کیتا ویندے۔ جیہر انبیادی طور تیں فوج دا کوئی عہدہ ہوندا ہا۔ کجھ لوک آہدن گزٹ روزانہ چھپن والا اخبار ہا۔ کجھ آہدن اے اخبار تاں ہا لیکن چھپی ہوئی شکل وچ نہ ہوندا ہا **1563**ء وچ جڈاں وینس تیں ترکی دے درمیان جنگ چھڑی تاں وینس دے عوام کول ہک سرکاری بندہ جنگ دیاں تازہ ترین خبراں کہیں جاہ تیں کھڑکے مونھ زبانی سٹیٹڈا ہا ایس سٹیٹڈیا **Hearing** دی فیس ہک **Gazetta** ہوندی ہئی **Gazetta** وینس دے سب کنیں چھوٹے سکے (Coin) دا ناں ہا۔ بعد وچ سرکاری اخبار دا ناں ایس سکے دے ناں دی نسبت نال گزٹ پئے گیا۔ انگلستان دا سب کنیں پہلا گزٹ یا سرکاری اخبار **1642**ء وچ چھپیا ہا ایندا ناں **The Oxford Gazette** ہوندا ہا بعد وچ ایندا ناں **The London Gazette** رکھیا گیا۔

JUNE

جون۔ اے جو پیٹری دی ذال **Juno** دے ناں نال پئے۔

JULY

جولائی۔ اے روم دے بادشاہ **Julius Caesar** دے ناں دی نسبت نال پئے۔

کھاندریں ہوئیں فیصلے تک پہنچ ونجے۔ ایویں ہی Kangaroo Closure دا
معنی من مانی بحث تیں رائے شماری تھیندے یا کہیں کمپنی دے صدر دا اپنی مرضی دے
مطابق کہیں ترمیم دی اجازت ڈیون تھیندے۔ ایندے وچ ضروری بحث مباحثہ دی
اجازت نہیں ڈتی ویندی۔ اتھاں وی کنگرو والے لٹے کھا دے ویندن۔

KIDNAP

پالیں کوں اغوا کرن، کہیں کوں زبردستی چا گھنن۔ بنیادی طور تیں اے لفظ
صرف پالیں دے اغوا واسطے ورتیا ویندا ہا۔ ایندا معنی To Nab a kid
تھیندے Nap اصل وچ Nab ہے جیندا معنی پکڑ دھکڑ کرن تھیندے۔ پاکستان
دی قومی احتساب بیورو یا National Accountability Beauru (NAB) دا ناں وی شاید ایں حوالے نال رکھیا گئے جو ایندے ذمے
وی پکڑ دھکڑ لئی گئی ہے۔

KINDER GARTEN

ایں کنیں مراد چار پنچ سالیں دے پالیں دا او مدرسہ گھدا ویندے جتھاں
کھیڈ تیں کھیڈوٹے دے ذریعہ تعلیم ڈتی ویندی ہے۔ پالیں دی کنڈ تیں دھڑی
دھڑی دے بستے نہیں لڈیے ویندے۔ اے ہک جرمن لفظ ہے جیندے وچ
Kinder دا معنی Kid یا ہال تھیندے تیں Garten دا معنی Garden یا باغ
تھیندے۔ ایندا اکٹھا معنی Garden of Kids۔ سلوک دے رستے وچ
بہوں سارے سالک لطائف جاری تھیون کوں بہوں وڈی گالھ کھیندن تیں لطائف

دی جس تیں مشاہدات کوں سلوک دی معراج سمجھ گھنن۔ صوفی محمد سرفراز خالداں
سارے عمل کوں Kinder Garten آہن۔ صوفی صاحب دے بقول اصل
پندہ تاں ذات دی سا کر دا پندہ ہوندے تیں اے پندہ کوئی کوئی کریندے۔ گھاٹے
ونڈ دی ٹھڈی چھاں پٹھ پینگھ جھوٹن لوٹاں ہر کوئی تیار تھی ویندے مگر پتہ اوں ویلھے
بگدے جیہرے ویلھے سا کر دے اُتیں پا کر وانگوں ”اُت“ دے کوڑے پترے تیں
گزارا کرنا پوے۔ ایں مقام تیں صرف اوسا لک Servive کر سگدے جیہر ادم
دم ایں مصرعے دی تسبیح پڑھے:

”نی مائے مینوں اُت سوادی لگے“

KINDRED

ایندا معنی رشتہ داری تیں بھائی بندی وغیرہ تھیندے۔ اے خون دے رشتیں
واسطے ورتیا ویندا ہا تیں ایندی اصل صورت Kin-Red ہے۔ Kin دا معنی رشتہ دار
تیں برادری تھیندے۔ Red دا اشارہ خون دی سرخی یا خون دی طرف ہے۔ تہوں
ایندا معنی Blood Relationship کیتا ویندے۔

KLEPTOMANIA

ایندا معنی Shop lifting یا Obsession to steal کیتا
ویندے۔ اصل وچ اے ہک نفسیاتی مسئلہ ہے جیندا معنی ”لذتِ سرقت“ کیتا گئے یونانی
زبان وچ Kleptein دا معنی چوری کرن تھیندے تیں Mania دا معنی خبط تیں
جنون وغیرہ تھیندے۔ سید علی عباس جلال پوری اینکوں زنانہ انحراف آکھے انہیں

دے بقول اے چوری عام چوری کنیں مختلف ہوندی ہے۔ عام چوری کہیں مالی فائدے واسطے کیلتی ویندی ہے مگر ایندے وچ جنسی لذت شامل ہوندی ہے۔ امیر گھریں دیاں او تریمتیں جیہریاں مارکیٹ وچوں چھوٹیاں چھوٹیاں شمس چوری کریندین تاں کہیں مالی فائدے واسطے نہیں کریندیاں بلکہ اے انہیں واسطے ہک ایڈونچر ہوندے تیں ایس ایڈونچر وچ اونفسانی لذت محسوس کریندین۔ نفسیات دی پیگمین ڈکشنری وچ ایندے معنی کجھ ایس کیے گین:

"Sexual desire and excitement associated with stealing".

L

L کوں عبرانی زبان وچ Lamed آہدن۔ Lamed دامتعی ڈاند دی چھمک (Ox-goad) تھیندے۔ ایس نسبت نال L ڈاند دی چھمک دی علامت ہے۔

LABYRINTH

گورکھ دھندا، الجھا ہویا معاملہ، بھول بھلیاں، وسیع و عریض پیچیدہ عمارت، راہداریاں تیں رستے جنہیں دے اندر روپہہ کے باہر و نکلیں دارستہ اوکھا لہجے۔ اے لفظ قدیم مصر دے ہک بادشاہ Labyris دے ناں کنیں پئے۔ اوندے محل وچ ہزاراں کوٹھے تیں تہ خانے ہن جیندے اندر روپہہ کے باہر و نکلیں دارستہ گولن محال ہوندا ہا۔ وڈے شہریں دے پارکیں وچ تفریح واسطے ایہو جھیاں بھول بھلیاں بنایاں ویندین۔ انہیں واسطے لفظ Maze دی ورتیا ویندے۔

LACONIC

مختصر، جامع گفتگو، تحریر یا تقریر۔ اے لفظ سپارٹا دے ہک علاقے Laconia دے ناں نال پئے۔ سپارٹا والیں کوں Lacon دی آکھیا ویندا ہا۔ سپارٹا والے ہک تاں ایٹنیں جنگی فتوحات دی وجہ کنوں مشہور ہن ڈوجھا مختصر تقریر تیں تحریر دی وجہ کنوں۔ اولفظیں استعمال وچ کنجوسی دی حد تک کم گھندے ہن۔ ہک دفعہ مقدونیہ دے ہک سپہ سالار انہیں کوں خط لکھیا ”اگر میں لیکونیوا وچ داخل تھی گیا تاں ہر

شے کوں ملیا میٹ کر ڈیساں“ سپارٹا والیں ایندے ولدے وچ جیہرا غلط بھیجا اوندے اتیں صرف ”اگر“ لکھیا ہو یا ہا۔ Laconism دامعنی Brevity تھیندے تیں

Brevity is the soul of wit.

LAISSEZ FAIRE (لیسے فیئر)

Policy of non-interference in labour , industry and trade.

ہک دفعہ فرانس دی حکومت کھڑی دی صنعت تیں تجارت دے اتیں کجھ پابندیاں لایاں جنہیں وچ غیر ملکی مشینری تیں مصنوعات دی درآمد تیں پابندی وی شامل ہئی۔ تاجریں احتجاج کیا تاں حکومت انہیں کوں مذاکرات دی دعوت ڈتی مذاکرات دے دوران حکومتی نمائندے تاجریں کوں چھٹاں کجھ ریلیف چاہندے ہو۔ تاجریں دے نمائندے آکھیا "Laissez Faire, "Laissez Passer" نہ ملکی صنعت وچ کہیں سطح تیں کوئی دخل اندازی کیتی ونچے تیں ناں غیر ملکی مشینری تیں مصنوعات دی درآمد تیں کوئی پابندی لائی ونچے یعنی آزاد معیشت دا اصول اپنایا ونچے۔

LASER

Device that generates an intense and highly controlled beam of light.

لیزرائس ڈوائس کوں وی آہرن تیں ایندی نسبت نال ایندے وچوں نکلیں

والی تیز تیں باریک روشنی دی شعاع کوں وی آہرن۔ لفظ لیزر بنیادی طور تیں ہک Acronym ہے Acronym ہک اتجھاں لفظ ہوندے جیہرا کجھ لفظیں دے Initial letters یا Syllables (پہلے حرف یا جز یا رکن) نال مل کے بندے۔ اے یونانی زبان دے ڈولفظیں Akros تیں Onym نال مل کے پئے جیہیں دامعنی Tip-name تھیندے یعنی پہلے رکن یا حرف۔ لیزر انہیں لفظیں دے پہلے حرفیں نال مل کے پئے:

Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation. لیزر شعاعیں سر جری واسطے، دھات دیاں چادران کپن واسطے، میزائل کوں ٹارگٹ تک پہنچاؤن واسطے تیں بالیں دی کھڈوٹا بیٹری وچ وی استعمال کیتیاں ویندن۔ AIDS ایڈز وی ہک ایکروئم ہے۔ جیہرا انہیں لفظیں دے پہلے حرفیں نال مل کے پئے:

Acquired Immune Deficiency Syndrome ہندوستانی ایجنسی ”را“ وی ہک ایکروئم ہے۔ Research And Analysis Wing اے تاں ہن پہلے حرفیں نال بٹن والے ایکروئم ہن پہلے Syllable دی مثال ڈہدے ہیں۔ Sitcom، اے اصل وچ Situation Comedy ہے۔ HIV ”Human Immunodeficiency Virus“ ہے ایویں ہی نویں لفظ بناؤن دا ہک بیا طریقہ وی ہے جینکوں Telescoping آکھیا ویندے۔ ایس کنیں مراد ہے کہ جیویں ٹیلی سکوپ دے مختلف حصے ریڈیو دے ایریل وانگوں ہک ڈوجھے وچ پہن ویندن اویں کجھ لفظ ہک ڈوجھے وچ پہن کے نواں لفظ

بٹین۔ اس طریقے کوں Blending دی آکھیا ویندے۔ مثلاً Motorist
تیں Hotel دے ملن نال Motel پٹے۔ Smoke تیں Fog دے ملن نال
Smog پٹے تیں Slip دے نال Glide دے ملن دے نتیجے وچ Slide پٹے
Breakfast تیں Lunch دے ملن نال Brunch پٹے۔ ایویں ہی کہیں
رپورٹ کہانی یا ڈرامے دے ڈوجھیں کوں ملا کے مختصر کر کے ہک
وٹے تان اوکوں Telescoped Episode آہدن۔ ہک پئے طریقے
کوں Clipping آکھیا ویندے۔ ایندے وچ کہیں لفظ دے ہک یا ڈو رکن یعنی
Syllable کوں کپ کے نواں لفظ بٹایا ویندے۔ جیویں جو Photo تیں
Phone دراصل فونو گراف تیں ٹیلیفون دی Clippings ہن تیں Flue
Influenza دی کلپنگ ہے۔

LAUREATE

لارل دے تاج داستی یا او بندہ جیندے سر تیں لارل داتاج رکھ ڈتا گیا
ہووے۔ لارل یا Laurel یورپ دی ہک سدا بہار بوٹی دانناں ہے جیندے پترے
نرم چمکیلے تیں خوشبودار ہوندن۔ قدیم یونان تیں روم وچ کہیں جیتن والے کھڈاری یا
کہیں نمایاں خدمت سرانجام ڈیون والے بندے دے سر تیں لارل دے پتریں دا
ہک Circlet بٹا کے رکھیا ویندا ہا تیں اے وڈے اعزاز دی گال ہندی نہی۔ اس
روایت دی نسبت نال کہیں وڈے تیں عہد ساز شاعر کوں Poet Laureate
آکھیا ویندے اردو وچ جیندے ترجمہ ملک الشعراء تھیندے۔ Ben Jonson,

Alfred Jonhn Dryden, William Wordsworth تیں
Tennyson اپنے دور دے ملک الشعراء ہن۔

To rest on ones laurels: ایند لفظی معنی تھیندے پہلے
کنیں جیتے ہوئے لارل دے تاج تیں اکتفا کرن تیں نویں لوکوش نہ کرن جیں کنیں
مراد ہے کہیں پرانی کامیابی، اعزاز، محنت وغیرہ کوں بہوں سمجھ گھٹن تیں مزید کوشش نہ
کرن۔

To win ones laurel: لارل داتاج حاصل کرن۔ کوئی اعزاز
یا کامیابی حاصل کرن۔

To look to ones laurels: کہیں نویں مقابلے وچ پہلے
کنیں جیتے ہوئے لارل دے تاج یا اعزاز کوں بچاؤن دی فکر کرن۔

LEGEND

بزرگان دین دے قصے (قصص الانبیاء) قصہ، کہانی، داستان، قومی ہیروز
دی زندگی دیاں داستاناں وغیرہ۔ اے لاطینی زبان دے لفظ Legenda کنیں
پٹے جیندے معنی تھیندے Things to be read۔ اصل وچ Legends
قدیم Saints دی زندگی دیاں داستاناں ہن جیہریاں چرچ وچ پڑھ کے سٹایاں
ویندیاں ہن۔ Legend اوں بندے کوں وی آکھیا ویندے جیندیاں
Achievements اتیاں زیادہ ہوں، اعلیٰ ارفع ہوں کہ لوک انہیں
دیاں داستاناں بٹا گھٹن۔ اگر او بندہ زندہ وی ہووے تاں اوں بندے کوں

Living Legend آکھیا ویندے۔ صوفی محمد سرفراز خالہ ہک سوٹی گالھ کیتی ہے کہ بھٹو صاحب چونکہ شہید بن تیں شہید ہمیشہ زندہ راہنڈن ات واسطے بھٹو صاحب وی ہک Living Legend بن۔ Legend تیں Myth وچ فرق اے ہے۔ جو متھ تاں مکمل خیالی داستاناں بن جیہریاں صرف تخیل دی پیداوار بن مگر legend وچ Facts ہونڈن۔ اے پی گالھ ہے جو اوندے Basic facts کوں گٹھاؤ دھا کے تیں انہیں وچ من گھڑت کہاٹیاں شامل کر کے داستان دی شکل ڈے ڈتی ویندی ہے۔

LETHAL

خطرناک، مہلک۔ Causing or able to cause death جیویں Lethal Weapons دا معنی مہلک ہتھیار کیتا ویندے اگر شراب دی کہیں قسم کوں لیتھل آکھیا ونجے تاں ایندا معنی مہلک دی بجائے Strong تھیندے البتہ Alcohol and Tranquillizers are a lethal combination. (مشری ہوشیار باش)

یونانی زبان وچ Lethe دا معنی غفلت، سستی تیں نسیان تھیندے۔ لاطینی زبان وچ لیتھ ہک دریا داناں ہے جیندا پانی پیوونٹ نال بندہ اپنے ماضی کوں بھل ویندے۔ موت نال وی چونکہ سارے ڈکھ بھل ویندن تیں اے ابدی نڈرتیں غفلت گھن آنڈی ہے ات واسطے ایندا سبب بنٹن والے ہتھیار، زہر، زہریلی دوا کوں لیتھل آکھیا ویندے۔ تیز شراب کوں لیتھل تہوں آہن جو اینکوں پیوونٹ نال بندہ

تمام Inhibitions کوں بھل ویندے۔
مئے سے غرض نشاط ہے کس رُوسیاہ کو
اک گونہ بے خودی مجھے دن رات چاہیے
(غالب)
لفظ Lethargy وی ایس لیتھ کنیں پیٹے۔

LOVE

آہن لاطینی زبان دا لفظ Libido، جرمن زبان دا لفظ Lieb، سنسکرت زبان دا لفظ Lubhyati (لبھاتی) ہندی زبان دا لفظ لوبھ تیں انگریزی زبان دا لفظ Love ہم معنی لفظ بن تیں لفظ Love سنسکرت دے Lubh یا ہندی دے Lobh کنیں پیٹے۔ اگر ایویں ہے تاں دل ساقی فاروقی مرحوم درست فرما گین جو:
راستہ دے کہ محبت میں بدن شامل ہے
میں فقط روح نہیں ہوں مجھے ہلکا نہ سمجھ
ایں شعر وچ لفظ ہلکا ایویں بگدے جیویں سرائیکی زبان دا لفظ ہلکا ہووے
جیندا معنی خراب، ہولا، تیں Cheap کریندے ہیں۔ خیر ایں suggestive
ستھ دے بعد جو گزری ہے اووی سُن گھنو۔

وہ میری روح کی الجھن کا سبب جانتا ہے
جسم کی پیاس بجھانے پہ بھی راضی نکلا
تاش دی کھیڈ ”سپ“ کھیڈ دیں ہوئیں جیہر لفظ Love استعمال کیتا
ویندے او فرانسسی زبان دے لفظ Loeuf کنیں پیٹے جیندا معنی اُتھ تھیندے تیں

اِس کُنیں مراد ہے صفر۔ صفر تیں آؤٹ تھیونڈ والے کرکٹر دی روانگی ویلھے ٹی وی دی
سکرین تیں بدخ وی انہیں معنیں وچ ڈکھائی ویندی ہے۔

M

m، M کوں عبرانی زبان وچ mem آہدن تیں mem دا معنی پانی
تھیندے اِس حوالے نال m پانی دی Wavy Appearance دی علامت
ہے۔

MACABRE

ایندامعنی ڈراکلا بھیا نک تیں ہیبتناک تھیندے۔ اے عربی زبان دے لفظ
مقابر کنیں پئے۔ لفظ مقابر، مقبرہ عبرانی زبان دے لفظ ”قبر“ کنیں بنیں۔ عبرانی زبان
وچ قبر دا معنی دفن کرن تھیندے۔
A Macabre Ghost Movie جنیں بھوتیں دی ڈراکلی فلم۔

MAGAZINE

میگزین عربی زبان دے لفظ مخزن کنیں پئے۔ مخزن دا معنی سٹور ہاؤس
تھیندے اِس نسبت نال کہیں ادبی میگزین دا معنی تھیںسی
A Store house of Stories، Poems، articles کہیں راقفل وغیرہ دی میگزین دا معنی
گولیں واسٹور ہاؤس تھیںسی۔

MANTEL PIECE

چلھ یا آنکلیٹھی دے اُتو بنی ہوئی شیلیف یا سفیل کون مینٹل پیس آکھیا ویندے
لفظ Mantel اصل وچ Mantle ہاجیند ا معنی کپڑے تھیندے۔ چلھ دے اُتو

MARATHON

میراتھن ریس وچ تقریباً 26 میل دُر کٹاں پوندے۔ میراتھن یونان دی اُوں جاہ دانان ہے جتھاں 490BC وچ اتھنر والیں ایرانی فوجیں کوں شکست ڈتی ہئی۔ اتھنر والیں کوں ایں جنگ دی خبر ڈیون لوہک بندہ میراتھن کنیں گھن کے اتھنر تک تقریباً 26 میل دُرک کے آیا ہا۔ 1896ء وچ چڈاں والا نوں بر واولپک گیمز شروع تھیاں تاں اتھنر والیں اُوں بندے دی یاد وچ ایں 26 میل دی دروک کوں باقاعدہ ہک اولمپک آئٹم دی حیثیت ڈے ڈتی۔ ایہا میراتھن ریس ہے۔

MARCH

مارچ، جنگ دے رومن دیوتا Mars دے ناں دی نسبت نال پئے۔ مارچ کوں Mars دامہینہ آکھیا ویندا ہا۔

MASCARA

مسکارا ہسپانوی زبان والفظ ہے ایندا معنی Mask تھیندے۔ اے میک اپ وچ استعمال تھیندے تیں Eye Lids تیں لایا ویندے۔ مسکارا دا معنی ماسک تھیا تیں To mask دا معنی نقاب پاوڻ تیں اصلیت لکاوڻ تھیندے گویا جیہری خاتون مسکارا لیندی ہے او اپنی اصلیت لکاوڻ دی کوشش کریندی ہے۔ میک اپ دے سامان واسطے لفظ کاسمیٹکس ورتیا ویندے۔ اے یونانی زبان دے لفظ Kosmos کنیں پئے جیندا معنی Order، ترتیب تیں توازن تھیندے۔ ایں

سفیل تہوں بٹائی ویندی ہائی جو ایندے اُتیں بنے کپڑے تنگ کے بھاہ دے تاء نال انہیں کوں مسکایا وچ سکے۔

MAN OF STRAW

کمزور بندہ، بے اعتبار بندہ، پھکڑ، ڈکھاوے دا تریز۔ ایندا بنیادی معنی کوڑا گواہ یا وکا و گواہ تھیندے۔ پرانے زمانے وچ وکا و گواہ عدالتیں دے باہر دکھڑے ہوندے ہن تیں او اپنی خاص سُجھاں واسطے اپنی جتنی وچ ککھ پوڑ کھڑیندے ہن۔ جیہرے بندے کوں کوڑا گواہ لوڑھ پوڑے ہا او ککھ دی نشانی گول کے کہیں نہ کہیں مین آف سٹرائال رابطہ کر گھند ہا۔

MAP

نقشہ۔ پرانے زمانے وچ نقشے کپڑے دے اُتیں لیکے ویندے ہن۔ لاطینی زبان وچ نقشے کوں Mappa Mundi آکھیا ویندا ہا۔ ایں کنیں Map پئے۔ لفظ Mappa دا معنی کپڑا تھیندے تیں Mundi دا معنی دُنیا۔ یعنی دنیا دا نقشہ۔ لاطینی لفظ Mundi تیں Mundus کنیں انگریزی زبان والفظ Mundane پئے جیندا معنی دُنیاوی تھیندے۔ لاطینی لفظ دے مطابق دنیا منڈی تھئی۔ جیویں جواج دی دنیا ملٹی نیشنل کمپنیں دے چک وچ آکے واقعی منڈی بن گئی ہے۔ منڈی دی معیشت کوں مارکیٹ اکانومی آکھیا ویندے جیہری درحقیقت ڈائمنڈ مارکیٹ اکانومی ہے۔

ہے۔ کچھ لوگ آہن کہ اے ولکن دی ذال دانان ہے۔ ہک بیا حوالہ وی ہے کہ اے سنسکرت زبان دے لفظ Mah کنیں پٹے جیند ا معنی To Grow تھیندے ایں حوالے نال اے Growing and shooting month ہے۔

MEDIEVAL

قرون وسطیٰ۔ 6 ویں صدی کنیں 15 ویں صدی تک دا زمانہ۔ اے لاطینی لفظ Medius Evum کنیں پٹے Medius ا معنی Middle تیں Evum ا معنی Age تھیندے۔ یعنی Middle Age۔ ایویں ہی Primeval جیند ا معنی قدیم زمانہ یا اوائل دا زمانہ تھیندے اے Prim تیں Evum نال مل کے پٹے۔ Coeval اصل وچ Coevum ہے تیں ایند ا معنی ہم عمر تیں ہم عصر کیتا ویندے۔

METROPOLIS

ایند ا معنی دار الحکومت تھیندے۔ یونانی زبان وچ Metron ا معنی ماء تیں Polis ا معنی شہر تھیندے یعنی Mother City۔ ایندے وچ رہوٹ والیں کون تیں ایندے نال متعلق کہیں وی گال مسئلے یا شے کون Metropolitan آکھیا ویندے۔ یونانی زبان وچ Polite ا معنی شہری تھیندے تیں Polis ا معنی شہر تھیندے۔ ایں Polis یا Polite یا ہک بے لاطینی لفظ Politia جیند ا معنی polity (نظم و نسق، نظام حکومت) تھیندے، انہیں لفظیں کنیں لفظ Police پٹے۔ پولیس شہر وچ رہوٹ والے لوکیں

کنیں انگریزی زبان دا لفظ Cosmos پٹے۔ ایند ا بنیادی معنی نظم ترتیب تیں توازن تھیندے تیں ایں ترتیب تیں توازن دی نسبت نال ایند ا معنی کائنات کیتا گئے ظاہر ہے کہ رب سائیں دی کائنات وچ ہر سطح تیں ترتیب دار اچ ہے۔ ایں حوالے نال جیہری خاتون کا سمیٹکس استعمال کریندی ہے دراصل او ایں گالھ دا اقرار کریندی ہے کہ اوندے خدو خال وچ بے ترتیبی ہے۔ جینکوں او میک اپ دے ذریعے دُور کرٹ دی کوشش کریندی پئی ہے یا شاید او اپنے آپ کوں Cosmos یا کائنات بناوٹ دی کوشش وچ مصروف ہوندی ہے؟؟؟

MATINEE

اچ کل جیہرے ویلھے ڈوپہریں دے بعد دے ٹی وی پروگرام شروع تھیندن تاں ٹی وی دے چینل دے ناں نال Matinee دی لکھیا ہو یا نظر آندے جیویں جو سونی ٹی وی تیں Sony Matinee لکھیا ہو یا ہوندے۔ ایں کنیں مراد ہوندے After noon performance۔ اے لفظ فرانسیسی زبان دے لفظ Matin کنیں پٹے جیند ا معنی فجر تھیندے۔ پہلے پہلے اے مارنگ پرفارمنس واسطے استعمال تھیند ا ہا بعد وچ سہ پہر دے پروگرام یا پرفارمنس واسطے ورتیا گئے جیہرہ کہ غلط ہے مگر غلط العام ہووٹ دی وجہ کنوں صحیح وی ہے۔ انگریزی لفظ Matin ا معنی فجر دی نماز، ورد و وظیفہ، تسبیح تیں پرندے دا چہچہاؤ تھیندے۔

MAY

مئی۔ اے Maia کنیں پٹے جیہرہ جو ہر میفر وڈاٹ دی ڈاڈی دانان

(Polites) دی شہری زندگی دے نظم و نسق (Polity) دی خاطر سب کنیں پہلے شہر (Polis) وچ تعینات کیتی گئی ہئی تہوں اینکوں پولیس آہن۔ فرانسیسی زبان وچ Policy پالیسی واسطے وی لفظ Police ورتیا ویندے۔ لفظ Politics دی انہیں معنی وچ انہیں لفظیں کنیں بنایا گئے۔

MIDWIFE

دائی۔ اے اصل وچ جرمن لفظ Mitwife ہے تیس Mit دامعنی تھیندے with یعنی with wife۔ ایندے وچ Mid دامعنی middle نہیں۔ گویا دائی یا مڈوائف او تر میت ہوندی ہے جیہری پال جنٹ و پہلے پال جنٹ والی تر میت دے نال ہوندی ہے۔ لفظ وائف دالفظی معنی چرخہ کتن والی تر میت تھیندے۔

MINUTE

منٹ، مختصر رُوداد، کہیں مینٹنگ دی کاروائی دا خلاصہ یا خاص خاص پوائنٹ۔ منٹ لاطینی زبان دے ایس ایکسپریشن کنیں پٹے: Pars Minuta Prima ایندا معنی پہلا چھوٹا یونٹ یا منٹ تھیندے۔ جڈاں منٹ دے معنی کہیں مینٹنگ دے خاص خاص پوائنٹ تھیندن تاں ایس کنیں Minuta Skriptura مراد ہوندے جیندا معنی Draft in small Writing ہوندا ہا۔ ایندے موجودہ معنی بعد وچ بنائے گئے ہن۔ سیکنڈ ایس ایکسپریشن کنیں پٹے: Pars Minuta Secunda جیندا معنی دُوجھا چھوٹا یونٹ تھیندے۔ منٹ، سیکنڈ تیں کہیں مینٹنگ دے منٹس اصل وچ ہک لفظ Minutus (مائی نیوٹس) کنیں بنئیں

جیں کنیں انگریزی دالفظ Minute مائی نیوٹ وی پٹے۔ اے سب اصل وچ مائی نیوٹ یونٹ ہن۔ مائی نیوٹ دامعنی بہوں چھوٹا، باریک تیں معمولی کیتا ویندے۔ Hour ہک لاطینی لفظ Hora کنیں پٹے جیندا معنی وقت یا وقفہ تھیندے۔ لفظ Hora کنیں Horoscope (زائچہ) Horology (گھڑی سازی دافن) تیں Horologist (گھڑی ساز) وی پٹن۔

MONSOON

مون سون عربی زبان دے لفظ موسم یا مالے لفظ Mooseem کنیں پٹے جنیں دامعنی وی موسم تھیندے۔ مون سون بحر ہند وچ چلن والیاں موسی ہوائیں ہن جیہریاں بارش گھن آن دین۔

MOUNTEBANK

ایندا معنی عطائی یا نیم حکیم تھیندے ایندا لفظی ترجمہ Mount on a Bench تھیں۔ عطائی ہمیشہ اُچی جاہ یا پھٹے تیں چڑھ کے مجمع لیدن یعنی خود پھٹے تیں چڑھ کے مخلوق کوں پھٹے تیں مریدن۔ انہیں دی ایس عادت دی وجہ کنیں اُنیں کوں Mountebank آکھیا ویندے۔ عطائی واسطے ہک بیا لفظ Quack وی استعمال تھیندے۔ عطائی چونکہ باتونی ہوندن تیں گاہک دے سامنے بدخ وانگوں پنچ پنچ لائی رکھدن ات واسطے انہیں کوں Quack آکھیا ویندے۔

MUSEUM

Muse میوزیم کنیں پٹے۔ میوزیم دے لفظی معنی Temple of

Muses، Home of Muses تھیند۔ Muse دامن معنی عام طور تیں

شاعری تیں موسیقی دی دیوی کیتا ویندے۔ To Muse دامن معنی غور و فکر کرک، محو تھی

وہجٹن یا استغراق وچ لگا وہجٹن تھیندے۔ دیوتا تیں دے یاد شاہ Jupiter

(Zeus) دیاں توں دھیریں ہن جنیں کوں Nine Muses آکھیا ویندے۔

اے Muses شاعری، موسیقی، فنون لطیفہ تیں باقی علوم دی سرپرستی کریندیاں ہن

تیں Inspire دی کریندیاں ہن۔ میوزیم دے لفظی معنی کجھ ایں تھیندن۔

Building, devoted to learning and the arts

(Exhibition of objects of arts and science)

regarded as a Home of Muses.

لفظ Music دی Muse کنیں پٹے۔ بنیادی طور تیں میوزک انہیں

Muses دا فیض، توجہ تیں انہیں کنیں Inspiration حاصل کرن واسطے تیں

انہیں نال روحانی تعلق پیدا کرن واسطے وچایا ویندا ہا۔ موسیقی سنن دے دوران جس تیں

حال دھمال اناہیں Muses دی عنایت ہوندی اے تیں شاعری وچ آمد دی انہیں دا

فیض ہوندے۔

N

N یا ن پانی وچ ڈنگ ول بیڈی ہوئی ناگ مچھی دے جسم دی علامت ہے۔

عبرانی زبان وچ اینکوں Nun آہن جیند ا معنی مچھی تھیندے۔

NAKED TRUTH

Truth that is not hidden or disguised and is shocking.

نگا سچ۔ ایس ایکسپریشن کوں Horace نال منسوب کیتا ویندے۔ ایندی

اصل شکل Nudus Veritus ہئی۔ Nudus دامن معنی ننگا تیں Veritus دا

معنی سچ تھیندے جینویں جو انگریزی دا لفظ Verity ہے۔ آہن ہک ڈینھ سچ تیں

کوڑ کھے دریا وچ دھاوٹ گئے۔ کوڑ پہلے دھاں کے کندھی تیں آ گیا۔ اوں ڈٹھا کہ سچ

اچاں تیں دھاوٹ وچ مصروف ہے تاں اوں لوکیں کوں فریب ڈیوٹ لو سچ دے

کپڑے پاگھدے تیں آبادی دووگ روانہ تھیا۔ سچ جڈان دھاں کے کندھی تیں آیا

تاں اوں ڈٹھا کہ اوندے کپڑے غائب ہن تیں کوڑ دے کپڑے کندھی تیں پین

تھئے۔ سچ کوڑ دے کپڑے پاوٹ گوارا نہ کیتا تے نگا ٹر پیا۔

NAUSEA

متلی، اُپر یک، گھن، کراہت۔ ایندا اصل معنی Sea sickness تھیندے۔ اے

ہک یونانی لفظ Naus کنیں بنے جیند ا معنی بحری جہاز تھیندے۔ ایس کنیں ہک پیا

NEWS

خبر۔ ایندے بارے مختلف خبراں ہن کہ اے فرانسیسی زبان دے لفظ **Nouvelle** یا لاطینی زبان دے لفظ **Nova** یا **Novus** کنیں بنے۔ انہیں ساریں لفظیں دامتی نویں شے تھیندے۔ پرانے زمانے اخباریں دے پہلے صفحے تیں لفظ **News** ایں انداز وچ $E^N S^W$ لکھیا ہویا ہوندا ہا جیں کنیں مراد ہا جو ایں اخبار اچ دنیا دیں چارے چُنڈیں **East, West, South, North** دیاں خبراں موجود ہن۔ آہدن لفظ **News** اینویں بنیا ہا۔ اوں زمانے اخبار کوں **Journal** یا **Gazette** آکھیا ویندا ہا۔ بہر حال ایں تو جیہہ کوں من گھڑت آکھیا گئے۔

News is conveyed by letter, word or mouth,
And comes to us from North, East, West and South
 لفظ ناول **Novel** وی فرانسیسی لفظ **Nouvelle** کنیں بنے جیندا معنی نویں شے، انوکھی شے تھیندے۔ جیں کنیں مراد نویں صنف ادب گھدا گئے۔ ناول کنیں ول **Novelty** بنے جیندا معنی عجیب، وکھری شے یا وکھرا پن تھیندے۔

NICOTINE

نکوٹین تماخو وچ موجود زہریلے مادے کوں آہدن۔ ایندا اے ناں پُرنگال وچ فرانس دے سفیر **Jacus Nicot** دے ناں دی نسبت نال رکھیا گئے۔ آہدن **Jacus Nicot** ہی پہلی دفعہ 1560ء وچ فرانس وچ تماخوں بھیجا

لفظ **Navis** بنے جیں کنیں **Navy** وجود وچ آئے۔

کچھ لوک آہدن جو لفظ **Nasty** جیندا معنی بدبودار، غلیظ، بد خو بد طینت تھیندے اے وی **Naus** کنیں بنے۔ مگر اے ہک ڈچ لفظ **Nestig** کنیں بنے جیندا معنی گندا تیں غلیظ تھیندے۔ ایندی اصل صورت **Nesty** ہی یعنی کہیں غلیظ پکھی دے **Nest** یا آلھنے دا نگوں غلیظ تیں بدبودار۔

NEMESIS

مکافات عمل، قدرت دا انتقام بدلہ وغیرہ۔ **Nemesis** انتقام تیں سزا دی دیوی دا ناں ہے۔ **To meet one's nemesis** دامتی تھیندے ”مکافات عمل دا شکار تھیون، ظلم ستم دی سزا پاوٹ۔“

عاشق ہوئے ہیں آپ بھی اک اور شخص پر
 آخر ستم کی کچھ تو مکافات چاہئے
 (غالب)

NEPOTISM

ایندا معنی اقرباً پروری تھیندے اے اٹالوی زبان دے لفظ **Nepotismo** کنیں بنے۔ **Nepote** دامتی **Nephew** یا بھتیجا تھیندے۔ لہذا ایندا معنی تھیا بھتیجی کوں کوئی بے جا رعایت یا فائدہ پچاؤٹ۔ بعد وچ ایں کنیں سارے قرابت دار مراد گھدے گین۔

O

حرف O اکھ دی علامت ہے۔ اینکوں عبرانی زبان وچ Ain آہرن تے
 ایندا معنی اکھ تھیندے۔ ایہو Ain عربی زبان دا ”عین“ بنے عین دا معنی وی اکھ
 تھیندے۔

OBLIGATION

اینڈے بارے کالھ اسان انگریزی دے کجھ بے لفظیں دی مدد نال
 کریسوں۔ Obligate دا معنی مجبور کرن، پابند کرن تھیندے۔ Obligatory
 دا معنی لازم ضروری تیں ناگزیر تھیندے۔ Oblige دا معنی احسان کرن، مجبور کرن،
 دباؤ سٹن تے پابند کرن تھیندے۔ Obliging دا معنی مہربان، شفیق، خلیق
 تھیندے۔ Obligation دا معنی فرض، ذمہ داری، احسان، قول تیں وعدہ
 تھیندے۔ Ligament دا معنی اوعضلات تیں پٹھے تھیندن جیہرے ہڈیاں تیں
 جوڑیں کوں ملیندن تیں انہیں دی مضبوطی نال پکڑ کریندن۔ Ligature دا معنی
 کہیں شریان دے خون کوں بند کرن لو اوکوں ہڈن والا دھاگہ پٹی بندھن، حرفیں دا
 آپس وچ ملن تھیندے۔ اے سارے لفظ ہک لاطینی لفظ Ligare نال بنین جیندا
 معنی ہڈن تھیندے۔ او ہڈن یا ہڈیج وچن بھاویں کہیں مجبوری دا ہووے
 فرض وعدے، قول، قسم، احسان یا خلوص دے حوالے نال ہووے یا کہیں دھاگے پٹی
 نال ہووے اوندی بنیا دا یہو لفظ Ligare ہے۔

ہاتیں اوندی وجہ کنیں ہی تماخوں متعارف تھیا ہا۔ لفظ Tobacco سپانوی زبان دا
 لفظ ہے۔ سگریٹ یا Cigarette فرانسیسی زبان دا لفظ ہے۔ اے Cigar دا اسم
 تصغیر ہے جیویں جو Casette لفظ Case دا تیں ناولٹ Novelette اصل
 وچ ناول دا اسم تصغیر ہے۔

NOON

ڈپہر یا ڈپہریں۔ Noon لاطینی زبان دے لفظ Nonus یا
 Nona کنیں بنے جیندا معنی 9th تھیندے جیں کنیں مراد ہے 9th hour
 of the day۔ فجر دے چھی وچے کنیں اگو 9 گھنٹے یعنی شام دے ترے وچے دا
 وقت۔ اینویں ہی Siesta جیندا معنی قیلولہ تھیندے، لاطینی زبان دا لفظ
 Sexta ہے۔ جیں کنیں مراد ہے Sexta hora یعنی چھیواں گھنٹہ۔ فجر دے
 چھی وچے کنیں اگو چھیواں گھنٹہ یعنی ڈہنھ دے پار ہاں وچے دا وقت۔ ایہو قیلولے دا
 وقت ہوندا ہا۔

NONPLUS

حیرت، پریشانی، گوگو دی حالت، حیرت وچ سٹ ڈیون، لا جواب کر
 ڈیون، پریشان کر ڈیون۔ ایندا مطلب اے ہے کہ بحث، جرح یا گفتگو وچ کہیں کوں
 ایں حالت وچ گھن آوٹن کہ او بندہ کوئی نویں دلیل، جواب یا لفظ Plus نہ کر سکے تیں
 لا جواب تھی ونجے۔

O.K

ایندے بارے پہوں ساریاں روایتاں مشہور بہن انہیں وچوں چند اتھاں

درج رکیتیاں ویندین۔

1- Sir William Curtis دے جے کمزور بہن او All Correct کوں Oll Korrekt لکھدا ہا جیں کنیں O.K بنے۔

2- Old Kinderhook Club نامی ہک سیاسی تنظیم 1840ء دے صدارتی انتخاب وچ ہک ڈیموکریٹ امیدوار Van Baren دی حمایت کریندی پئی ہئی۔ اوں تنظیم اپنے ناں دے پہلے حرفیں نال O.K بنا کے اینکوں سیاسی نعرے دی شکل ڈنٹے ہتی تیں اے اڈا ہیں کنیں مشہور تھیا۔ اولڈ کنڈرفک صدارتی امیدوار دی پیدائشی جاہ دانان وی ہا۔ ایں حوالے نال اے حمایت تائید تیں تصدیق دی علامت بن گیا۔

3- اے ہک ریڈ انڈین زبان دے لفظ Okeh کنیں بنے۔ جیندا معنی It is so تھیندے۔

4- اے John Jacob Aston نامی ہک بندے دے ہتھو All Correct دے غلط لکھئے ہوئے جے Orl Korrekt کنیں بنے۔

5- Obadiah Kelly شکاگو دا ہک ریلوے کلرک ہا۔ او کہیں وی ریلوے پارسل کوں وصول کریندے ویلھے اوندے اُتیں اپنے ناں دے پہلے حرف O.K بطور Initials لکھدا ہا۔ ایں لفظ دا پندھ کچھ اینویں وی تروارہ گئے۔

ONION

وسل۔ اینگو نارمن اینکوں Union لکھدے ہن۔ اے لاطینی لفظ Unio یا Union کنیں بنے جیندا معنی Unity تھیندے۔ ہک بیا حوالہ دی ہے کہ اے Unus کنیں بنے جیندا معنی One تھیندے۔ ایں Onion یا Union کوں اگر کپیا یا تروڑیا ونجے تاں اے تروڑن والیں دے اکھیں وچ سڑے مچا کے پانی دے نگال کڈھ ڈیندے۔ ظاہر ہے اپنا وجود تیں Unity ہر شے کوں عزیز ہوندا۔ مگر عجیب گالھ ہے کہ جیکر کوئی آمر ساڈے ملک دی کہیں ٹریڈ لیبر یا سٹوڈنٹ Union کوں تروڑے تاں او اوندیں اکھیں وچ سڑے مچاؤں جوگا احتجاج کرن دا پھرو نہیں رکھدی۔ ایہو حال ساڈے ملک دی ہر اسمبلی دا ہے۔ ساڈے پارلیمنٹیرین تاں اینویں لگدے جینویں اسمبلی دے تروڑن بارے اپنے قومی شاعر دے ایں مصرعے تیں کار بند ہوون:

۔ کہ شکستہ ہو تو عزیز تر ہے نگاہ آئینہ ساز میں

ایں حوالے نال تاں اینویں لگدے کہ جینویں ساڈے اکثر پارلیمنٹیرین

Masochism داشکار ہوون۔ کم از کم سیاسی Masochism

وسل دی آدھی وچ تھوم دی پھلی جھیں ہک شے لگی ہوندی ہے جینکوں ”گابی“ آہن۔ اسمبلی وچ دی پہوں ساریاں گابیاں لگیاں ہوندیں۔ وسل تروڑے گابی باہر ونگل آندی اے اسمبلی تروڑے تاں وی گابیاں باہر ونگل آندیں۔ تیں نگاہ آئینہ ساز وچ عزیز تر تھیون دی کوشش وچ مصروف تھی ویندیں کہ متاں عبوری

The Land Rising Sun 'Rising of rising sun' مراد گھدا گئے۔ لفظ Oriens کنیں Orient بنے جینکوں اُبھر دے بجھ دی جھوک آکھسوں۔

ORIENT (بطور فعل): اینکوں Orientate وی لکھیاویندے۔

1: پُوادھی رخ تیں عمارت بٹاؤٹ۔

2: قبر وچ مردے دے پیر پُوادھی پاسو ڈیوٹ۔

3: رخ متعین کرن، سمت معلوم کرن، رجوع کرن۔ اے رخ بھاویں سفر وچ کہیں پندھ یا پندھیڑ دا ہووے کہیں طالب علم دی پڑھائی دا ہووے کہیں کمپنی دے کاروبار دا ہووے کہیں حکومت دی پالیسی دا ہووے کہیں بندے دی سیاسی یا مذہبی دلچسپی، سوچ یا رجحان دا ہووے۔ چونکہ اے لفظ بنیادی طور تیں ہک سمت دی نمائندگی کریندے ات واسطے ایس کنیں بٹن والے ہر لفظ وچ کہیں نہ کہیں حوالے نال سمت، رخ، رجوع دی گالھ ہوسی۔

ORIENTAL دا معنی مشرقی تھیندے۔ مشرقی ممالک، تہذیب تیں زبانیں واسطے ورتیاویندے۔

ORIENTATION: سفر وچ یا زندگی وچ صحیح سمت تیں رخ واقعین، رجحان، میل، تعلق تیں اپنے آپ کوں کہیں نویں ماحول وچ ڈھالٹ۔

ORIENTALISM: مشرقیت، مشرقی تہذیب۔

ORIENTALIST: مشرقی تہذیب دا عالم، مشرقیت دا حامی۔

ORIENTALIZE: مشرقی رنگ وچ رنگن، مشرقی تہذیب کوں رواج ڈیوٹ۔

حکومت وچ کوئی عہدہ مل سبکے ساڈے ملک دے بہوں سارے نام نہاد Political Bull ماضی وچ صرف سیاسی گایاں ہن۔ انہیں دے بارے بہوں کچھ لکھن لودل آہدے مگر لوک آہدن جو وٹسل دا پردہ باقی رہ ونجے تاں چنگی گالھ ہوندی ہے۔

OPTIMISM

ایندا معنی خوش امید یا روشن پہلو کوں سامنے رکھن تھیندے۔

A tendency to believe that good things will always happen and good will triumph over evil in the end.

Doctrine of leibniz that the present world is the best of all possible worlds.

اے ہک لاطینی لفظ Optimus یا Optimum کنیں بنے۔ جیندا

معنی Best تھیندے۔ اینویں ہی ایندا الٹ Pessimism ہک بے لاطینی

لفظ Pessimus کنیں بنے جیندا معنی Worst تھیندے۔

Orient

ایندا معنی مشرق تھیندے۔ ایس حوالے نال مشرقی دنیا تیں ایشاء وی مراد

گھداویندے۔ ایندی بنیاد ہک لاطینی لفظ Orii ہے۔ جیندا معنی 'To rise'

اُبھرن یا بچھ دا اُبھرن تھیندے۔ ایس کنیں ہک بیا لفظ Oriens بنے جیندا معنی

اے تاں مشرق دی ڳالھ ہئی مغرب واسطے لفظ Occident ورتیا
ویندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Occidere کنیں بنے۔ جیندا معنی To set
go down یا لا ہون تھیندے۔ ایس کنیں لفظ Occidens بنے۔ جیندا معنی
Setting تھیندے جیس کنیں Setting Sun مراد گھدا گئے۔ ایس لفظ کنیں
دل Occident بنے۔ جیندا معنی لا ہندے، سجھ دی وستی یا مغرب کیتا اویندے۔

OSCILLATE

جھوٹ پینگھ وانگوں جھوٹے کھاوٹ، ہک جاہ کنیں پی جاہ دواگو تیں پچھو تیں
آوٹ وچٹ، بار بار رائے بدلٹ۔ اے ہک لاطینی لفظ Oscillium کنیں بنے۔
Oscillium شراب دے رومن دیوتا Baccus (باخوس) دے چھوٹے جھیں
ماسک داناں ہا۔ انگوریں دے باغ وچ کہیں سنوٹ دی خاطر شراب دے ایس دیوتا دا
ماسک کہیں اچی بیل نال تنگ کھڑیندے ہن تاکہ او ہونا نال ہلے کھڑا ایس کنیں لفظ
Oscillate بنے جیندا لفظی معنی او ہو ہونا نال ہلدے ہوئے ماسک وانگوں جھوٹ یا
لوڈے کھاوٹ تھیندے۔

OSTRACIZE

جلا وطن کرن، شہر بدر کرن، برادری وچو فارغ کرن۔ اے ہک یونانی لفظ
Ostrakon کنیں بنے جیندا معنی پیسی دا خول یا ٹھیکری (Pot Shred)
تھیندے۔ یونان والیں اگر کہیں بندے کوں کہیں ملکی عہدے توں ہٹاؤنا ہووے ہایا
کہیں بندے کوں ملک بدر یا شہر بدر کرنا ہووے ہا تاں ایندے واسطے ووٹ تھیندے

ہن، اوند ا طریقہ اے ہوندا ہا کہ ٹھیکری (Ostrakon) دے اُتیں اُوں بند داناں
لکھ کے انہیں ٹھیکریں کوں جمع کر کے گنڈے ہن تیں اکثریت دی رائے تیں عمل کیتا
ویندا ہا۔

OVATION

پر جوش استقبال، نعرہ تحسین۔ اے ہک لاطینی لفظ Ovis کنیں بنے جیندا
معنی بھید تھیندے۔ روم والے کہیں فاتح دا استقبال کریندے ویلھے اوندی آمد تیں
بھید دی قربانی ڈیندے ہن۔ ایس حوالے نال Ovis کنیں Ovation بنے۔

OZONE

ارج کل اوزون دی تہہ وچ سورائیں دا بہوں ذکر تھیندا پئے۔ ایندے وچ
سورخ کرن والے ہی سب کنیں زیادہ شور مچیندے پین۔ اوزون آکسیجن دی ہک قسم
O3 داناں ہے جیہری زمینی زندگی واسطے اوچھن دا کم ڈیندی ہے۔ لفظ اوزون ہک
یونانی لفظ Ozein کنیں بنے جیندا معنی Smell یا Odour تھیندے۔ اوزون
کوں اے ناں ایندی تیز بو دی وجہ کنیں ملے۔

PAVILION

پیویلین۔ خیمہ، کہیں نمائش یا کنسرٹ واسطے بنایا وچن والا عارضی نمائش
سٹرکچر یا کھلاڑی واسطے بنائی گئی اوعمارت جیہڑی کھیڈ دے میدان دے تال ہوندی
ہے۔ Building next to a sport ground, specially
a cricket ground. پیویلین ہک لاطینی لفظ Papilio کنیں بنے جیندا
معنی تتلی تھیندے۔ ہر اے زمانے کھیڈ دے میدان دے باہر و عارضی خیمے لائے
ویندے ہن۔ ہوا گھلے ہاتاں انہیں خیمیں دے پاسے نال لگے ہوئے نمائش رنگ دار
کیڑے تتلی دے پریں وانگوں ہلدے ہوئے نظر آندے ہن۔ انہاں تتلی دے
پریں دی نسبت نال انہیں خیمیں کوں پیویلین دانناں ڈے ڈتا گیا۔ بعد وچ کھیڈ دے
میدان دی پکی عمارت کوں وی پیویلین آکھیا گیا۔

PEDIGREE

شجرہ نسب۔ اے ہک فرانسیسی ایکسپریشن Pie De Grue کنیں
بنے جیندا لفظی معنی کونج دے پیر تھیندے۔ چونکہ شجرہ نسب داکس بنڈے ویٹھے کونج
دے پیر جھیں ۱۸ لیکے لائے ویندن۔ ات واسطے شجرہ نسب کوں Pedigree
آکھیا گئے۔

PHILOSOPHER

فلاسف، فلسفی۔ قدیم یونان وچ دانالوکیں کوں Sophos یا Sophoi

P

P کوں عبرانی زبان وچ Pe لکھدن تیں ایندا معنی مُونھ تھیندے۔ لہذا اے بندے
دے مُونھ تیں پچگی دی علامت ہے۔

PAMPHLET

1: پمفلٹ ہک یونانی خاتون Pamphilia دے ناں نال بنے۔ پمفیلیا
چھوٹے چھوٹے قصے تیں ٹوٹکیں دی ہک چھوٹی جھنیں کتاب بنائی ہئی جیندا ناں پمفیلیا
دے ناں دی نسبت نال پمفلٹ پئے گیا۔ ایں وجہ کنیں کہیں دی Booklet کوں
پمفلٹ آکھیا ویندے۔

2: لفظ پمفلٹ بارہویں صدی وچ چھپن والی لاطینی زبان دی ہک مشہور
Love Poem (Pamphilus Seu De Amore) دے ناں
نال بنے کیوں جو ایں نظم دیاں وی بیشمار چھوٹیاں چھوٹیاں کاپیاں بنایاں گیاں ہن۔
3: ڈاکٹر جانسن دے بقول پمفلٹ اصل وچ Par-Un-Fillet ہے۔
جیندا معنی تھیندے:

Held by thread, Sticked but not bound.

فلٹ دامتھی دھاگہ تھیندے گویا دھاگے نال نکلے ہوئے ورقیں کوں پمفلٹ آہدے
ہن۔

آکھیا ویندا ہا۔ جیندا معنی Wise men تھیندے۔ فیثا غورث کوں اے لفظ بہوں عجیب لگدا ہا کیوں جو ایندے وچوں تکبر تیں وڈائی دی بُو آندی ہے۔ اُوں اینکوں بدل کے Philo-Sophos بنا ڈتا جیندا معنی Lover of wisdom تھیندے اے ایں کنیں فلاسفر بنے۔

PHOBIA

فوبیا، ڈر خوف۔ An irrational and persistent

fear of some particular thing or situation.

جیہر ابندہ کہیں فوبیا دا شکار ہووے اوکوں Phobe آکھیا ویندے۔ یونانی متھالوجی وچ Phobos ڈر دے دیوتا دا ناں ہے جیہر جنگ دے دیوتا Ares دا پتر ہا۔ آہدن جیویں الرجی کہیں وی شے کنیں تھی سگدی ہے ایویں فوبیا وی کہیں شے دا تھی سگدی ہے۔ ایندیاں بہوں ساریاں قسماں ہن انہیں وچوں کجھ دا ذکر کریندے ہیں:

Agora: Agora Phobia یونانی زبان دا لفظ ہے جیندا معنی

لوکیں دے کھڈی کوئی جاہ کھلی جاہ وغیرہ تھیندے۔ لہذا ایں فوبیا دا معنی کھلی جاہ دا ڈر یا لوکیں دے کھکنیں بے زاری یا خوف تھیندے۔

Anglo Phobia انگریزیں دا خوف، انگریزیں نال نفرت یا

بیزاری۔ ایندا اُلٹ Anglo Mania ہے جیندا معنی انتہائی انگریز پرستی

تھیندے۔

Anthropos: Anthro Phobia دا معنی انسان

تھیندے۔ ایں حوالے نال ایں فوبیا دا معنی انسانیں دا ڈر خوف تھیندے۔ Phobia اگرچہ Irrational خوف ہوندن مگر انہیں وچو ایہو ہو فوبیا منطقی تیں برحق ہے۔ جیویں جو مرزا غالب اپنے خوبصورت شعروچ ایندا ذکر کیے:

پانی سے سگ گزیدہ ڈرے جس طرح اسد
ڈرتا ہوں آئینے سے کہ مردم گزیدہ ہوں

ایں شعردے پہلے مصرعے وچ ہائیڈروفوبیا دا ذکر کیا گئے۔ لفظ Hydro دا معنی پانی تھیندے۔ جیہنویں جو ہائیڈرو پیتیچی دا معنی پانی نال علاج کرن تھیندے۔ بہر حال ہائیڈروفوبیا دا معنی پانی دا ڈر تھیندے۔ جیہر اصراف چھتے کتے دے پٹے ہوئے بندے نال مخصوص ہے۔

Claustro Phobia: اے ہک لاطینی لفظ Claustum

کنیں بنے جیندا معنی Cloister تھیندے۔ جیں کنیں مراد ہے گنبد نما چھت، حجرہ وغیرہ۔ ایں کنیں مراد ہے بند جاہیں دا ڈر۔

Nycto Phobia: لفظ Nyct، Nuct، Noct تیں Nox

لاطینی لفظ ہن۔ انہیں وچو Nox یونانی متھالوجی دے مطابق رات دی دیوی دا ناں ہے تیں ایں کنیں لفظ Night بنے۔ لہذا ایں فوبیا دا معنی رات دا ڈر، اندھارے دا ڈر یا اندھاری جاہ دا ڈر تھیندے۔ لفظ Noct کنیں Nocturnal بنے جیندا معنی رات نال متعلق تھیندے۔ رات کوں چرا کرن والے جانوریں کوں Nocturnal

ناں دے نال نال انہیں دے بارے پیاں وی بہوں ساریاں معلومات درج ہوندىاں
ہن۔ لفظ **Obscene** جیندا معنی فحش تھیندے ایندا لفظی معنی **Offensive**
to decency ہے۔

PROVINCE

صوبہ۔ لاطینی زبان وچ اینکوں **Pro Vinco** لکھیا ویندا ہا۔ جیندا لفظی
معنی **Previously Conquered Territory** تھیندے۔ یعنی
مفتوحہ علاقہ۔ تہوں تاں 54 سالیں وچ کہیں صوبے کوں صوبائی خود مختاری نال نہیں
نوازا گیا کیوں جو ہر صوبہ وفاق دا مفتوحہ علاقہ ہے۔ **Province** تیں
Convince بنیادی طور تیں کہے لاطینی لفظ **Vincere** کنیں بٹین جیندا معنی
To over come تھیندے۔ جینویں جو کچھ لوکیں دے **Convince**
کرن دے انداز کنیں لگدے کہ او پے بندے کوں **Over come** کرن دی
کوشش وچ مصروف ہوندن۔ لفظ **Vincible** جیندا معنی قابل تسخیر تھیندے اے
دی **Vincere** کنیں بٹئے۔

Animal آکھیا ویندے جینویں جو ہرن پاڑھے، سپہڑ، سگور وغیرہ ہن۔ اینویں ہی
اُلو کوں **Nocturnal Bird** آکھیا ویندے۔ **Nyctophilia** دا معنی رات
یا اندھارے کوں پسند کرن تھیندے۔ جینویں جو ساری ساری رات جاگن دی عادت
ہوندى ہے۔

Xeno Phobia: (زیٹوفوبیا) لفظ **Xeno** ہک یونانی لفظ
Xenos کنیں بٹئے جیندا معنی اجنبی یا غیر ملکی تھیندے۔ ایں حوالے نال زیٹوفوبیا دا
معنی اجنبی لوکیں یا اجنبی جاہیں دا خوف یا انہیں کنیں بیزاری تھیندے۔

PORNOGRAPHY

فحش نگاری۔ اے بھانویں کہیں افسانہ نگار، ناول نگار، فلم نگار یا کہیں وی
آرٹسٹ دے ہتھو تھیوے۔ یونانی زبان دے لفظ **Porne** دا معنی **Prostitute**
Harlot 'Whore تھیندے۔ **Graphe** دا معنی **Draw** یا **Write**
تھیندے۔ ایں حوالے نال پورنو گرافی دا معنی **Writing of prostitutes**
تھیںسی۔ چونکہ **Pros** کوں فحاشی تیں سیکس دی علامت سمجھیا ویندے ات واسطے ہر او
تحریر جیندے وچ سیکس اُبھارن دی نیت نال سیکس دا ذکر کیا گیا ہووے اونکو
پورنو گرافی آکھیا ویندے۔ مگر او تحریر جیندے وچ سیکس دا ذکر تاں ہووے پر لکھن
والے دا مقصد سیکس اُبھارن جھنیں سطحی ڳالھ نہ ہووے، او پورنو گرافی دے زمرے وچ
نہیں آندی۔ آہدن پورنو گرافی دی ابتداء کہیں **Brothel** وچ موجود
Prostitutes دے ناٹویں دیاں تختیاں لکھن کنیں تھئی ہئی۔ جنہیں وچ انہیں

Q

QUEEN

لفظ کوئین جیندا معنی ملکہ کیا ویندے تیل ہک بیالفظ Quean جیندا معنی
فاحشہ کیا ویندے انہیں ڈوہیں والفظی معنی تریمت تھیندے۔ اے ہک یونانی لفظ
Gyne کنیں بٹن جیندا معنی تریمت تھیندے۔ لفظ Gyne کنیں دل
Gynaecology (گائناکالوجی) بٹن جیندا معنی تریمتاویں بیماریاں دا علم تیں
علاج تھیندے۔

QUINTESENCE

ایں کنیں پہلے کچھ بے لفظیں دے بارے گالھ کریسوں۔ حرف Q نال
شروع تھیون والا ہر اولفظ جیندا پہلا رکن Quar یا Quart، Quad ہووے
اوندے وچ عدد 4 دا عمل دخل ضرور ہوئی البتہ اوندی Sense جو وی وچ
بٹن۔ Quintessence دا معنی جو ہر یا The substance latent
in all things تھیندے۔ ایں کنیں مراد 'Perfect example'
Modle تیں Essential part وی گھدا ویندے۔ لفظ Quint دا معنی پنج
یا پنجواں تھیندے لہذا ساڈے اصل لفظ دا معنی Fifth essence تھیں جینکوں
ایثروی آکھیا ویندا ہا۔ کیوں جو اے بنیادی چار عناصر بھا پانی، مٹی تیں ہوا دی نسبت
ہک Higher Essence ہے۔ انہا تیں چار عناصر دی نسبت نال اینکوں

Fifth Essence آکھیا گئے۔

QUIZ

ایندا معنی معمہ، معلوماتی آزمائش تیں امتحان تھیندے۔ ایندے کچھ بے معنی
مذاق اڈاون تیں حقارت دی نظر نال ڈیکھن وی کیے ویندن۔ اے ہک لاطینی لفظ
Quis کنیں بٹن جیندا معنی What تیں Who تھیندے۔ ایں کنیں معلومات
دے حوالے نال What is what تیں Who is who مراد گھدا گئے۔
مذاق، تحقیر تیں تمسخر دے معنی وچ لفظ Quiz دی بنیاد لاطینی زبان دا ہک ایکسپریشن
Qui es ہے جیندا معنی Who are you? تھیندے۔ جینویں جو:

پوچھتے ہیں وہ کہ غالب کون ہے

کوئی بتلاؤ کہ ہم بتلائیں کیا

Quizzical: تمسخر آمیز، عجیب، سوالیہ

Quizzable: قابل تضحیک، قابل تمسخر

Quizzingly: تمسخرانہ تیں مضحکہ خیز انداز وچ

RESTAURANT

ریستوران۔ اے ہک فرانسیسی لفظ Restaurer کنیں بنے۔ جیہرا خود ہک بے لاطینی لفظ Restaurare دی بدلی ہوئی اصل ہے۔ انہیں ڈوہیں لفظیں دا معنی Restore یعنی بحال کرن، پہلی حالت وچ گھن آون تھیندے۔ قصہ کجھ اینویں ہے کہ فرانس دے ہک Boulanger نامی بندے دے پیو دا شراب خانہ، جتھاں کھاوٹ واسطے ہلکی پھلکی غذا وی ملدی ہئی، کئی سالیں توں بند پیا ہا۔ Boulanger اوکوں 1765ء وچ ولا بٹایا جوڑیا یا Restore (ریستور) کیتا۔ ایس نویں شراب خانے تیں نویں دوکانداری وچ اپنے پیو دی ساکھ دا حوالہ ڈیوٹ دی خاطر اوں اینداناں Restaurant (Restored one) رکھ ڈتا۔ تاکہ پرانے گاہکیں کوں پتہ لگے جو اوہو پرانا شراب خانہ ولا بحال تھی گئے۔ اے ناں اتجھاں مشہور تھیا جو ایندے بعد کھاوٹ پیوٹ دی ہر دوکان دانان ریستوران پئے گیا۔ جتھاں پیوٹ تیں پابندی ہووے اتھاں ایندا معنی صرف طعام گاہ کیتا ویندے۔ لفظ Hotel اصل وچ Hostle ہا تیں Hospital دے بنیادی معنی مہمان خانہ تھیندن تہوں لفظ Hospitality دا معنی مہمان نوازی کیتا ویندے۔

RIVAL

رقیب، مد مقابل، دشمن۔ لفظ Rival ہک لاطینی لفظ Rivalis کنیں بنے۔ جیہرا خود ہک بے لفظ Rivus کنیں بنے جیندا معنی دریا تیں ندی نالہ وغیرہ کیتا ویندے۔ Rivalus دا معنی دریا دی کندھی دے اُتیں رہوٹ والے تھیندے۔ قدیم زمانے

R

حرف R دے پچھوڑے دا تاں کوئی علم نہیں البتہ اینکوں Dog letter آکھیا ویندے۔ R کوں اے ناں تہوں ڈتا گئے جو کتے غور کُندے ویلھے rrrr-rrrr دیاں آوازاں کڈھدن۔

R

ڈاکٹر صاحبان نسخہ لکھدے ویلھے پرچی دے اُتیں R دا نشان پیندن۔ اے نشان اصل وچ جو پیٹری دی علامت "Rx" ہے۔ R کنیں مراد Recipe ہے جیندا لفظی معنی Take تھیندے۔ R تیں جو پیٹری دی علامت "℞" دا کٹھا معنی تھیندے: Under the good auspices of jupiter, the patron of medicine, take the following drugs in the proportion set down.

Rehearse

ایندا معنی کہیں پر فارمنس دی بار بار مشق کرن تھیندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Reherce کنیں بنے جیندا معنی چنگی فصل چاوٹ لو کہیں بند وچ بار بار ہل چلاوٹ تھیندے۔ ریہرسل وی تہوں کیتی ویندی ہے تاکہ سٹیج دے اُتیں بہتر انداز وچ پر فارم کیتا وینج سکے۔

ROMANCE

لفظ رومانس جیندے معنی کنیں ہر بندہ واقف ہے پیا، ہک لاطینی لفظ Romanice کنیں پٹے جیندے معنی "In the Romanic Languages" تھیندے قرون وسطیٰ دی اوکشن جیہری Romanic Languages وچ لکھی ویندی ہئی اوکوں Romance رومانس آہدے ہن۔ اس فکشن وچ چونکہ بنیادی طور تیں محبت تیں بہادری دے قصے بیان کیتے ویندے ہن اس واسطے وقت گزرن دے نال نال Romance دا لفظ کہیں Love Affair دے معنی وچ وی استعمال تھیون پئے گیا۔ Romanic/Romance Languages انیں زبانیں کوں آکھیا ویندے جیہریاں لاطینی زبان کنیں جمیاں ہوں۔ چونکہ لاطینی زبان Romans دی زبان ہئی ات واسطے اس زبان کنیں بٹن والیاں زبانان Romance یا Romanice زبانان سڈیاں ویندن۔ انیں زبانیں وچ اطالوی، فرانسیسی، ہسپانوی تیں پرتگالی زبانان شامل ہن۔

Frankis Speech is called Romance;

So say clerks and men of France.

فرانسیسی زبان وچ Roman دا معنی فکشن یا ناول کیتا ویندے۔ جیویں جو اس ایکسپریشن Roman a these دا معنی Thesis Novel تھیندے۔

کنیں دریادی کندھی رزق دا پڑوی ہئی تیں دشمنی دا پڑوی۔ دریادی کندھی تیں رہون والے لوکیں تیں کچھ بے لوک اس رزق دے پڑتیں قبضہ کرن لو حملہ آور تھیندے رہ ویندے ہن۔ ایہو کچھ ہک کندھی تیں رہون والے جانوریں نال بے جانور کریندے ہن۔ اس نسبت نال اے لوک تیں جانور ہک ڈوجھے دے Rival سڈیندے ہن تیں انیں دے ہک ڈوجھے دے اُتیں حملے تیں دشمنیاں Rivalry سڈیندیاں ہن جیندے لفظی معنی River Right تھیندے۔ او بھاویں جانور ہوں بھاویں انسان رزق یا رزق دا پڑا نہیں دے درمیان دشمنی تیں جنگ دا سبب بندارہ گئے۔ مارکس دی اے گالھ آج وی پیغمبرانہ سچائی دی حامل ہے پی کہ گھر دے چھوڑے کنیں گھن کے ڈو قومیں دے درمیان جنگیں دے کچھو ہمیشہ معیشت یا معاشی تضاد ہوندن۔ دریابھاویں وائندے پانی دا ہووے، دولت دا ہووے، مراعات دا ہووے یا یار دے قرب دا ہووے ہمیشہ Rivalry کوں جنم ڈیندارہ گئے۔ انسان دی زندگی وچ رقابت دا احساس عمر دے ترتیبے چوتھے سال کنیں شروع تھی ویندے۔ اے رقابت بھینٹیں بھراویں دے درمیان ہوندی ہے۔ خاص کر او بھینٹ بھرا جیہرے "اوتوتی" ہوں۔ اوتوتی پالیں دے درمیان رقابت دی پہلی وجہ ماء دے کھیر دا دریا ہوندے جیہرا بعد وچ مختلف شکلاں بدلدارہ ویندے۔ بھینٹیں بھراویں دی رقابت کوں Sibling Rivalry آکھیا ویندے۔ اگر بھینٹ بھرا کے پو ماء دی اولاد نہ ہوون یا مترائے ہوون تاں انیں کوں Half Sibling آکھیا ویندے۔

He has two brothers and three sisters, five

sibling in all.

S

SABOTAGE

توڑ پھوڑ کرن، کہیں مشین کوں ضائع کرن دی نیت نال خراب کرن، کہیں جلسے یا میٹنگ، کہیں منصوبے یا کاروبار کوں ناکام بنواؤں، املاک تباہ کرن۔

ایندے پچھوڑ و فرانسسی لفظ Sabot تیں Saboter بن۔ Sabot دامتی کاٹھی دی جُتی تھیندے تیں Saboter دامتی کاٹھی دی جُتی نال ٹھک ٹھک کرن تھیندے۔ پرانے زمانے دے مزدور، کسان کاٹھی دی جُتی پیندے ہن تیں مل مالکان یا زمینداریں دے خلاف احتجاج کریندے ویلھے ایس جُتی کوں ہتھیار دے طور تیں استعمال کریندے ہن۔ مل مزدور علامتی احتجاج دے دوران مل دے فرش تیں کاٹھی دی جُتی نال ٹھک ٹھک کرن شروع کر ڈیندے ہن۔ احتجاج زور پکڑ ونجے ہاتاں چلدیں ہوئیں مشینیں وچ کاٹھی دیاں جُتیاں اچھل ڈیندے ہن۔ جیندے نال مشیناں یا تاں بند تھی ویندیاں ہن یا انہیں دا کوئی نہ کوئی پُرزہ ترمٹ ویندا ہا۔ زرعی مزدوریں دے احتجاج دا طریقہ اے ہوند اہا کہ اوز زمیندار دی فصل کوں کاٹھی دی جُتی نال لتاڑن شروع کر ڈیندے ہن۔ اے تے انہیں دے نال ہلدے جلدے ہر احتجاجی، تخریبی عمل کوں Sabotage آکھیا ویندے۔

SALUTE

سلام آداب، تسلیمات، فوجی انداز وچ سلام۔ اے صحت دی رومن دیوی

Salus دے ناں نال بنے۔ خود لفظ Salus دامتی وی صحت تھیندے۔ ایس نسبت نال جیہرے ویلھے کوئی بندہ کہیں کوں سیلوٹ کریندے تاں اصل وچ او اے آہدا پیا ہوندے کہ Wish you good health

انگریزی زبان دے لفظ Salubrious تیں Slutary جنہیں دامتی صحت بخش تھیندے اے وی صحت دی دیوی Salus دے ناں نال بنیں۔ Salutory Experience اوں تجربے کوں آہدن جیہر اظہار تیں ناگوار ہووے مگر آئندہ واسطے اوندے اثرات بہتری تیں بچاؤ دا سبب بنیں۔ مثلاً بھانج تھہ سڑن دا تجربہ کہیں وی چھوٹے پال واسطے Salutory Exp. ہوسی کیوں جو ایندے بعد او پال ولا بھا دے نیڑے نہ ول ویسی۔ اینویں ہی چھوٹے موٹے حادثے بندے کوں محتاط کر ڈیندن تیں کہیں وڈے حادثے کنیں بچاؤن دا سبب بندن۔

SALARY

ایندا معنی تنخواہ تھیندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Salarium کنیں بنے جیں کنیں مراد ہے Salt-Salt Ration یا لوٹ کوں لاطینی زبان وچ Sal آہدن۔ قدیم زمانے وچ لوٹ اتنا نایاب تیں مہانگا ہوند اہا کہ جو لیس سیزراپٹی فوج کوں تنخواہ دے طور تیں لوٹ دی لپ ڈیندا ہا۔ ایس حوالے نال لفظ Salary بنے۔ کرنسی متعارف تھیون دے بعد وی تنخواہ واسطے ایہو لفظ راہون ڈتا گئے۔ تنخواہ واسطے ہک بیا لفظ Remuneration وی استعمال تھیندے۔ جیندے معنی معاوضہ

ریاست دے ناں دی نسبت نال بنئے۔

SANTA CLAUS

سانتا کلاز ہک فرضی کردار ہے۔ جیندے بارے مشہور ہے کہ او کرسمس دے موقعے تیں چھوٹے بالیں کوں تحفے ڈیندا ہا۔ کجھ لوک آبدن کہ سانتا کلاز چوتھی صدی عیسوی دا ہک حقیقی کردار ہا۔ او ہک ڈچ بشپ ہاجیرا کرسمس دے موقعے تیں چھوٹے بالیں کو تحفے ڈیندا ہا۔ اُجکل اوں بشپ دی یاد دوج، لوک پڈھے بندے داماسک پاکے بشپ دے لباس وچ بالیں وچ تحفے وڈنیدن۔ کجھ پیو ماء سٹے ہوئے بالیں دے سر ہانڈے دے پیٹھو کرسمس دے تحفے رکھ چھڑیندن۔ جڈاں زندر و جا بگن دے بعد پال او تحفے ڈہدن تاں او سمجھیندن کہ بابا سانتا کلاز انہیں واستے تحفے رکھ گئے لفظ سانتا کلاز اصل وچ Saint Nicholas دی وڈی ہوئی شکل ہے۔

SEPTEMBER

ستمبر۔ جڈاں مارچ سال دا پہلا مہینہ گنیا ویندا ہا اڈاں ستویں مہینے کوں ستمبر آہدے ہن۔ اے ہک لاطینی لفظ Septem نال بنئے جیندے معنی ستواں تھیندے ایویں ہی اکتوبر Octo کنیں بنئے جیندا معنی اٹھواں تھیندے۔ نومبر Novem کنیں بنئے جیندا معنی ناٹواں تھیندے تیں دسمبر Decem کنیں بنئے جیندا معنی دس یا ڈاھواں تھیندے۔ مہینیں دی ترتیب بدلن دے بعد وی، یعنی مارچ دی جاہ تیں جنوری دے پہلا مہینہ بٹن دے باوجود وی انہیں مہینیں دے اوہے ناں راہوٹن ڈتے گین۔

اجرت تیں صلہ وی کیتا ویندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Munus کنیں بنئے جیندا معنی Gift یا Reward تھیندے۔ لفظ Stipend دا معنی وظیفہ، اجرت مختانہ بمعنی تنخواہ کیتا ویندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Stipendium کنیں بنئے جیندا معنی تحفہ یا Money Payment تھیندے۔

Worth to one's salt: ایندا معنی قابل، لائق تیں ملازم رکھن دے قابل تھیندے۔ یعنی او بندہ جیہرا تنخواہ دے قابل ہووے۔

Not worth to one's salt: ایندا معنی نالائق، ناکارہ تیں رکھن دے قابل نہ ہووٹن تھیندے۔ یعنی او بندہ جیہرا تنخواہ وٹک کھوٹا ہووے۔

True to one's salt: ایندا معنی نمک حلال تھیندے اُتھاں وی نمک کنیں مراد معاوضہ تیں تنخواہ ہے۔ ایندے لفظی معنی اے تھیں کہ او بندہ جیہرا جتنی تنخواہ گھنے اتنا کم وی کرے تیں تنخواہ ڈیون والے دا خیر خواہ ہووے۔

SANDWICH

سینڈوچ۔ 18 ویں صدی وچ ریاست سینڈوچ دے چوتھے رئیس دا ناں John Montague ہا۔ اے رئیس جوئے دا شوقین ہا۔ جو اُکھیڈ دے ویلھے اوکوں روٹی کھاوٹن دی فرصت وی نہی ملدی۔ او جوئے دے پڑتے بیٹھیں بیٹھیں اپنے نوکر کوں آہدا ہا کہ روٹی وچ سالن تیں گوشت دے ٹکڑے ولھیٹ کے اُن ڈے۔ ایں طریقے نال او جو اُکھیڈ دیں ہوئیں روٹی وی کھا گھن داہا۔ لہذا لفظ سینڈوچ، ریاست سینڈوچ دے اُوں جواری نواب دے روٹی کھاوٹن دے طریقے تیں اوندی

SIMPLE

سادہ، سادہ لوح، مفرد، غیر مرکب۔ اے لفظ Sine Ply یا Sine Plica کنیں بنئے۔ لاطینی زبان وچ Ply تیں Plica و معنی Fold، Layer یا تہہ تیں پرت تھیندے۔ Sine و معنی Without تھیندے یعنی Without fold۔ لفظ Single دی وی ایہا بنیا د ہے۔ Simplicity و الٹ Duplicity ہے۔ جیندا معنی مکاری تیں دوغلا پن تھیندے۔ اے اصل وچ Duo Plica کنیں بنئے جیندا معنی ڈو تہیں والا تھیندے۔ ایس کنیں Duplicate بنئے جیں کنیں مراد ہے ڈو جھی تہہ یا نقل۔ عجیب گالھ ہے کہ لاطینی زبان و لفظ Duo تیں سرائیکی زبان و لفظ ڈو نہ صرف ہم معنی ہن بلکہ ہم رنگ تیں ہم آواز وی ہن۔ انگریزی زبان دے لفظ Duel (ڈو بندیں دی لڑائی) Dual (ڈو ڈا) Duet (دو گانہ) تیں Two ایس لاطینی لفظ Duo کنیں بنئیں۔

SINCERE

مخلص، خالص، کھرا۔ اے ڈو لاطینی لفظیں Sine تیں Cera یا Cerus کنیں بنئے۔ Sine و معنی Without تیں Cera و معنی Wax تھیندے یعنی Without wax۔ جیندا مطلب تھیںسی مین دے بغیر۔ ایندے پچھوں ڈو گالھیں ہن۔ پہلی گالھ تاں اے ہے کہ اے خالص ماکھی واسطے ورتیا ویندا ہا یعنی او ماکھی جیندے وچ مین دار لانا نہ ہووے۔ ڈو جھی گالھ اے ہے کہ اے مٹی دے

برتنیں واسطے ورتیا ویندا ہا۔ پراٹے زمانے اگر کہیں برتن کون پٹ لگ ونجے ہا یا کوئی پٹل آنجے ہا تاں برتن مٹاؤٹ والے یا وچن والے اوں برتن دے پٹ یا پٹل وچ مین بھر کے اوندے اٹیں رنگ کر ڈیندے ہن۔ خالص برتن او ہو ہوندا ہا جینکوں نہ پٹ پٹل ہووے ہا نہ اوندے وچ مین بھری ہوئی ہووے ہا۔ ایس حوالے نال او بندہ جیہرا خالص تیں کھرا ہووے اونکوں Sincere آکھیا ویندے۔

SINECURE

ایندا معنی انتہی ملازمت یا عہدہ تھیندے جیندے وچ تنخواہ تاں ملے مگر کم نہ کرنا پوے۔ اے اصل وچ Sine Cura ہے جیندا معنی Without care تھیندے۔

SOW

ایندا معنی بجائی کرن تھیندے۔ اے ہک بے لفظ Sow کنیں بنئے۔ ایس ڈو جھے Sow کوں Now دے انداز تیں پڑھسوں۔ ایندا معنی سُوردی مادی تھیندے۔ سُوردی مادی یا Sow انسان کوں زمین داسینہ چیرن سکھایا ہا۔ اونکوں ڈیکھ کے ہی انسان ہل چلایا، نالی کیتی تیں بجائی کیتی۔ ایس حوالے نال بجائی کرن واسطے لفظ Sow ایجاد تھیا۔ Sow یا سُوردی مادی کوں Ceres یا دھرتی مادی پھینٹ وی ایس وجہ کوں چڑھایا ویندا ہا۔

SPOONERISM

بنیادی طور تیں اے Metathesis ہے جیندا معنی لفظیں دے حرف تیں آوازاں بدلن تھیندے۔ اے رد و بدل بے خیالی وچ، نکھالاوٹ دی وجہ کنیں یا مزاح پیدا کرن دی خاطر کیتا ویندے مثلاً Loving Shepherd دی جاہ تیں Shoving Leopard آکھن یا Well oiled bicycles دی جاہ تیں Well boiled icicles آکھن۔ W.A. Spooner نامی ہک بندہ ایں Metathesis دا نہ صرف ماہر ہا بلکہ Addict ہا۔ اوندی اے عادت اتنی مشہور تھی جو لفظیں دے حرف تیں آوازاں بدلن دے ایں عمل دا ناں Spoonerism پئے گیا۔

SUBSIDY

ایندا لفظی معنی امدادی رقم تھیندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Subsidium کنیں بنے جیندا معنی Reserve Troops تھیندے۔ ہک پیالا لاطینی لفظ Subsidiere ہے۔ Sidere دا معنی Sit تھیندے یعنی چھو مار کے بہہ ونجن۔ Subsidium رومن فوج دا او جتھہ ہوندا ہا جیہرا میدان جنگ دے نزدیک چھو مار کے بیٹھا ہوندا ہا۔ جڈاں فوج دے باقی دستے جنگ وچ زخمی تھی ونجن ہا یا تھک ہار ونجن ہا تاں آخر تیں ایں جتھے کوں سڈیا ویندا ہا۔ ایں کنیں Subsidy بنے تیں Subsidiary بنے جیندا معنی ماتحت ذیلی، ضمنی مددگار تیں امدادی فوج کیتا ویندے۔ Subside دا معنی بہہ ونجن، گھٹن دھنس ونجن

SPINE

ریڑھ دی ہڈی۔ اے ہک لاطینی لفظ Spina کنیں بنے جیندا معنی Thorn یا کنڈا تھیندے۔ سرائیکی زبان وچ وی ریڑھ دی ہڈی کوں کنڈا آکھیا ویندے۔ ایں کنڈے کنیں ول لفظ کنڈ بنے۔

SPINSTER

ایندا معنی Virgin یا کنواری تھیندے۔ عمر رسیدہ کنواری کوں وی سپنسر آکھیا ویندے۔ ایندے لفظی معنی Spinner تھیندن۔ جینویں جو لفظ Wife دے لفظی معنی Weaver تھیندن۔ لفظ Woman پہلے پہل شادی شدہ تربیت واسطے ہی استعمال تھیندا ہا۔ ایندی اصل شکل Wifmann ہوندی تھی جیندا مطلب ہے A man's wife۔ اے سارے لفظ چرخہ کتن دے حوالے نال وجود وچ آئیں۔ کیوں جو قدیم یورپ دیاں تربیتیں پر نیاں تیں بھاویں کنواریاں، گھر وچ چرخہ کتیندیاں ہن۔ حتی کہ King Edward The Elder دیاں دھیریں وی چرخہ کتیندیاں ہن۔ Women folk واسطے مخصوص کچھ بے لفظ وی چرخہ کتن دی نسبت نال بنن مثلاً Distaff دا معنی چرنے دا اوٹکلہ تھیندے جیندے اُتیں اُن لھیتی ویندی ہے لیکن The Distaff دا معنی تربیتیں تھیندے۔ Spindle دا معنی چرنے دا اوٹکلہ تھیندے جیندے اُتیں دھاگہ لھیتیا ویندے۔ لیکن Spindle Half دا معنی تربیتیں تھیندے تیں Spear Half دا معنی جوان تھیندے۔ لفظ Spear Half دا معنی نیزہ برچی وغیرہ کیتا ویندے۔

تھیندے۔

SUPERSTITIONS

توہمات کوئی تلی والوئیں شے نہیں۔ اے منڈھ قدیم دے کجھ مذاہب دا حصہ ہن۔ او مذاہب یا تاں ختم تھی گئیں یا مؤثر نہیں رہے مگر انہیں دے کجھ اعتقاد اپنے آپ کوں وقت دی بیل وچوں بچاؤن وچ کامیاب رہ گئیں تیں ہن تک باقی ہن پئے انہیں دا چند ہہوں طویل ہے۔ اے ہک خطے کنیں پے خطے تائیں مختلف شکلاں بدلیندے رہ گئیں۔ ات واسطے انہیں کوں کہیں خاص خطے یا مذہب نال سلاہڑیا نہیں ونج سگدا۔ قدیم روم وچ جیہرا بندہ کہیں جنگ لڑائی یا حادثے وچ زندہ بچ ونجے ہا تیں اوندے باقی ساتھی ماریے ونجن ہا اونکوں Supersto آہدے ہن۔ جنگ وچ جوان بچا کے نکل آؤن والیں کوں Superstites آکھیا ویندا ہا۔ اے ڈوہیں لاطینی زبان دے لفظ ہن تیں Superstitions انہیں لفظیں کنیں بنے جئیں کنیں مراد ہے او اعتقاد جیہرے اصل مذہب دے ختم تھیون دے بعد باقی بچ گئے ہون۔ تمام Omens او Good ہون یا Bad ہون توہمات دی صف وچ شامل ہن۔ لفظ Inaugurate جیندا معنی افتتاح کرن کہیں نوں عہدے تیں تقرری کرن کیتا ویندے۔ اے بُنیادی طور تیں توہم پرستی دا حصہ ہے کیوں جو اے Augur کنیں بنے جیندا معنی فال کڈھن، شگون وغیرہ تھیندے۔ جیں کنیں مراد ہے کہیں نیک ساعت وچ کہیں نوں کم دا آغاز کرن۔ لفظ Itching دا معنی سُرکاریا پھر کن تھیندے۔ اے وی توہم پرستی دی علامت ہے۔ ایندیاں کجھ قسماں بیان

کیتیاں ویندن:

1- An Itching Palm: اگر سچے ہتھ دی تلی وچ سُرکاریا تھیوے تاں

آہدن دولت ملن والی ہے۔ کجھے ہتھ دی تلی داسر کار ایندا الٹ ہوندے۔

2- Itching of the Eye: اکھ دا پھر کن، بجی اکھ دا پھر کن خوشی دی

علامت ہوندے تیں کجھی اکھ دا پھر کن غمی دی علامت سمجھیا ویندے۔

3- Itching of the Lips

If your lips itch, you shall kiss some body.

4- Itching of Thumbs

By the pricking (Itching) of my thumbs

Some thing evil this way comes.

Macbeth

ہر قسم دی فال وی توہم پرستی دے زمرے وچ آندی ہے۔ مثلاً

Bibliomancy: کہیں کتاب نال فال کڈھن۔ لفظ Bible یونانی زبان دے

لفظ Biblos کنیں بنے جیندا معنی کوئی وی کتاب تھیندے۔

Botanomancy: درختیں دی مدد نال فال کڈھن۔ ایندے وچ

درخت دے پھل، پترے یا پچھوئیں نال فال کڈھی ویندی ہے۔ فال کڈھن والے

دے اگو پھل ڈھہہ پودے تاں اوندے کجھ بے معنی ہوندن، پترا ڈھہہ پودے تاں

اوندے کجھ بے معنی ہوندن۔ توہم پرستی دے بارے ایس کنیں زیادہ سوٹی کالھ کیا کیتی

ونج سگدی ہے کہ:

یہ تو ہم کا کارخانہ ہے
یاں وہی ہے جو اعتبار کیا

SWEETHEART

محبوب، پیارا جانی۔ ایندالفظی معنی تاں مٹھا دل تھیندے جیہری کہ ہم گالھ
ہے۔ آہدن اصل وچ اے Sweetard ہا۔ Ard کہیں لفظ دی شدت و دھاوٹ
واسطے لایا ویندا ہا جینویں جو Drunk دے نال Ard دا اضافہ اونکوں
Drunkard بنا کے اوندی شدت وچ اضافہ کریندے۔ لہذا Sweetheart
اصل وچ Sweetard ہا جیند ا معنی شدید مٹھایا حد کنیں زیادہ پیارا تھیں۔

SWORD OF DEMOCLES

کہیں آنکھیں شے دا ڈر یا خوف جیندے واقع تھیوٹ دا امکان ہرے ویلھے
ڈرائی رکھے۔

The danger of war hangs over humanity like
the sword of democles.

آہدن پرانے وقتیں وچ Dionysius نامی ہک بادشاہ ہوندا ہا اوند
ہک درباری اوندے نال حسد کریندا ہا تیں اندری اندر بادشاہ بنن دے خواب ڈیہندا ہا
اوں درباری داناں Democles ہا۔ جڈاں بادشاہ کوں اوندے خیالات دا پتہ لگا
تاں اوں اونکوں ہک آنکھیں جاہ تیں بدھ پلہایا جتھاں اوندے ہر دے اُتو وال نال
بدھی ہوئی تلوار لڑکدی کھڑی ہئی۔ Democles مردا ہا نہ جیندا ہا کیوں جو وال

کہیں ویلھے وی ترٹ سگدا ہا تیں تلوار اوندے سر وچ پوتی وختی ہئی۔ بادشاہ اے سب
کچھ اونکوں اے گالھ سمجھاوٹن لوکیتا ہا جو بادشاہی کوئی سوکھا کم نہیں۔ بادشاہ دے ہر تیں
وی ہر وقت ایہو جھنیں تلوار لڑکدی رہ ویندی ہے۔ ایندے بعد Democles
بادشاہی دے خوابیں کنیں تو بہتا ب تھی گیا۔

SYCOPHANT

خوشامدی، چا پلوس، Government Toady

ایتھنر دے حکمرانیں ہک دفعہ انجیر دی برآمد تیں پابندی لائی۔ اے پابندی
بس ہک ڈراوا ہئی۔ کیوں جو ایندی کوئی سزا مقرر نہی کیتی گئی۔ مگر حکومت دے چا پلوس
نمبر بٹاون لوروز کہیں نہ کہیں بندے کوں پکڑ آندے ہن۔ اے حکومتی منجرائیں حوالے
نال چا پلوس مشہور تھی گئے۔ لفظ Sycophant ڈیونانی لفظیں Sykon تیں
Phainein نال مل کے بنئے۔ پہلے لفظ دا معنی انجیر، ڈو جھے دا معنی ڈکھاوٹ
تھیندے۔ یعنی انجیر پکڑ کے ڈکھاوٹ والا۔ لفظ Toady دا معنی وی خوشامدی
تھیندے۔ ایندالفظی معنی Toad eater یا ڈڈ ڈکھاوٹ والا تھیندے۔ پرانے
زمانے عطائی حکیم اپنے نال ہک ایہو جھیاں چھو ہر رکھدے ہن جیہر لوکیں کوں اوں
عطائی دی حکمت تیں یقین ڈواوٹن لو انہیں دے سامٹھے ڈڈ ڈکھاوٹ دا کوڑا ڈرامہ کریندا
ہا۔ جیندا مطلب ہوندا ہا کہ ڈیکھو ڈڈ جتنی وی زہریلی ہے میڈے اُتیں ایندی زہر دا اثر
نہیں تھیندا کیوں جو میں ایں عطائی دے نسخے کھادی کھڑاں۔ اوں ڈڈ ڈکھاوٹ والے
کوں عطائی دا خوشامدی سمجھیا ویندا ہا تہوں Toady دا معنی خوشامدی بن گئے۔ تحریک

And his dark secret love

Does thy life destroy."

Blake: The Sick Rose

اِس نظم وچ Rose حسن دا سمبل ہے Worm جنس یا Sexuality
دا سمبل ہے تیں Howling Storm جنسی خواہشات دے غلبے دا سمبل ہے۔
سمبل ڈو قسم دے ہوندن، ہک روایتی، کنوشنل یا یونیورسل تیں ڈو جھے پرسنل یا
انفرادی۔ اِس نظم وچ صرف Rose روایتی سمبل ہے باقی انفرادی بہن۔

آزادی دے دوران انگریزیں دے کہیں خوشامدی ہندوستانی کون ڈیکھ کے ”ٹوڈی
پچہ ہائے ہائے“ دا آواز اکسیا ویندا ہا۔ اے سب کنیں پہلے ترقی پسندیں شروع کیتا ہا۔

SYMBOL

سمبل، علامت۔ اے ہک یونانی لفظ Sumbolon کنیں بنے جیندا
معنی ٹکٹ یا ٹوکن تھیندے۔ جیہیں کنیں مراد ہے کہیں ٹکٹ یا ٹوکن دے ڈو حصے۔
جیہرے کھو جھنیں ہوندن تیں ہک ڈو جھے دی تصدیق کریندن۔ جیویں ٹکٹ دا ہک
حصہ سواری دے کولہو ہوندے تیں ہک کنڈیکٹر دے کولہو۔ ٹکٹ چیکرا نہیں ڈو ہیں حصیں
کوں ملا کے نہیں دے ہک ہووٹ دی تصدیق کریندے، ایسے ٹکڑے ہک پے دا سمبل
ہوندن۔ یونانی زبان دا ہک بیا لفظ Sunballo جیندا معنی To put
together تھیندے اے وی اِس ڳالھ دی تصدیق کریندے۔ بہر حال:

A Symbol is something which represents

"something else.

O rose thou art sick!

The invisible worm,

That flies in the night

In the howling storm,

Has found out thy bed

Of crimson joy

T

TANTALISE

ایندا معنی ترساؤں تیں جکھاؤں تھیندے۔ اے ہک یونانی لفظ
Tantalus کنیں بٹئے۔ آہدن تنّا لوس، دوس دا پتر ہا۔ جینکوں دیوتا تیں دے راز
 فاش کرن دی وجہ کنیں پانی وچ کھرن دی سزا ڈتی گئی ہئی۔ اونکوں ہک تنجھی ندی وچ
 کھراکیا گیا ہا جتھاں پانی اوندی چھاتی تک آندا ہا۔ مگر اونکوں جیہرے ویلھے ترے
 بگدی ہئی تیں او پانی پیون دی کوشش کریندا ہا تاں پانی پچھو تیں ہٹ ویندا ہا تیں اوتسا
 رہ ویندا ہا۔ ایس کہانی کنیں لفظ **Tantalise** بٹئے۔ جیندا معنی تنّا لوس وانگوں
 ترساؤں تیں جکھاؤں تھیندے۔

So bends tormented Tantalus to drink,
 While from his lips the reflux waters shrink;
 Again the rising stream his bosom laves,
 And thirst consumes him mid circumfluent waves.

تشنہ لب آئے تشنہ لب جائے

زندگی ہے فرات کا دریا

TERRACE

مٹی دا اچا سردھا تھلا چبوترہ بالا خانہ کھلی سردھی چھت۔ اے زمین دی

رومن دیوی Terra دے ناں نال بٹئے۔ ایس دیوی دے ناں نال کجھ بے لفظ
Terrain (قطعہ زمین، لینڈ سکیپ) **Territory** (علاقہ، خطہ، ملک، ریاست)
Terrestrial (زمینی باشندہ، ارضی، خاکی) وغیرہ وی بٹین۔

TESTIS

خصیہ، فوطہ، خانیہ۔ ایندی جمع **Testes** تھیندے۔ **Testis** لاٹینی زبان
 دا لفظ ہے جیندا معنی گواہ تھیندے۔ خصیں کوں **Testis** تہوں آکھیا گئے کیوں جو
 اے **Witness to manliness/Virility** ہن۔ لفظ **Testis**
 کنیں کجھ بے لفظ **Testimony**، **Testimonial** تیں **Attest** دی بٹین
 لفظ **Testimony** جیندا معنی گواہی، اعتراف، اقرار تیں بیان حلفی تھیندے، ایندا
 لفظ **Testis** نال ڈو طرح دا تعلق ہے۔ ہک تاں اے بُنیا ایس لفظ کنیں ہے، ڈو جھا
 اے ہے کہ قدیم روم دے لوک **Testis** دے اُتیں ہتھ رکھ کے اپنی مردانگی دی قسم
 کھاندیں ہوئیں حلفیہ بیان ڈیندے راہندے ہن۔

TIP

بخشیش، انعام۔ اے ہک لاٹینی لفظ **Stip** کنیں بٹئے۔ جیندا معنی **Gift**
 تیں **Money Payment** تھیندے۔ ایس لاٹینی لفظ **Stip** کنیں ہک بیا
 لاٹینی لفظ **Stipendium** بٹئے۔ جیں کنیں انگریزی زبان دا لفظ **Stipend**
 بٹئے۔ جیندا معنی وظیفہ، معاوضہ، اجرت، بمعنی تنخواہ تھیندے۔

U

UNCLE SAM

انگل سام، امریکہ یا امریکی حکومت۔ امریکہ دا اے ناں 19 ویں صدی وچ سامنے آیا ہا۔ امریکہ دی کہیں ریاست وچ ہک سٹور تیں Samuel Wilson نامی ہک بندہ انسپکٹر دے طور تیں ملازم ہا۔ سٹور دے بے ملازم اونگوں انگل سام سٹور دے ہن۔ سٹور دے مالک داناں البرٹ انڈرسن ہا۔ سٹور دے ناں والے بورڈ دے اُتیں E.A, US لکھیا ہوندا ہا جنیں کنیں مراد ہا:

Elbert Anderson, United States.

ہک ڈیجھ ہک گاہک سٹور دے کہیں ملازم کنیں پچھیا کہ E.A, US وچ US دا کیا مطلب ہے اوں ملازم آکھیا کہ اے Uncle Sam ہے۔ امریکہ دا اے ناں ایس غلطی یا مذاق دے پسو ویں وجود وچ آیا۔

UNCLE TOM

امریکہ یورپ دے بلیک نیشنلسٹ، تضحیک دے رنگ وچ، اوں کالے کوں انکل ٹام سٹور دے جیہرا گوریں داناں زمند ہووے۔ بنیادی طور تیں انکل ٹام 1852ء وچ لکھے گئے Harriet Beecher Stowe دے ناول Uncle Tom's Cabin داناں ہا۔ ناول وچ ایس انکل ٹام کوں گوریں داناں زمند ڈکھایا گئے۔

TRADITION

ریت، رواج، روایت۔ اے ہک لاطینی لفظ Tradere کنیں بنے۔
جیندا معنی Hand over تیں Deliver تھیندے ایس حوالے نال
Tradition دا معنی Delivery تھیں یا

Handing down of beliefs, customs and stories
from generation to generation.

سلگتے دردنی نسلوں کو منتقل کر دو
وراثتاً ملے جو شے وہ پاس کیا رکھنا

TROUT

ٹراؤٹ مچھی۔ اے ہک لاطینی لفظ Tructa کنیں بنے۔ جیندا معنی
Greedy Fish تھیندے۔ ایس مچھی کوں اے ناں تہوں ملے جو اے ہر Bait
(کنڈی دے اُتیں لگا ہویا اصلی یا نقلی چرا) دے پچھو دُرکدی ہے۔ لفظ Fish لاطینی
لفظ Piscis کنیں بنے جیندا معنی مچھی تھیندے۔ ایس کنیں ول کجھ بے لفظ بنیں۔

Pisce Culture: ماہی پروری

Piscina: مچھیں دا تالاب

Pisci Vorous: مچھی خور

Typhoon

اے عربی زبان دے لفظ طوفان کنیں بنے تیں ایندا معنی طوفانی ہوا تھیندے جیہری
سمندری طوفان دا سبب بندی ہے۔

V

VERSE

مصرعہ شعر، آیت۔ اے ہک لاطینی لفظ Versus کنیں بنئے۔ جیندا
معنی کہیں بند وچ ہل نال کدھی ہوئی نالی یا ہک نالی کدھ کے بی نالی واسطے پچھوتیں
ولن تھیندے۔ شعریں دے مصرعے وی ہل دی نالی دی ترتیب وچ لکھے ویندن تیں
ہک مصرعہ پورا کر کے ڈو جھے مصرعے واسطے ول پچھوتیں ولنا پوندے۔ تہوں مصرعے
کوں Verse آکھیا گئے۔ انگریزی زبان دا لفظ Versus جیندا معنی بمقابلہ
تھیندے او وی ایس لاطینی Versus کنیں بنئے۔ ہل دیاں نالیاں چونکہ ہک
ڈو جھے دے آٹنے سامٹھے یا بالمقابل ہوندین تہوں ایندا معنی بمقابلہ کہتا گئے۔

VETO

ویٹو۔ سب کنیں پہلے اے لفظ رومن سینیٹ وچ استعمال تھیندا ہا۔ ہُن اقوام
متحدہ دی سلامتی کونسل دے پنج وڈیں کوں اے حق حاصل ہے کہ او کہیں تحریک کوں
اوندے اُتیں بحث یا رائے شماری کوں ویٹو کر ڈیوٹن یا رد کر ڈیوٹن۔ Veto لاطینی لفظ
Vetare کنیں بنئے تیں ایندا معنی I forbid تھیندے۔ ویٹو دا لفظ اقوام متحدہ
دے باہر و عام زندگی وچ وی ورتیا ویندے جیندا معنی کہیں گالھ یا کہیں شے کوں رد کرنا
ہوندے۔

UTOPIA

یوٹوپیا۔ خیالی، مثالی ریاست۔ جیندے وچ قانون، اخلاقیات، سیاست
غرضیکہ ہر شے تکمیل دی انتہا تیں ہووے۔ لفظ یوٹوپیا ایس حوالے نال آئیڈیلزم دے
معنی وچ وی ورتیا ویندے۔ یوٹوپیا سولہویں صدی دے انگریز مصنف Sir
Thomas More دی تخلیق دانہاں ہے۔ جیندے وچ اوں ہک مثالی ریاست دا
نقشہ پیش کیا ہا۔ لفظ یوٹوپیا ڈو یونانی لفظیں Ou تیں Topos نال مل کے بنئے۔
Ou دا معنی No تیں Topos دا معنی Place تھیندے۔ لہذا یوٹوپیا دا معنی No
Place یا Where تھیندے۔

W

WHITE ELEPHANT

سفید ہاتھی، سنجھی شے جیند افاندہ تاں کوئی نہ ہووے مگر اوٹکوں سنبھالٹن یا رکھن داخر چہ چیل بلھا ڈیوے۔

آبدن سیام (موجودہ تھائی لینڈ) دے ہک بادشاہ دے کولہو پہوں سارے سفید ہاتھی ہوندے ہن۔ او بادشاہ جیہرے خواری درباری کوں تباہ کرن چاہوے ہا اوٹکوں ہک سفید ہاتھی تحفے دے طور تیں ڈے ڈیندا ہا۔ سفید ہاتھی کوں پالٹن داخر چاؤں بندے کوں کنگال کر ڈیندا ہا۔ اس کہانی لکھن White Elephant دے موجودہ معنی وجود وچ آئیں۔ بقول صوفی محمد سرفراز خالد ”بھٹو صاحب وفاقی سیکریٹریٹ کوں سفید ہاتھی سڈیندے ہن۔“

WINDFALL

غیر متوقع فائدہ، خوش قسمتی۔

An unexpected stroke of goodluck.

یار ہویں صدی وچ انگلستان دے بادشاہ Willium the Conqueror اپنی شاہی وچ درخت کپن تیں پابندی لا ڈتی ہئی۔ غریب لوکیں کوں پالن جو گییاں کاٹھیاں مارن دی اجازت وی کیں نہ ہئی۔ البتہ ہوا اندھاری نال جیہرے درخت یا انہیں دے لڑے ڈھہہ پوون ہا انہیں دے استعمال تیں کوئی پابندی نہ ہئی۔ غریب

VITAMIN

وٹامن، حیاتین۔ اے ڈولا طینی لفظیں Vita تیں Amine کنیں بنے۔ Vita دامتھی زندگی تھیندے تیں Amine کنیں مراد Amino Acid ہے۔ Vitamin کوں اے ناں قدیم دور دی اس غلط فہمی دی بنیاد تیں ملیا ہا کہ وٹامنز وچ Amino Acid پاتا ویندے۔

لوک اس Windfall کو خوش قسمتی سمجھ دے ہن۔ اس حوالے نال اج ایندا معنی غیر متوقع فائدہ یا خوش قسمتی کہتا ویندے۔ لفظ Windfall دا لفظی معنی دی 'ہو نال ڈٹھے ہوئے' تھیندے۔

WORSHIP

پوجا، پرستش، عبادت۔ لفظ Worship کوں پرانی انگریزی وچ Weoro Scipe لکھیا ویندا ہا۔ لفظ Weoro دا معنی Worth تھیندے جس کنیں مراد ہے قدر و قیمت، فضیلت تیں بزرگی۔ گویا اے لفظ اصل وچ Worthship ہا۔ اس حوالے نال جیہری ہستی دی پوجا، پرستش یا عبادت کیتی ویندی ہے اصل وچ اوندی فضیلت تیں بزرگی دا اقرار کہتا ویندے۔

لفظ Worship دے اس پچھوڑے کوں چاٹن کنیں پہلے میں اے سمجھیندا ہاں کہ اے لفظ ہک بے لفظ War Ship کنیں بٹیا ہوئی۔ جیندا معنی جنگی جہاز تھیندے۔ سوائے اولیائے کرام تیں چند شریف النفس لوکیں دے، میں جیہرے وی Worshipper کوں ملیاں او اپنی ذات وچ کہیں War Ship کنیں گھٹ نہ ہا۔ ملاں یا ملائیت ہک آنجھیں War Ship دا ناں ہے جیندا کم تنقید تیں نفرت دی گولہ باری کر کے معاشرے وچ محبت، سکون، رواداری تیں کلچر کوں تباہ کرٹ ہے۔ اج کل دے پہوں سارے سالک دی کہیں War Ship کنیں گھٹ کیں نی۔ ایہو جھنیں War Ships دے بارے عدم مرحوم دے اے خوبصورت مصرعے ڈیکھو:

یا اللہ! تیرے چاہنے والے
تنگ کرتے ہیں تیرے بندوں کو
باغِ جنت کے سبز پیڑوں سے
باندھ اپنے نیاز مندوں کو

XENOPHOBIA

زینوفوبیا دا معنی اجنبی یا غیر ملکی لوکیں یا جاہلوں دا خوف یا انہیں کنیں بیزاری تھیندے۔ اے ڈو یونانی لفظیں Xenos تیں Phobos کنیں بنے۔ لفظ Xenos دا معنی اجنبی تیں غیر ملکی تھیندے۔ Phobos دا معنی خوف تھیندے۔

X

X MAS

کرسمس۔ Christmas کوں X نال تہوں لکھیا ویندے جو یونانی زبان وچ Ch (Ke) واسطے حرف X استعمال تھیندے۔ ایس یونانی انداز کوں پہلے پہلے قرون وسطی دے لکھاریں اپنایا ہا۔ پہلے Christ کوں X نال لکھدے ہن۔ کچھیں صرف X استعمال تھیون پئے گیا۔ کرسمس وچ Mas اصل وچ Mass ہے جیندا معنی Crowd تھیندے۔ پرانے زمانے مذہبی تقریبات واسطے لفظ Mass استعمال تھیندا ہا۔ تہوں کرسمس دا معنی کرائسٹ وا میلہ یا اُرٹھ کیتا ویندے۔ کرائسٹ لاطینی زبان دے لفظ Christus کنیں پئے۔ جیں کنیں مراد ہے او بندہ جیندے جسم تیں مقدس تیل ملایا گیا ہووے۔ حضرت عیسی واسطے تاں لفظ Jesus ہے پیا۔ کرائسٹ انہیں والقب ہا۔ لفظ مسیح یا مسیا (Messiah) عبرانی زبان دے لفظ Mashiha کنیں پئے تیں ایندا معنی وی جسم دے اُتیں مقدس تیل لاوُن تھیندے۔

XYLOPHONE

زائیلوفون ہک انجھاں ولجہ ہے جیندی بٹاوت وچ کاٹھی دیاں بہوں ساریاں Pegs تیں Bars استعمال تھیندین۔ یونانی زبان وچ کاٹھی واسطے لفظ Xylon دُرتیا ویندے۔ ایس حوالے نال ایس واچے کوں زائیلوفون آکھیا ویندے۔

Y

YANKEE

امریکی باشندہ امریکہ دی شمالی ریاست نیوا انگلینڈ دارا ہونٹ والا۔

صدیاں پہلے ہالینڈ دے اولوک جیہرے پیر بنینڈے ہن تیں پیر دا کاروبار کریندے ہن، جرمنی والے انہیں کوں Jan Kees (John Cheese) دے ناں نال سڈیندے ہن۔ 1600ء وچ جڈاں اے لوک امریکہ دی ریاست نیو انگلینڈ وچ آباد تھئے تاں انہیں دا اے ناں Jan Kees انہیں دے نال پایا۔ بعد وچ اے ناں نیوا انگلینڈ وچ راہونٹ والے ہر باشندے دی سُجھاٹ بن گیا۔ اچ کل اے ناں امریکہ دے سارے باشندیں واسطے ورتیا ویندے۔ Yankeeism دا معنی امریکیت یا امریکی معاشرت کیتا ویندے۔

YOYO

یو یو۔ دھاگے نال بدھے ہوئے لاٹوں دی شکل دے کھڈوٹے دانناں ہے۔ بال دھاگے کوں ہتھیں وچ پا کے اینکوں اُتوں تیں بٹھوں تیں پینڈن۔ یو یو فلپا یعنی زبان دا لفظ ہے جیندا معنی Come Come تھیندے۔ بنیادی طور تیں اے شکار دے ہک اُتھیں ہتھیا راناں ہا جیہر اے نال بدھا ہویا ہوندا ہا تیں شکار کوں لگن دے بعد اینکوں پچھو تیں چھک گھدا ویندا ہا۔

YOUNG

جوان۔ اے سنسکرت زبان دے ہک لفظ Yuvan کنیں بنے۔ ایں کنیں ول لاطینی زبان دا لفظ Juvenis وجود وچ آئے جیندا معنی جوان تھیندے۔ ایں کنیں ول انگریزی زبان دے لفظ Juvenile تیں Rejuvenate بنن۔ Juvenility دا معنی جوانی، شباب تیں نو عمری تھیندے۔ Rejuvenate دا معنی ولا جوان تھیون یا جوان کرن، اعادہ شباب کرن وغیرہ تھیندے۔

Z

ZODIAC

برجیں دا گھر، برجیں دا چکر۔ اے بارہاں Signs of Zodiac یا
برجیں تیں مشتمل ہے۔ اے ہک یونانی لفظ Zoion کنیں بنے جیندا معنی جانور یا
جاندار تھیندے۔ چونکہ Libra یا میزان دے سوا باقی یارہاں برج جاندار نہیں کوں
Represent کریندے ات واسطے ایں سارے چکر کوں Zodiac آکھیا گئے
ایندا لفظی معنی Circle of animals تھیندے۔

ZOO

چڑیا گھر۔ اے Zoological Garden دا مخفف ہے۔ اینویں
ہی نباتات دے حوالے نال Botanical Garden ورتیا ویندے۔ Zoo
دا لفظ یونانی لفظ Zoion کنیں بنے جیندا معنی جانور تھیندے۔ ایں حوالے نال ایندا
معنی Place for keeping wild animals تھیںسی۔ پتہ نہیں اُردو
وچ ایندا معنی ”چڑیا گھر“ کیوں کیتا گئے۔ حالانکہ ایتھاں پکھیں کنیں زیادہ اہم شیر ہاتھی،
زرافے تیں ہرن پاڑھے ہونڈن تیں زیادہ تر لوک ڈیکھن وی انہائیں کوں ویندے۔
چڑیا گھر واسطے ہک علیحدہ لفظ Aviary ہے پیا۔ اے ہک لاطینی لفظ Avis کنیں
بنے جیندا معنی پکھی تھیندے۔ اینویں ہی او جاہ جتھاں ماکی دے گھون پالے وُجن
اونکوں Apiary آکھیا ویندے۔ اے ہک لاطینی لفظ Apis کنیں بنے جیندا معنی

Bee تھیندے۔ ایں کنیں Api Culture بنے جیندا معنی نحل پروری تھیندے۔
مچھلی گھر کوں Aquarium آکھیا ویندے، او بھاویں تالاب دی صورت وچ
ہووے یا سوہنا جھیاں شیشے دا نمائش مچھلی گھر ہووے۔ اے Aqua کنیں بنے جیندا معنی
پانی تھیندے۔

BIBLIOGRAPHY

- 1- The animate words.

G. Hamilton

- 2- The Voyage of Words.

Nihal Singh Bhatia

- 3- Dictionary of Phrase and Fable.

E.Cobham Brewer, LL.D.

- 4- Oxford Concise Dictionary of English
Etymology.

T.F. Hoad

5. Word Origins

Dhirendra Verma

6. The Peguin Dictionary of English
Idioms.

Daphne M.Gulland